

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 55 (14.146)

Trst, četrtek, 5. marca 1992

60100200
GORIZIA
Dnevnik 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

JA skupno z bosanskohercegovsko policijo nadzoruje položaj Še vedno napeto v BiH Strah preprečil najhujše

*Vance prispel v Beograd - Modre čelade po programu na Hrvaško
Hercegovski Hrvati kritizirajo Izetbegovićev dogovor s Karadžićem*

LJUBLJANA — V noči na sredo so se na sara-
jevskih ulicah pojavile skupne patrole Jugoslov-
anske armade in organov za notranje zadeve Bosne in
Hercegovine. Sklep o tem so ponoči sprejeli na
skupnem sestanku predsednika Predsedstva BiH in
predsednika Stranke demokratične akcije (SDA)
Alije Izetbegovića, predsednika Srbske demokratič-
ne stranke (SDS) Radovana Karadžića in koman-
danta sarajevskega vojaškega območja, general pol-
kovnika Milutina Kukanjca. V Sarajevu včeraj pod-
nevi ni bilo kakšnih večjih incidentov ali dramatič-
nih zapletov. Posebni odposlanec generalnega se-
kretarja Združenih narodov Cyrus Vance, ki je
včeraj prispel v novi mirovni misiji v Beograd, je
izjavil, da dogodki v Bosni in Hercegovini ne bodo
preprečili prihoda »modrih čelad«
na Hrvaško, prav tako pa je dejal, da Sarajevo ostaja sedež poveljstva
mirovnih sil OZN. V Beogradu sta dve glavni opo-
zijski stranki - Srbsko gibanje obnove in Demok-
ratična stranka - napovedali, da bosta 9. marca z
velikim protestnim zborovanjem na Svetosavski
ploščadi obeležili prvo obletnico velikih demon-
stracij proti Miloševiću in njegovi oblasti.

Alija Izetbegović, Radovan Karadžić in general
Kukanjac so se ponoči sestali v komandi Armade v
Sarajevu in sicer potem, ko so se v torek pozno
zvečer po vsem Sarajevu znova začele pojavljati

številne nove barikade, ki so jih postavljali tako
pripadniki srbske kot muslimanske nacionalnosti.
Po mestu so se širile številne alarmantne dezinfo-
rmacije o prihodu četnikov in o napadih Muslima-
nov na Srbe, kar je povzročalo kaotično stanje in
veliko napetost. Voditelja Muslimanov in Srbov -
Izetbegović in Karadžić sta v skupni izjavi ponoči
pozvala vse oborožene civile, da zapustijo barikade,
prebivalce Sarajeva in BiH pa, da naj ne nasedajo
govoricam. Pretežni del barikad je bil včeraj spet
odstranjen, vendar pa sta ostala velika negotovost
in strah, kaj bo prinesla nova noč. Do različnih na-
petosti, konfliktov in postavljanja barikad je prišlo
tudi v nekaterih drugih krajih Bosne in Hercegov-
ine. Ponoči in dopoldne je bilo najbolj dramatično
v Bosanskem Brodu, kjer je na mesto priletelo tudi
nekaj granat, ki so ranile več oseb. Očitno je šlo za
spopad enot ministrstva za notranje zadeve in obo-
roženih strankarskih grupacij. Zelo napeto je bilo
tudi v Travniku in Višegradu. O relativnem miru
poročajo iz Hercegovine, v Čapljini pa so se zaradi
blokade kasarne, ki jo že deset dni izvajajo pripad-
niki hrvaške narodnosti, skrajno zaostriili odnosi
med tamkajšnjo vojsko in lokalnimi organi.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Nad 300 žrtev v turškem premogovniku

ANKARA — Od 200 do 460 ru-
darjev je še zakopanih pod ze-
mljo v turškem rudniku premoga
Kozlu, kjer je v torek ponoči eks-
plodiral treskavi plin in povzro-
čil pravo tragedijo. Na površje so
že prinesli 95 trupel, (na sliki AP)
pol kilometra pod zemljo pa ni
več nobenega upanja za za zdaj
še uradno »pogrešane«
rudarje. Koliko nesrečnikov je ostalo pod
zemljo, ni povsem jasno. Grozljivi
ples številke gre od 200 do 460,
za toliko pa se bo povečalo tudi
število mrtvih v tej tragediji.

Direktor rudnika je včeraj po-
poldne že sporočil, da za pogre-
šane rudarje ni več nobenega
upanja in da zdaj reševalne ekipe
skušajo na površje potegniti vsaj
trupla nesrečnikov. Ob tem pa se
v Turčiji že razvnamajo polemike,
na izredni seji se je zbrala
turška vlada, sindikati pa obtož-
ujejo vodstvo rudnika za nezados-
tne varnostne ukrepe. Prav iz
rudnika Kozlu se je po veliki
stavki rudarjev januarja lani za-
čel tudi »pohod na Ankaru«, s ka-
terim so rudarji zahtevali moder-
nizacijo rudnikov, vendar so vse
njihove zahteve naletete na glu-
ha ušesa, govorilo pa se je celo o
zaprtju premogovnikov.

NA 12. STRANI

Večina proti ločitvi

VOJIMIR TAVČAR

Vprašanje enotnosti dežele Fur-
lanije-Julijske krajine pride peri-
odično na rešeto političnega do-
gajanja. Furlanski avtonomisti in
tržaški konservativci se vsakih
nekaj let izmenično spomnijo, da
bi načeli problem in predlagali
prepolovitev dežele na dve ali
več avtonomnih pokrajin. Glavna
akterja sta v tem pogledu Trst in
Videm - pravzaprav del tržaških
ali videmskih političnih sil - me-
tem ko ima v teh periodičnih
predstavah zlasti Gorica vlogo
neveste, ki jo vsak od snubcev
skuša zlepa ali zgrda pridobiti na
svojo stran.

Pred nekaj leti je vprašanje
enotnosti dežele načel videmski
list Messaggero Veneto, sedaj to
vprašanje postavlja v ospredje
predvsem tržaški Trieste Oggi, ki
v podkrepitve svojih stališč o nuj-
ni ločitvi že dober teden v nado-
ljevanjih objavlja pikolovsko na-
števavanje Prima Rovisa o »vsem
zlu«, s katerim so se furlanski po-
litiki pregrešili nad Trstom. Tries-
te Oggi skuša tudi podkrepiti
svojo kampanjo separatizma - v
ta voz so vpreženi tudi nekateri
krajevni socialistični politiki - z
objavljanjem glasovnic in imen
vseh tistih, ki so glasovali za lo-
čitev.

Toda, kot se večkrat dogaja,
najbolj glasni ne tolmačijo vselej
mnenja. V Trstu se je to že
večkrat pokazalo in se kaže tudi
tokrat. Po javnomnenjski raziska-
vi, ki jo je za tržaški Il Piccolo
pripravila SWG, je skoraj 52 od-
stotkov Tržačanov mnenja, da je
najbolje ohraniti enotnost dežele,
22 odstotkov anketiranih meni, da
bi Trst moral imeti večjo avtono-
NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Predsednik Cossiga se v dogajanja ne namerava vmešati

Zakon o ugovoru vesti dviga temperaturo v vladni koaliciji

RIM — Ugovor vesti in z njim povezano civilno
služenje vojaškega roka postavlja v teh dneh sedanjo
vladno večino pred izredno trdo preizkušnjo. Že v
torek zvečer je bila vladna koalicija v manjšini pri
glasovanju o prvem amandmaju, ki ga je k zakonu
predlagala vlada, zato pa naj bi bili po mnenju KD
krivi predvsem socialistični poslanci, ki jih ni bilo na
glasovanju. Na že tako vroče odnose pa prav gotovo
ni pomirjevalno vplivalo niti včerajšnje dogajanje v
poslanski zbornici. Kar štirikrat je zmanjkalo potreb-
no število poslancev in zakon o ugovoru vesti je zato
napredoval prav po kapljicah, tako da so do večera
sprejeli le tri od petindvajsetih členov zakona.

Zaradi tega so bili vse bolj glasne govorice, da se
bo vlada zatekla k zakonskemu odloku, o čemer sta
govorila demokristjana Caccia in Fracanzani. Toda
pri tem pride lahko do razbitja vladne večine, saj so
socialisti takoj napovedali odločno nasprotovanje.
Zelo odločna sta bila podtajnik PSI Amato in posla-
nec Labriola, za »ne«
pa so se že pred socialisti izrek-
li tudi liberalci, ki so napovedali, da ne bodo sodelo-
vali pri zaključnem glasovanju o zakonu o ugovoru
vesti, da bi tako zaradi nezadostnega števila poslan-
cev dejansko onemogočili glasovanje. Zvečer, ko je

bilo v dvorani že tretjič premalo poslancev, so se
odločili za sestanek predsednikov poslanskih skupin
in se najprej dogovorili, da bodo z delom nadaljevali
danes, nato pa so se odločili še za en poskus nadalje-
vanja zasedanja.

Glede torkovega »incidenta«
zaradi propada prve-
ga vladnega amandmaja k zakonu pa je včeraj tajnik
KD Forlani dejal, da je šlo le za »tehnični pa čeprav
obžalovanja vreden incident«, medtem ko je pred-
sednik socialističnih poslancev Andò poudaril, da bi
moral vlada in večina najti način, da ponovno vklju-
čita propadli amandma. Amato pa je zagovarjal soci-
alistične poslance in dejal, da je njihovo odsotnost
treba pripisati izključno začetku volilne kampanje in
pa dejstvu, »da socialistični poslanci tega zakona
niso nikoli preveč čutili za svojega.«

Dogodkov v poslanski zbornici pa ni želel kome-
tirati predsednik Cossiga. »Notranje dogajanje v po-
slanski zbornici je zame nedotakljivo. Predstavljajte
si, kaj bi se zgodilo, če bi se ravno jaz vmešal v
zadevo o ugovoru vesti,«
je dejal Cossiga, ki je še
dodal, da je stvar vlade in parlamenta, če bosta spre-
jela enako zakonsko besedilo, ki ga je sam pred krat-
kim že vrnil v parlamentarno obravnavo.

Danes spet sestanek strank okrnjene vladne koalicije

Peterle prisiljen k odstopu?

LJUBLJANA — Danes se bo nadalje-
val sestanek strank okrnjene vladne koalici-
je, ki še podpira Peterletovo vlado. Že v
torek so ugotovili, da vlada v parlamentu
nima večine in da ni uspel Peterletov po-
skus, da bi razširil koalicijo s socialisti in
demokratičnimi liberalci ni uspel. Zato
sopričeli razpravo io možnosti, da bi na
nov način razširili koalicijo, breme pa bi
zaupali drugemu mandatarju.

Prvi problem zadeva prav predsednika
vlade, saj to razmišljanje predvideva od-
stop Lojzeta Peterleta. Ppremier ni preveč
zadovoljen s predlagano rešitvijo, postal je
redkobeseden, toda med strankami okrnje-
ne vladne koalicije je že prevladalo mne-
nje, da je tak korak neizbežen. V kolikor
bi bil izpolnjen ta predpogoj, se zastavlja-
ta dve novi vprašanji. Kdo predlaga in po
kakšnem postopku predlaga mandatarja?

Koalijske stranke so mnenja, da je to nji-
hova naloga, kar je z zornega kota vztraja-
nja na oblasti in na nekakšnem nadaljeva-
nju demosome koalicije tudi logično. V ta-
kem primeru ocenjujejo - in to je drugi
problem - da bi bila najprimernejša kandi-
datura predsednika socialdemokratske
stranke Jožeta Pučnika, ki predstavlja naj-
bolj levo krilo nekdanje demosome koalici-
je in bi najlaže pričel razgovore z dvema
strankama levega centra: socialisti in de-
mokratičnimi liberalci.

Vse to so seveda hipoteze, o katerih bo
govor na današnjem sestanku, saj načrt ni
lahko uresničljiv. Predvsem so tu predse-
dnik Peterle in njegova krščansko demokrat-
ska stranka, ki bi se morala brez razprave v

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V Nemčiji »okužil«
nad 10.000 PC-jev

Kompjuterski virus

BONN - V Nemčiji se v teh dneh spoprijemajo s
svojtvenim virusom. Infekcija sicer ne okuži ljudi,
pač pa kompjuterje, toda škoda, ki jo lahko povzro-
či, je prav tako velika.

Po oceni nemških izvedencev je virus »okužil«
od 10 do 50 tisoč PC-jev (samo tistih, ki uporabljajo
program MS-DOS), njegova virulenca pa naj bi
bruhrnila z vso silo jutri, na rojstni dan kiparja Mi-
chelangelu Buonarottija, po katerem je virus dobil
ime.

Po dosedanjih ugotovitvah virus, ki je v bistvu
program-killer, najprej briše na ekranu nekaj besed
in jih nadomesti z besedami brez smisla, nato pa
načne tudi programe, ki so shranjeni v spominu
PC-ja. Virus se prenaša po informatičnih mrežah.

Kaže, da so morda nehoti, evropske PC-je oku-
žili s svojimi disketami azijski proizvajalci. Ne iz-
ključujejo pa možnosti, da je bila »infekcija«
namerna in sodi v komercialno vojno za nadzorstvo nad
tržiščem informatike.

Februarja infacija po več kot treh letih spet pod 6 odstotki

RIM — Državni statistični zavod Istat je potrdil upadanje inflacije v februarju, kot je že bilo mogoče sklepati na podlagi podatkov iz osmih vzročnih mest po vsej Italiji. Februarska rast cen na celotnem državnem ozemlju je znašala 0,3 odstotka, letna inflacijska stopnja pa se je spustila na 5,4 odstotka, medtem ko je bila januarja letos letna rast cen 6,1 odstotna, februarja lani pa 6,7 odstotna. S tem pa je letna inflacija dosegla najnižjo stopnjo v zadnjih 38 mesecih.

Pri računanju indeksa drobnoprodajnih cen v tradicionalni košarici proizvodov niso upoštevali cigarete in drugih tobačnih izdelkov, vendar pa po trditvah Istatu to ni vplivalo na višino izračunane inflacije. Če pogledamo posamezne postavke, so se februarja v primerjavi z januarjem najbolj podražili gospodinjiski pripomočki, in sicer za 0,8%. Za 0,6% so narasli stroški za zdravstvene storitve, za

0,4 živila (pri čemer so všteti tudi tobačni izdelki), za 0,2 odstotka so bila dražja oblačila, za 0,1 elektrika in goriva, prevozi pa so se ocenili za 0,4 odstotka. Na letni ravni so se najbolj podražili stroški za stanovanja, in sicer za 8,8 odstotka. Izdatki za kulturo so se v enem letu povečali za 7,1 odstotka, za živila je bilo treba odšteti 6,4 odstotka več, za oblačila 5,8, za zdravstvene storitve 4,3, za prevoze 2,3 odstotka, električna energija in goriva pa so se v letu dni ocenili za 4,7 odstotka.

Poprečna letna inflacija pa se je lani gibala od 6,5 odstotka v januarju, nato do junija narasla do 6,9 odstotka, do oktobra padla na 6,1 odstotka, da bi do letošnjega januarja ohranjala dokaj stabilno vrednost in ob koncu leta znašala 6 odstotkov. Januarja se je dvignila za desetinko, prejšnji mesec pa je, kot že rečeno, dosegla najnižjo raven v zadnjih 38 mesecih.

V Gorskem Karabahu se krvavi spopad nevarno stopnjuje

Mirovni načrt Nazarbajeva ob ruskih in turških pobudah

MOSKVA — Armenija je včeraj obtožila Azerbajdžan, da je sestrelil helikopter z armenskimi begunci iz gorskokarabaškega Stepanakerta. Po izjavah armenskega obrambnega ministra Vazgena Sarkisiana je bilo na krovu 43 oseb, v glavnem otrok in žensk. Civilni helikopter je bil v spremstvu vojaškega helikopterja oboroženih sil nekdanje SZ, kar pa ni preprečilo azerbajdžanskega napada.

To je le eden od dogodkov v pravi propagandni vojni med Bakujem in Erevanom, ki je do sedaj le še bolj razplamtela nacionalistične strasti in poglobila prepad med obema narodoma. Moskovski dnevnik Kuranti je tako včeraj objavil azerbajdžanske podatke o strahotah, ki so jih doživeli Azerbajdžanci, ko so armenske paravojaške enote zasedle Hodžali v Gorskem Karabahu. Dnevnik navaja, da so Armenci ubili najmanj tisoč Azerbajdžancev. V noči na ponedeljek, naj bi Armenci ustrelili od 120 do 300 v Hodžaliju ujetih Azerbajdžancev. V Stepanakertu te vesti odločno demantirajo in navajajo, da se v glavnem mestu armenske enklave Stepanakertu nahaja ujetih 150 pripadnikov azerbajdžanskih paravojaških enot, ki jih bodo skušali zamenjati za Armence, ki so v azerbajdžanskih zaporih v Suši.

Medtem pa je enotno poveljstvo oboroženih sil SND odločno demantiralo, da so se pripadniki 366. regimenta motorizirane pehote iz Gorskega Karaba-

ha umaknili v Gruzijo. Umik so prekinili, ker zaradi srditih spopadov ne morejo zajamčiti varnosti svojim vojakom, za enote SND pa bi bilo nedopustno, da bi si s silo odprle pot na varno.

Položaj se je že tako izrodil, da obstaja upravičena bojazen, da se bo spopad razširil na celotno zakavkaško regijo. Nič čudnega torej, da sedaj vsi skušajo posredovati v tem spopadu. Še najkonkretnější je bil včeraj kazahstanski predsednik Nursultan Nazarbajev. V svojem mirovnem načrtu predlaga, da bi na prihodnjem vrhu SND proglasili takojšnjo prekinitev sovražnosti, odpravili vse prometne blokade in v znak dobre volje bi se morale vse članice SND odpovedati lastnim oboroženim silam. V zameno bi morali v okviru Skupnosti ustanoviti posebne skupne oborožene sile, ki bi po nalogu sveta predsednikov članic SND posredovale v primeru regionalnih kriz. Nazarbajev obenem podpira mirovne napore KVSE, ki je v Gorski Karabah poslala svoje opazovalce.

Za mir v Gorskem Karabahu sta se včeraj zavzela tako Jelcin kot turški zunanji minister Hikmet Cetin. Slednji bo že danes v Bakuju, kjer bo poskušal vsaj nekoliko pomiriti strasti. Turčija se namreč dobro zaveda, da tu zastavlja svoj ugled in možnost, da postane regionalna velesila, ki bi po nalogu ZDA pazila na muslimanske države nekdanje SZ.

V Alžiriji prepovedali versko stranko

ALŽIR — Alžirsko sodstvo je včeraj sprejelo zahteve notranjega ministrstva in razpustilo Fronto islamske rešitve (FIS), »ker z nasilnimi in prevratniškimi sredstvi skuša doseči cilje, ki ogrožajo javni red in državne institucije.«

Uresničila se je torej napoved alžirskega režima, da bodo stranko islamskih fundamentalistov prepovedali. FIS ima sedaj teden časa, da vloži priziv na vrhovno sodišče, kar pa ne bo spremenilo zadržanja oblasti, ki hočejo tudi pravno onemogočiti delovanje islamskih fundamentalistov, ker so po zmagi v prvem krogu političnih volitev napovedali, da bodo odpravili z vso »zahodno demokratično nadvlako« in da bodo ustanovili islamsko republiko, v kateri bo glavno gibalno koran.

Predsednik avstrijskega parlamenta Heinz Fischer na pogovorih v Ljubljani

LJUBLJANA — »V pogovorih z vodilnimi predstavniki Slovenije smo posebej poudarili, da bo Avstrija zagotovo podprla Slovenijo pri včlanjevanju v različne evropske institucije,« je na včerajšnji tiskovni konferenci po pogovorih s predsednikom skupščine Francetom Bučarjem, predsednikom predsedstva Slovenije Milanom Kučanom, slovenskim zunanjim ministrom Dimitrijem Ruplom in predsednikom vlade Lojzetom Peterletom, poudaril predsednik avstrijskega parlamenta Heinz Fischer. Na tiskovni konferenci sta sodelovala tudi gostitelj France Bučar in član avstrijske delegacije Peter Jankowitsch, državni sekretar za integracije in razvojno politiko.

Predsednika obeh parlamentov sta poudarila poseben in simboličen pomen prvega obiska avstrijske parlamentarne delegacije v Slovenijo po razglasitvi njene neodvisnosti. Po besedah Fischerja je pogovor včeraj teklo o konkretnih zadevah, med drugim tudi o vprašanju jedrske elektrarne Krško. Lojze Peterle je sogovornike seznanil z različnimi

stališči in željami, da bi prišlo do referenduma o zaprtju Krškega. Fischer je ocenil, da so odnosi med Avstrijo in Slovenijo zelo dobri ter pri tem posebej poudaril, da takšne odnose Avstrija ne želi doseči v breme drugih v Jugoslaviji. »Z vsemi želimo konkretne in dobre odnose in nismo sovražniki nikogar,« je še dejal Fischer. Predsednik Kučan pa je orisal zgodovinsko ozadje nastanka in razpada Jugoslavije, glede Bosne in Hercegovine pa se je zavzel za BiH kot nedeljivo državo treh enakopravnih narodov z mednarodno zajamčenimi mejami. Milan Kučan je podprl tudi prizadevanja v prid suverenosti makedonije.

Bučar se je zahvalil za podporo, ki jo je Avstrija vseskozi izkazovala Sloveniji ter z veseljem sprejel povabilo, da slovenska parlamentarna delegacija vrne obisk Avstriji. Po njegovih besedah je herojska doba minila in treba je reševati konkretne probleme v medsebojnem sodelovanju, kar je včasih bistveno težje. (NIA)

Italijanski veleposlanik Fabio Cristiani prevzel svojo funkcijo v Ljubljani

LJUBLJANA — Italijanski veleposlanik v Sloveniji Fabio Cristiani je včeraj z vsemi protokolnimi slovesnostmi izročil slovenskemu predsedniku Milanu Kučanu uradne poveljnice. S tem je dokončan postopek uradnega priznanja in vzpostavitve diplomatskih odnosov med obema sosednima in prijateljskima republikama. Slovenski veleposlanik v Italiji Marko Kozin je bil že imenovan in je tudi prejel placet predsednika italijanske republike Cossiga. Slovensko veleposlaništvo v Rimu pa še ni pričelo delovati, predvsem zaradi finančnih težav pri sprejemanju slovenskega proračuna.

Uradna svečanost je bilo zvečer s pozdravom častne čete in s prejemom v Kristalni dvorani slovenske vladne palače. Razgovor med predsednikom Slovenije Milanom Kučanom, zunanjim ministrom Dimitrijem Ruplom in na novo uradno imenovanim italijanskim veleposlanikom Cristianijem pa je takoj prešel iz formalnih uvodnih pozdravov v

obravnavo konkretnih dvostranskih odprtih vprašanj. Pri tem gre za poglobitev tematike, ki je že bila odprta in obravnavana ob obisku predstavnikov SACE iz Rima. V svojem nagovoru je predsednik Kučan med drugim veleposlaniku Cristianiju navedel, da k prijateljstvu med obema državama bistveno prispevata obe manjšini, ki jima je treba po Kučanovih besedah zagotoviti zaščito.

Veleposlanik Cristiani je prevzel konzulsko mesto z ustanovitvijo italijanskega generalnega konzulata, ko je Slovenijo jeseni leta 1990 prvič obiskal zunanji minister De Michelis. Preživel in neposredno je sodeloval v celotnem zapletenem osamosvojitvenem postopku in pripomogel k ustvarjanju konkretnih plodnih odnosov. Zato je tudi razumljivo, da je preskočil nekaj stopenj v diplomatski karieri in bil z mesta generalnega konzula neposredno letošnjega 21. januarja imenovan za veleposlanika. (NIA)

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

● Napetost

Sicer pa se je Jugoslovanska armada šele predvčeršnjim ponoči in včeraj izrazite posegla v dogajanje v Sarajevu in v BiH. Komanda 2. vojaškega (sarajevskega) območja, ki je že od nekdaj, zdaj pa še posebej, eno izmed najmočnejših in najpomembnejših delov Jugoslovanske armade, je včeraj izdala uradno sporočilo, v katerem poudarja, da si armada do skrajnosti prizadeva, da bi ohranila mir prebivalcem BiH. Armadno vodstvo pravi, da to Armadi priznavajo tudi vodstvo BiH, liderji političnih strank in prebivalci vseh treh nacionalnosti. Vendar pa vojska opozarja tudi na »kontinuirano podtikanje in insinuiranje« nekaterih, ki jo skušajo prikazati kot enostransko, samo na strani Srbov, ne pa tudi drugih dveh narodov. Armada svojemu komandantu pripisuje zasluge za formiranje skupnih patrol Armade in organov za notranje zadeve BiH, čeprav si idejo za formiranje takšnih enot pripisuje tudi predsednik BiH Izetbegović. Armada očitno, vsaj za zdaj, zelo skrbi, da v Bosni in Hercegovini ne bi izpadla enostransko naklonjena samo enim. Izetbegović je neposredno pred referendumom izjavljal, da je Armada v BiH očitno dojela novo realnost in zato od nje ni pričakoval nobene neposredne nevarnosti. Prav tako je Izetbegović edini jugo politik, ki se je že pred časom zavzel za ustrezno reguliranje statusa propadajoče vojske in gmotne varnosti njenega oficirskega kadra.

Včeraj so bile v BiH in v Sarajevu zelo aktivne vse politične grupacije. Pretežno so se zavzemale za umirjanje položaja, kar daje slutiti, da jim posamezna dogajanja uhajajo iz rok. Tudi Srbi so se iz različnih krajev

BiH oglašali z različnimi sporočili. Tisti z Romanije so odločeni, da svojo usodo »vzamejo v lastne roke, ker ne verjamejo obljubam muslimanskih fundamentalistov«. Srbi v Višegradu pa »dajejo pristojnim organom poslednjo možnost, da po zakoniti poti onemogočijo delo ekstremnih skupin, sicer sami ne bodo več spoštovali predpisov niti legalnih organov.« Z zelo kategoričnim stališčem, ki se razlikuje od spravljenih tonov drugih strank v BiH se je pojavila Hrvaška demokratična skupnost (HDZ) iz Bosne in Hercegovine. Sedanji položaj v Bosni in Hercegovini avtomatično primerja s položajem pred vojno in med vojno na Hrvaškem in trdi, da gre za isti scenarij. HDZ BiH napada »del obstoječe oblasti v BiH,« ki poskuša »zaradi svoje neodločne in neučinkovite politike ohraniti svoje pozicije v »bratskem objemanju« jugosoldatesko.« Tudi Stipe Mesić, nekdanji podpredsednik SFRJ, in desna roka hrvaškega predsednika Franja Tudjmana, je sinoči na nekem sestanku v Mokricah pri Brežicah izjavil, da je treba zrušiti Miloševića in sedanje vojaško vodstvo, ker je sicer vojna v Bosni in Hercegovini neizbežna. (NIA)

● Proti ločitvi

mijo, samo dobrih 16 odstotkov anketiranih sodi, da bi se Trst skupaj z Gorico moral ločiti od Furlanije. K temu je treba dodati, da je 48 odstotkov Tržačanov prepričanih, da so tržaške težave posledica predvsem nesposobnosti krajevnih politikov, medtem ko je 27,6 odstotka anketiranih mnenja, da je treba tržaške težave pripisati premajhnemu številu tržaških odbornikov v deželni vladi.

V kolikšni meri so raziskave javnega mnenja verodostojna slika tega, kar resnično mislijo ljudje? O tem vprašanju je bila že marsikatera polemika in očitno je, da takim raziskavam absolutne verodostojnosti ne gre pripisati. Prav tako jasno pa so dosedanje že več kot desetletne izkušnje takih raziskav pokazale, da rezultati anket verodostojno kažejo trende mišljenja, dokaj verodostojno zajamejo vsaj vzdušje in so slika miselnosti ali stališč do nekega vprašanja. Zato najbrž ne grešimo, če trdimo, da je večina Tržačanov resnično za ohranitev enotnosti dežele. Razčlemba podatkov pa dokazuje še, da so enotnosti bolj naklonjeni mladi in manj starejši.

Tudi ta anketa, kot nekatere v preteklosti, ki so zadevale narodnostne probleme, dokazuje, da večina Tržačanov razmišlja trezno in ne potrebuje tistega »zunanjega sovražnika«, ki ga najbolj nazadnjaške sile iščejo ob vsakih volitvah in ki ga ob njihovem pritisku krajevni mediji vselej razbobnajo. Tada ta trezni Trst je v dobesednem pomenu »tiha večina«, ki ne gre na ulice, ne kriči, ne pritiska. Morda tudi zaradi tega kričanje glasnejši največkrat zavede politične sile, ki - nekatere več, nekatere manj - prilagajajo svoje predloge vpijoči manjšini.

Parole o avtonomiji Trsta, o ločitvi od »mačehe« Furlanije, ki naj bi vselej odrezala sebi levji delež kolača, so samo kontingentni odraz tiste politike zapiranja v »cittadello«, ki je doslej v precejšnji meri ohromila položaj Trsta, mu preprečila načrtovanje prihodnosti in soočanje s sosedi na temelju vzajemnega spoštovanja, brez katerega tudi ne more biti resnega sodelovanja. Toda te parole so, vsaj posred-

no, usmerjene tudi proti slovenski narodnostni skupnosti: morebitna ločitev Trsta in Gorice od ostalega dela dežele bi prepolovila manjšino in jo še bolj ošibila, Slovenci v videmski pokrajini bi bili v takem primeru povsem ločeni od tržaških in goriških Slovencev, vsi skupaj pa bi bili - ker bi bili šibkejši - še huje izpostavljeni asimilaciji.

Večina Tržačanov tega noče. Želeti bi bilo, da bi tržaški politiki - zlasti tisti, ki se ogrevajo za ločitev - to sporočilo dojeli. Prav tako pa bi bilo želeli, da bi trezni in nedvomno večinski Trst ne prepuščal vselej politične scene vpijoči manjšini.

● Peterle

parlamentu na hitro odpovedati predsedniškemu mestu. Nato pa je treba tudi obnoviti nekdanja zavezništva, kar pomeni, da je treba pritegniti zelene, ki se sestankov vladne koalicije sploh ne udeležujejo več. To ni preprosto, nasprotno. Notranja razhajanja med obema kriloma slovenskih zelenih se vedno bolj širijo po vzorcu razkola, ki je temeljito razbil nekdanje demokrate in s tem bistveno vplival na novo podobo slovenske politične scene.

Poleg tega so v vladi zastopani demokrati s tremi ministri, ki uživajo v slovenskem javnem mnenju velik ugled zaradi učinkovitosti pri vodenju ministrstev in zaradi napadov in zahtev Peterleta, da jih zamenja. Bodo sodelovali v novi morebitni vladi Jožeta Pučnika? Isto vprašanje s povsem negotovim odgovorom lahko zastavimo tudi obema strankama sedanje opozicije socialistom in demokratičnim liberalcem.

Morebitnemu novemu mandatarju, ki bi izšel iz vrst sedanje vlada-

joče koalicije, torej pot do predsedniškega mesta ni z rokami postlana, čeprav nekateri elementi govore njemu v prid. Med njimi splošna želja, da se zruši sedanjega premiera (pa naj bo docela upravičena, ali ne), pa še želja po spremembah in želja, da se v parlamentu doseže trdnjšo in številčno močnejšo koalicijo, ki bo sposobna sprejeti volilne in nekatere druge nujno potrebne zakone.

Na drugi strani so raziskave javnega mnenja, ki nakazujejo novo podobo slovenske politične scene. Po teh podatkih je krepko narasla hipotetična volilna moč Školjčevih liberalnih demokratov, k čemur je očitno prispeval odmevni pristop Janeza Drnovška k tej stranki. LDS je v hipu skločila na prvo mesto na lestevici priljubljenosti ob istočasnem le rahlem padcu hipotetične volilne moči Bavlčarjevih demokratov. Zato pa naj bi po teh raziskavah z volilnega prizorišča skoraj zginila slovenska desnica: ankete volilnega izida kranskih liberalcev sploh ne beležijo več. Močno naj bi bili okrnjeni Pirnatovi narodnjaki, krepko bi bili redimenzionirani Omanovi kmetje, pa tudi krščanski demokrati, upadla pa je priljubljenost Lojzeta Peterleta kot predsednika vlade in kot predsednika stranke.

Na drugi strani pa so ankete soglasne: skoraj štiri petine Slovencev bi po teh izidih želele Janeza Drnovška za predsednika vlade, ker menijo, da bi pomiril pregreto politično ozračje in pričel reševati pereča ekonomska in socialna vprašanja. Ti trendi so zakulisje političnega dogajanja in krepko pogojujejo razmišljanja in načrtovanja vseh strank brez izjeme: opozicije in pozicije. (BS)

Vrdoljak: Italijani pri nas ne potrebujejo koprške TV

KOPER — Direktor Hrvaške RTV Antun Vrdoljak je na sestanku sveta vladne komisije za etnične skupnosti v Zagrebu izjavil, da bo italijanska narodnost na Hrvaškem lahko imela svoj program za narodnost v okviru programov zagrebške televizije. Včerajšnji La voce del popolo navaja naslednjo Vrdoljakovo izjavo: »Ne moremo dovoliti, da bi se z vprašanji italijanske manjšine na Hrvaškem ukvarjala TV Koper-Capodistria.« Predsednik Unije Italijanov Furio Radin je ugovarjal takemu predlogu, navajal je da italijanska narodnost že ima svojo televizijo in da bi zadostovalo, če bi Hrvaška postavila repetitorje v Istri in Kvarnerju, kar si manjšina v Istri želi že skoraj 15 let. Toda Vrdoljak je to zavrnil, češ da je koprška TV tako in tako navadna komercialna televizija in nikakor ne manjšinska. Razložil je, da ima hrvaška RTV samo tri frekvence in tako ne more ene od teh oddati koprskemu studiu. Prav tako pa

naj bi uvedbo manjšinskega programa na hrvaški televiziji pogojeval tudi podpis tristranske pogodbe (med Hrvaško, Italijo in Slovenijo, ki pa je Slovenija ni podpisala). Državna televizija iz Zagreba bo določala termin oddajanja, zasnovu in program manjšinskih oddaj. Predstavniki italijanske narodnosti pa so ob tem menili, da bi naj ustanovili delovno telo, sestavljeno iz predstavnikov italijanske narodnosti in hrvaške RTV, ki bi odločalo o programu manjšinskih oddaj. Uradnega stališča predstavnikov Unije Italijanov še nismo dobili, vendar so posamezni predstavniki manjšine v Kopru menili, da pomeni tak pristop pri urejanju vprašanja televizije za narodnost nov očitnejši primer razbijanja manjšine med Slovenijo in Hrvaško in da je Hrvaška podpisovala sporazum o manjšini s figo v žepu.

BORIS ŠULIGOJ

Pokrajine za urejanje teritorialnega programiranja

VIDEM — Predsedniki tržaške, goriške, videmske in pordenonske pokrajinske uprave so na včerajšnjem sestanku v Vidmu začrtali smernice za bodoče delo Zveze italijanskih pokrajin (UPI). Med drugim so se odločili za dvodnevno študijsko zasedanje v priredbi Univerze v Vidmu in s sodelovanjem inženirske ter leposlovne fakultete, na katerem naj bi opredelili nove instrumente za teritorialno in urbanistično načrtovanje.

Na zasedanju bodo poglobili celovito tematiko v zvezi z deželnim urbanističnim načrtom in z novimi principi, ki navdihujejo zakon št. 142 iz l. 1990, z druge strani pa bodo analizirali odnos med sredstvi teritorialnega programiranja in določili o varstvu okolja.

Za razmah poslov med Furlanijo in Slovenijo

Jutri bodo odprli v Vidmu urad GZS

VIDEM — Pri Furlanskem centru za zunanjo trgovino (CFCE - Centro friulano per il commercio estero, Ul. Ungheria 15, tel. 503811), ki sodi v sklop Trgovinske zbornice, bodo odprli jutri, 6. marca, ob 10. uri informacijski in konzulečni urad Gospodarske zbornice Slovenije.

Predstavnik ljubljanske zbornice bo ves dan na razpolago furlanskim podjetnikom in siceršnjim gospodarskim delavcem, ki bi prišli radi do čim podrobnejših podatkov o tržišču v osamosvojeni Sloveniji oziroma o najnovejših zakonskih predpisih, ki urejujejo zunanjetrgovinsko poslovanje, tuja vlaganja in podobno.

Urad Gospodarske zbornice Slovenije odprejo po režimu recipročnosti oziroma na podlagi sporazuma z videmsko zbornico iz lanskega leta. Kakor smo že poročali, je namreč ta zbornica na pobudo predsednika Giannija Brava že odprla lasten urad v Ljubljani, ki seznanja slovenske gospodarstvenike s furlansko stvarnostjo.

Odslej tudi šolski tečaji rezijansčine

Luisa Cher

REZIJA — Rezijanska kultura je vstopila v šole: prejšnji teden so se začeli tečaji rezijanskega jezika za učence osnovnih šol in dijakke nižje srednje šole. Pobuda, ki sta jo uresničila občinska uprava in Kulturno društvo "Rozajanski dum", daje mladim možnost, da podrobneje spoznajo rezijanski jezik, pa tudi kulturo in zgodovino teh krajev. Zanimivo zamisel bodo sklenili s tečajem, na katerem bodo učenci in dijaki svoja dela izpolnili v rezijansčini. Rezijansko kulturno društvo (ob sodelovanju Zavoda za slovensko izobraževanje) pa se je lotilo še ene zanimive pobude: tečaja rezijanskega jezika v župnijski dvorani na Ravenci. Na tečaj, ki poteka enkrat tedensko in ga vodi Luisa Cher, se je prijavilo kakih 20 slušateljev, ki so razdeljeni v dve skupini.

R. PAVŠIČ

Predsinočnim v Bocnu med predvajanjem filma "JFK" o Kennedyjevem uboju

Eksplzija v kinu ranila štirinajst ljudi

Teroristični napad ali pustno vandalstvo?

BOCEN — Štirinajst ranjenih: to je obračun predsinočne eksplozije v bocenski kinodvorani Capitol med vrtenjem filma Oliverja Stoneja "JFK" o uboju ameriškega predsednika Johna Fitzgeralda Kennedyja. Odgovornost zanjo je prevzela s telefonskim pozivom turinskemu in firenškemu sedežu tiskovne agencije Ansa samozvana "oborožena falanga", ni pa izključeno, da je pok povzročil pustni prenapetost.

Zgodilo se je okoli 22. ure. Kot je povedal očividec Otto Herbst, tudi sam lažje ranjen, se je v ložo zakotalila papirna bomba, velika kot jajce, takoj nato pa je zagrmelo. Pomislil je na petardo, ni pa ostalo le pri poku: bombo je sestavljal smodnik za lovske puške z drobnimi svinč-

nimi šibrami, ki so švigile na vse strani. Če se šibra ne zapiči globoko v meso, jo zlahka izvlečeš iz rane, drugače pa je potreben kirurški poseg (šibra ima premer 1 do 2 milimetrov in tehta okoli 0,08 grama). To je doletelo 19-letno Britto Oberaucha, ki so se ji šibre zagozdile v prsi in trebuh in jo je bilo treba operirati; okrevala bo v par tednih. Druge ranjence (razen treh) so po prvi pomoči takoj odslovili.

Kot so pojasnili očividci, je grobo izdelano bombo odvrnel mladenič z masko in velikim črnim klobukom, ki je brž izginil. Kakšen gledalec je povezal pok s filmskim dogajanjem, ko pa so začeli ljudje vstajati in bežati, je bilo jasno, kaj se je zgodilo.

Svinčeni drobcji so prerešali lino-

leumski pod, sedeže, pa tudi stene. Upravitelj kinodvorane Luigi Sfondrini je zagotovil, da ni prejel nobene grožnje, da ni šlo torej za represalije, kvečjemu za »pustno šalo«. Pozneje je Ansa prejela omenjena dva telefonska poziva. Državni tožilec Mario Martin je dal zapečatiti vhodna vrata kinodvorane.

Bocenska parlamentarca Lionello Bertoldi (DSL) in Gianni Lanzinger (Zeleni) sta zahtevala od notranjega ministra, da se vlada brž izreče o dogodku in pomiri prebivalstvo ter postreže s pojasnili v zvezi z ponovnim razraščanjem dejavnosti raznih skrajnih in nacionalističnih gibanj, ki sejejo nemir med Južnimi Tirolci.

8. marec v Sežani

SEŽANA — Praznovanje 8. marca, ki kot praznik vseh žena in deklet počasi izginja iz koledarja praznikov, bo letos kulturni center Srečka Kosovega v Sežani počastil s kulturnimi dogodki. Vsem ljubiteljem glasbene in gledališke umetnosti bo na voljo obilica tovrstnih priložnosti. Kot uvod k praznovanju prireja kulturni center v sodelovanju z domačo glasbeno šolo že danes, 5. marca, ob 18. uri v bolnišnici Ivana Regenta kulturni večer, na katerem se bodo predstavili gojenci sežanske glasbene šole, kot gostje programa pa bodo nastopili člani slovenskega kvinteta trobil. Za ta glasbeni večer je vstop prost.

V soboto, 7. marca, bo sledila modna revija, ki se bo začela ob 20. uri v sodelovanju z domačimi podjetji Feniks, Ciao, Ideal, Kozmetika Avon in Hurwtic. Revija bo obogatena z razstavo slaščic, ki jo bodo pripravile marljive članice sežanskega aktiva kmečkih žena. To bo že druga modna revija, ki jo v zelo kratkem času organizira sežanski kulturni dom.

V nedeljo, 8. marca, bomo lahko uživali ob koncertu priznane pevke Josipe Lisac. Šentjakobsko gledališče pa bo drugo nedeljo, 15. marca, na sežanskem odru gostovalo z igro "Krčmarica Mirandolina" v režiji Janeza Mejača. Ne samo, vse do 11. aprila bo v kulturnem domu na ogled razstava likovnih del slikarja Antona Repnika iz Mute.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Novinarska nagrada DS Alpe-Jadran

MILAN — Delovna skupnost Alpe-Jadran je razpisala drugi natečaj za podelitev mednarodne nagrade v časnikaštvu. Nagrado so prvič uvedli v Lombardiji, podeljuje pa se novinarskim elaboratom, ki prispevajo v poglobljanju odnosov oziroma k razvijanju čim tesnejšega sodelovanja med članicami te skupnosti, kakor tudi k odmevnemu seznanju Evrope kot take z delovanjem Alpe-Jadrana. Rok za predložitev časnikarkih sestavkov, ki pridejo v poštev za nagradni natečaj, bo zapadel nepreklicno v torek, 9. junija.

Slovenske medicinske sestre se že množično zaposlujejo v severnoitalijanskih bolnišnicah

KOPER — Nobena skrivnost ni več, da se medicinske sestre s slovenske Obale v vse večjem številu odločajo za zaposlovanje v sosednji Italiji. Od julija lani, ko naj bi začel veljati zakon, ki omogoča priznanje šolskih diplom tudi tujim državljanom, se je v Srednji zdravstveni šoli v Piranu začel pravi val prošenj za potrebne dokumente. V tej šoli vsako leto maturira po dva razreda medicinskih sester, prav toliko pa jih vsako šolsko leto sprejmejo v prvi letnik. Doslej jih je za dokumente zaprosilo 150, v večini več let zaposlenih, torej izkušenih bolničark. Zadnjih nekaj mesecev so se za pot v tujino odločile tudi nekatere, ki še nimajo opravljenega pripravništva. Med republikama namreč velja dogovor, ki delo v Italiji priznava v čas pripravniške dobe, le da je strokovni izpit opravljen v Sloveniji.

Kandidatke potrebujejo več papirjev: šolsko diplom, predmetnik, tiste, ki so končale srednjo šolo usmerjenega izobraževanja, potrdilo, da sta programa medicinske sestre in zdravstvenega tehnika enaka, dalje potrdilo o opravljenem pripravništvu in strokovnem izpitu. Prva postaja je italijanski konzulat v Kopru, kjer dokumentacijo preverijo in prevedejo, nakar jo pošljejo ministrstvu za zdravstvo v Rim v potrditev veljavnosti diplome.

Spomnimo, da z "zakonom Boniver" to ni potrebno imigrantom - pripadnikom italijanske manjšine na Hrvaškem, ki z urejenim statusom postanejo "enakovredni" državljani tudi s pravico do zaposlitve. Pi-

ranske medicinske sestre, ki si urejajo zakonito pot zaposlitve v italijanskih bolnišnicah, čakajo priznanje prvih diplom v prihodnjih dneh, kar kaže na to, da je birokratska procedura razmeroma dolga.

Medicinske sestre sklenejo v Italiji pogodbo za dve leti, po preteku jo lahko podaljšajo oziroma obnovijo, če so seveda delodajalci zadovoljni z njihovim delom. In s piranskimi so, pravijo v šoli. Doslej so se štiri že zaposlile v Veroni, kjer bi jih takoj sprejeli še vsaj deset. V Milanu bi jih potrebovali 140; po njih pa vprašujejo tudi iz bolnišnic v Bocnu, Trevisu, enako iz Trsta in Vidma. V državnih ustanovah imajo slovenske bolničarke 26-urni delovni teden, kar je sedem ur manj kot doma; mesečna plača se giblje med 1.100.000 lir do 1.300.000 lir, kar je za 400.000 manj od plače italijanskih medicinskih sester, še vedno pa vsaj triletni več kot v slovenskem zdravstvu. V Milanu, na oddelku za bolnike z aidsem, dobijo poseben denarni dodatek. V zasebnih klinikah je plača nekoliko višja - do milijona 600 tisoč lir, vendar je nekoliko večja tudi delovna obremenitev. Ena sestra skrbi za 15-20 pacientov, v državni bolnišnici pa za 10. Bivanje in hrana sta brezplačna.

Če se bo nadaljevalo množično odhajanje na delo v tujino, so prepričani v Srednji zdravstveni šoli v Piranu, bo zdravstvo na Obali to kaj kmalu občutilo.

MIRJAM MUŽENIČ

Od sobote "Alimenta"

VIDEM — Vrsta zanimivih pobud na področju prehrabnega sektorja se obeta na letošnjem 6. sejmu Alimenta, ki ga bodo odprli v soboto, 7. marca, na videmskem razstavišču. Prireditelji se nadejajo, da bodo letos presegli lanski obisk, ko si je sejemске prostore ogledalo nad 25 tisoč obiskovalcev. Na sejmu, ki ga bodo zaprli 11. marca, si bo mogoče ogledati vrsto novosti, ki jih ponuja prehrabna industrija. Ob tem bodo pripravili še nekaj posvetov in drugih pobud kulturnoturističnega značaja. Mednje sodi 3. razstava furlanskega vina, na kateri bo sodelovalo kakih 40 vinogradnikov iz dežele. Za ljubitelje zdrave prehrane in dietetskih ponudb bodo na voljo nasveti, ki jih bodo dajali priznani strokovnjaki. Za ostale pa, ki jim je pri srcu domača kuhinja, bodo poskrbeli priznani gostilničarji, ki bodo na sejmu Alimenta postregli s tipičnimi furlanskimi jedmi. (R.P.)

Revija Proteus o značilnostih Kraškega roba

TRST — Zadnja številka mesečne revije Proteus, katere glavni in odgovorni urednik je prof. dr. Matija Gogala, je v celoti posvečena Krasu oziroma Kraškemu robu. Prinaša vrsto znanstvenih prispevkov, v katerem so prikazane naravoslovne značilnosti in znamenitosti Kraškega roba, območja od glinščice in Ospa preko Črnege kala do izvira Rižane in Hrastovelj ter po drugi strani do Črnotič, Podpeči do Zanigrada ter območja Badina nad Sočergo in Movražem do Mlinov.

Kot sicer sami uredniki pišejo v uvodnih mislih, to ni izčrpen prikaz narave tega območja, »saj za vsa področja raziskovanja favne, flore in geje v Sloveniji sploh nimamo strokovnjakov, nekateri raziskovalci, ki bi lahko pisali o živalstvu Kraškega roba, pa svojih prispevkov niso ugnili napisati.« Vendar se je nabralo veliko gradiva, ki bo morda marsikomu vodič po tem čudovito bogatem in zanimivem delu Slovenije.

Kraški rob je območje, kjer se Kras prevesi v flišno gričevje Slovenske Istre in Primorja, do kamor sega močan vpliv sredozemskega podnebja. Prav zaradi tega so se na tem območju pred mnogimi leti tudi ustavljali nekateri naravoslovci, kljub temu pa je bilo območje še premalo raziskano.

Izpod peresa Rajka Pavlovca je v reviji prispevek o Geologiji Kraškega roba, Darko Ogrin pa razvija svoja razmišljanja o tej klimatsko prehodni pokrajini. Mitja Kaligarič objavlja prispevek o rastlinstvu kraškega roba, tudi v zamejstvu dobro poznani naravoslovec Tone Wraber pa piše o Tommasinijevi popkoresi. Zelo zanimivi so tudi mehužki Kraškega roba (Jože Bole), ki jih najdemo med Socerbo in Zazidom ter v okolici Velikega Badi-na pri Sočergi. V reviji je nadalje govor o deževnikih in dvojnogah (Narcis Mrsič) in mrežekrilcih (Dušan Devetak, medtem ko so naravnost presenetljive najdbe nižjih rakov na tem predelu (Anton Brancelj).

Ciril Krušnik raziskuje mladoletnice na tem slikovitem južohodnem robu Krasa, medtem ko Andrej Gogala objavlja prispevek o stenah in čebelah. V reviji je nadalje govor o metuljih (Jan Carnelutti in o najzanimivejših pticah (Davorin Tome), Boris Kryštufek pa piše o netopirjih.

Obširni poglavji sta namenjeni prostemu plezanju (izpod peresa Iztoka Škornika), ki ogroža živi svet tega predela, in pa kulturni dediščini evropskega pomena, to je kraškim travnikom (Heinz Haberler).

Skratka: gre za številko, ki bi jo moral vsak ljubitelj narave vzeti v roke, da bi praviloma dojel vrednost bogastva, ki jo imamo tako rekoč pred vrati, a jo mnogo-krat premalo cenimo.

ALEKSANDER SIRK

Predstavili raziskavo javnega mnenja, Tržščani najbolj kritični

Zdravstveno službo v deželi je treba kakovostno okrepiti

Na splošno prebivalci naše dežele nima-jo prevelikega zaupanja v javno zdravstveno mrežo, menijo, da bi jo bilo mogoče izboljšati, čeprav je velika večina Tržščanov in Goričanov prepričana, da bo v bodoče še slabše. To je nekaj zelo splošnih ugotovitev, ki so izšle iz precej obsežne raziskave o mnenju prebivalcev o zdravstveni službi pri nas. Raziskavo »Sedanja slika in pričakovanja prebivalcev v odnosu do vsedržavne zdravstvene službe, tako kot je trenutno uresničena v deželi FJK« je milanski družbi FSC 80 Franca Santinija naročilo deželno odborništvo za zdravstvo FJK. Izvedli so jo lani poleti, ko so na področju Trsta, Gorice, Vidma, Pordenona in Tolmeča intervjuvali 200 oseb (40 za področje). Včeraj so namen iz rezultate raziskave sredstvom javnega obveščanja in zdravstvenim delavcem predstavili na tiskovni konferenci, ki jo je uvedel deželni odbornik za zdravstvo Mario Brancati. O sami raziskavi, ki naj bi Deželo stala približno 200 milijonov lir, pa je izčrpno govorila Patrizia Rizzotti.

Kot je uvodoma poudaril odbornik Brancati, je bil glavni namen raziskave preveriti, kakšen odnos imajo prebivalci dežele in njenih posameznih predelov do javne zdravstvene službe, tako do osnovnih zdravstvenih uslug kot do nege v bolnišnicah. Po njegovem mnenju je bilo v vidu smotrnega načrtovanja neobhodno potrebno vedeti, kako uporabniki ocenjujejo sedanj nivo socio-zdravstvenih struktur, predvsem pa kakšne zahteve postavljajo.

Glede trenutnega stanja javne zdravstvene službe v FJK, so bili deželni kritični in pohvalni obenem: odločna večina jih namreč meni, da v naši deželi ni tako tragično kot drugje, vendar dovolj dobro tudi ne. Gre za splošne in povsem pričakovane ocene, je takoj pojasnjevala Patrizia Rizzotti, saj je nezadovoljstvo državljanov nad vsem, kar sodi pod javno upravo ena najbolj razširjenih razpoložljivih potoz v Italiji. Vendar pa iz raziskave vseeno izhaja mnenje, da je oskrbo mogoče oziroma nujno treba izboljšati. Splošna »ljudska« zahteva se nanaša predvsem na kakovost same službe ne pa na številčnost posameznih servisov: skratka ljudje menijo, da je treba boljše upravljati in urediti obstoječe strukture, ne pa ustanavljati nove, nasprotno število bolnišnic bi se lahko

zmanjšalo, s tem da bi utrdili strukture kot so day hospital in razne posvetovalnice. Velik poudarek pa so ob vprašanju smotrnejše organizacije (brez tolikšne birokracije) in večje učinkovitosti (zahteva se pristop privatnega upravljanja v javnih strukturah) vprašani dali na humanizacijo odnosov.

Pri raznih vidikih je seveda prišlo do odstopanj glede na teritorialno pripadnost intervjuvanih, vendar je veliko enovitih potoz. Skupna je na primer nekakšna delitev v množičnejšo kategorijo »povprečnih« državljanov, ki so sicer nezadovoljni, vendar precej pasivni v odnosu do zdravstvene službe, in manj številčno kategorijo »kulturno bolj izobraženih in zahtevnejših« državljanov (v njo sodijo ob višje izobraženih predvsem mlajši), ki pa ob kritiki prinaša tudi jasno izoblikovane predloge.

Pet območij se lahko spet porazdeli v izrazito urbano območje, v katero sodita Trst in Videm in kjer prihaja do izraza predvsem nizka stopnja človeških odnosov med uporabniki in zdravstvenim osebjem, na decentralizirano območje, v katerega sodita Gorica in Pordenon, kjer prihajata do izraza pomenjkanje in slabo delovanje nekaterih nujnih struktur (vendar pa so Goričani veliko bolj kritični in malodušni od Pordenončanov), in pa v hribovito območje, kamor sodi Tolmeč, ki je precej oddaljen od glavnih zdravstvenih centrov (npr. porodnišnice). Vendar pa so bili prav v manjših krajih, kjer se ljudje boljše poznajo, intervjuvani manj kritični do zdravstvene službe, predvsem glede človeških odnosov.

Tržščani so bili v glavnem kritični: 52,5% intervjuvanih je npr. nezadovoljno nad osnovnimi uslugami KZE (osebja je premalo, ambulate so predaleč, osebje ni preveč prijazno). Odstotek nezadovoljnih se zviša na 58%, ko gre za odnos z zdravstvenim osebjem v bolnišnicah, medtem ko je polovica vprašanih izrekla nezadostno oceno nad nego v bolnišnicah. In končno je kar 90% intervjuvanih prepričanih (Goričanov pa 85%), da se bodo v bodoče stvari še poslabšale. Vsekakor velja poudariti, da v boljše bodočnost na področju javnega zdravstva zaupa 60% prebivalcev Tolmeča in Pordenona in kar 70% Videmčanov. Vsekakor so tudi ti podatki zanimiv pokazatelj splošnega tržškega nezadovoljstva. (bip)

Z zadnje seje upravnega odbora Glasbene matice GM še vedno čaka na prispevke iz zakona za obmejna območja

Na svoji zadnji seji je upravni odbor Glasbene matice razpravljaj o osnutku obračuna za poslovno leto 1991 in proračuna za poslovno leto 1992. Tako osnutek obračuna kot proračuna sta seveda v mejah zagotovljenih in predvidenih finančnih razpoložljivosti upoštevajoč že odobrena a še ne izplačana finančna sredstva iz zakona za obmejna območja tako za leto 1991 kot za leto 1992. V izčrpni razpravi so bile pregledane možnosti maksimalne poslovne varčnosti pri vseh proračunskih segmentih, obenem pa možnosti zadostitve sicer upravičenim zahtevam nastavljenega učnega in upravnega osebja. Obračun in proračun bosta predložena v odobritev skorajšnjemu občnemu zboru, kot to predvideva statut Glasbene matice. V zvezi s koncertno dejavnostjo je bilo govora tudi o možnih sponsorizacijah slovenskega gospodarstva in podjetništva.

V drugi redni točki dnevnega reda je novi vodja umetniškega sveta GM prof. Janko Ban poročal odboru o svojih dosedanjih stikih v okviru pripravljanja koncertne sezone 1992/93, predvsem pa je razgrnil svojo zamisel sestave umetniškega sveta in metode njegove delovanja. Njegova zamisel, ki so jo člani upravnega odbora vsekar potrdili, predvideva v umetniškem svetu številčno in imensko primerno zastopstvo predstavnikov glasbene šole, predstavnikov kvalificiranih slovenskih glasbenikov-neizvajalcev in pa predstavnikov v okviru GM delujočih skupin, kot so godalni kvartet, zbor Jacobus Gallus in Tržški oktet. V razpravi so bile navržene še nekatere ideje, kot na primer umestnost vključitve predstavnikov aktivnih amaterskih skupin. Beseda je tekla o pristojnostih umetniškega sveta ne le pri sestavljanju koncertnega repertoarja, ampak tudi pri dejavnostih, ki potekajo izven glasbene šole kot take. Nadalje je upravni odbor GM v zvezi s »Kogojevim letom«, ki sovpada z letnico njegovega rojstva v Trstu (1892), menil, da bi to jubilejno leto morali počastiti na ustrezen in vsekakor kakovostno zastavljen način.

U vodnemu delu seje upravnega odbora GM so na lastno pismo prošnjo pristostovali predstavniki kolektivnega sindikalnega odbora proforskega in uradniškega zbora, da bi upravnemu odboru izrazili svojo zaskrbljenost glede rednega izplačevanja

mesečnih dohodkov in obenem zvedeli, kako je z izplačilom finančnega prispevka po zakonu za obmejna območja in kako je z obljubljenim novo delovno pogodbo.

Predsednik GM Adrijan Semen je sindikalnim predstavnikom predvsem zagotovil delno izplačilo plač za februar v pričakovanju, da Dežela še v marcu po birokratski proceduri pri računskem dvoru, izvrši izplačilo že odobrenega prispevka. Istočasno pa je predsednik Semen tudi povedal, da bo uprava GM poskrbela za pravočasno vložitev vse potrebne dokumentacije s proračunom vred, za čim hitrejšje izplačilo finansiranja za tekoče leto 1992. Kar pa zadeva novo delovno pogodbo, je vprašanje precej delikatno, je menil predsednik in se bo z njim ukvarjala že pred časom v ta namen ustanovljena komisija, ki bi morala skupno s sindikalnimi predstavniki najti rešitev, ki v nobenem primeru ne bi smela biti slabša od tiste, kot jo nameščencem zagotavlja sedanja delovna pogodba, tako v normativnem kot v dohodkovnem oziru.

Predstavniki kolektivnega sindikalnega odbora, ki zastopa interese nameščencev do izvolitve novega sindikalnega zaupnika po ostavki, ki jo je iz zdravstvenih razlogov podal dosedanj zaupnik prof. Igor Starč, so pojasnila sprejeli na znanje, pri čemer so že v uvodnih izjavanjih poudarili, da se želijo izogniti morebitnemu sindikalnemu nemiru, ki bi nedvomno motil normalno delovanje glasbene šole. (j. k.)

Danes na Univerzi razprava o federalizmu v novi Evropi

Inštitut za mednarodno pravo pri tukajšnji Univerzi in tržška sekcija Evropskega federalističnega gibanja vabita na konferenco na temo »Evropska integracija in reforme evropskih institucij na osnovi nedavnega sporazuma, ki je bil podpisan v Maastrichtu«. Uvodno poročilo bo imel pravnik Antonio Tizzano, ki proučuje mednarodno pravo v Neaplju in opravlja funkcijo pravnega svetovalca pri Evropski skupnosti. Njegovo poročilo bodo uvedli Giorgio Connetti, Luigi Daniele in Giuseppe Trebbi. Srečanje bo danes ob 16. uri v konferenčni dvorani Venezian na Trgu Europa.

Dr. Vitiello se je pogovarjal z občinskimi upravitelji

Tržški prefekt obiskal Dolino

Tržški prefekt Sergio Vitiello se je včeraj dopoldne mudil na obisku v dolinski občini. Predstavnika italijanske vlade so na županstvu sprejeli dolinski župan Marino Pečenik, odborniki Aldo Štefančič, Dionisio Gherbassi, Franco Crevatin in Milan Lovriha ter občinski tajnik Valter Košuta. Šlo je za prvi uradni obisk tržškega prefekta v eni izmed okoliških občin, srečanje je zato izzvenelo kot obojestranska priložnostna predstavitev. Župan Pečenik je že uvodoma opozoril uglednega gosta na značilnosti, ki ločujejo mestno okolje od podeželnega, predvsem je zaznali to v drugačnem odnosu do zemlje, do bivanjskega prostora in do kulture sploh. Spregovoril je torej o globoko zakoreninjenih običajih, o dovolj bogati društveni dejavnosti, o vseh družbenih pojavih, ki označujejo življenje v tej obmesni občini. Seveda so prišle na dan tudi težave, s katerimi se Občina srečuje v prvi vrsti na upravni ravni s krčenjem prispevkov iz javnih blagajn. To prav gotovo omejuje določeno delovanje, čeprav se krajevna uprava trudi, da bi občani zaradi tega imeli čim manj posledic.

Prefekt Vitiello je izrazil svojo pripravljenost do spoznavanja krajevnih stvarnosti. Opozoril je na nekatere spremembe v odnosu med občinami in prefekturo, ki se ne postavlja več samo v vlogi strogega nadzornika, temveč skuša vzpostaviti predvsem sodelovanijske stike na osnovi raznih skupnih vsebin. Po njegovem mnenju daje dolinska občina vtis urejenega okolja, v katerem se prebivalec lahko dobro počuti, kljub prisotnosti problemov, ki so po njegovem mnenju rešljivi in zato ne prehudi. Po uradnem delu je sledil prost razgovor, v katerem

je prefekt izkazal pozornost do nastajajoče obrtne cone, se pozanimal za gospodarsko dejavnost občine, za vidnejše krajevne pobude, iz posgov prisotnih občinskih upraviteljev spoznal tudi preteklost in še vedno prisotno slovensko sedanjost v teh krajih. Še pred zaljučkom srečanja na županstvu je bil govor

tudi o zakonski zaščiti slovenske narodnostne skupnosti, prefektov obisk pa je sklenil ogled vasi in še posebej naravnega parka Doline Glinščice. (dam)

Na sliki (foto Magajna): prefekt Vitiello (desno) z dolinskim županom Pečenikom in drugimi občinskimi upravitelji.

»Bančni bilingvizem«

Zdaj, ko si slovenščina vztrajno utira pot v sodstvu, je prav, da omenimo še nekaj sicer obrobne, a vsekakor značilne v zvezi z našim jezikom.

Zadnja številka lanskega letnika revije Credito e cooperazione, ki izhaja v Rimu in jo izdaja Vsedržavna zveza kmečkih in obrtnih posojilnic, je v sklopu reportaž o posameznih hranilnicah objavila prikaz Openke hranilnice in posojilnice z naslovom Bilinguismo bancario. V prejšnjih letih je prav ta revija sicer že pisala o HPO in je v vseh člankih prišlo do izraza slovensko okolje, v katerem deluje. Vendar so prejšnje članke prispevali Slovenci. Tokrat pa je poročevalka Italijanka. Že z naslovom je torej hotela prikazati, kar je značilno prav za okolje, v katerem posluje openka hranilnica.

Zato je prav, da vsi naši bančni zavodi v svojem poslovanju dajejo še naprej slovenščini čim večjo veljavo. (mab)

V zadnjih štirih letih se je v sklad steklo kar 35 milijard lir

Predsednik TZ o smotrni uporabi sredstev iz bencinskega sklada

Upravljanje Sklada od dodeljevanja bencina po neobdavčeni ceni je še vedno v središču polemik. Sicer pa je povsem logično, da Sklad, v katerega je v zadnjem štiriletnju »priteklo« kar 35 milijard lir, vzbujajo apetite marsikoga in zainteresirano zanimanje mnogih. V polemiko je včeraj posegel predsednik Trgovinske zbornice Giorgio Tombesi, ki v tiskovnem poročilu navaja, kako so predvsem »sirote« podporništva v nedogled najbolj nerovne prav v trenutku, ko med drugim ne primanjkuje niti polemična volja, ki je sad predvolilnega »spopada«.

Mimo vseh teh polemik, pravi Tombesi, ki logično zasledujejo druge interese od splošnih, obstaja mnogo idej o najboljšem upravljanju tega važnega prihodka. Nobenega dvoma ni, dodaja, da bi Trgovinska zbornica pojmovala upravljanje Sklada kot »pravico« ali »monopol«, Sklad pa mora biti, kot tudi je, servis za najboljše upravljanje teh fondov. Gre za servis, ki ni na razpolago tej ali oni skupini, ali pa enemu ali drugemu združenju, ampak vsemu prebivalstvu, ki sicer prispeva v ta Sklad. Zato TZ glede tega vprašanja ne zavzema dogmatskih in niti obrambnih stališč, ampak je pripravljena na dialog z vsemi. Za upravljanje Sklada, tudi v primeru da bi spremenili normativ, bi treba ohraniti cilje, ki jih ministrski odlok obvezujoče navaja, in sicer da je treba »finansirati posege za ekonomsko promocijo pokrajine in za izgradnjo socio-ekonomskih infrastruktur.«

TZ, ki je sicer na razpolago za vsako razpravo je tudi mnenja, da je njeno delovanje povsem v skladu z voljo zakonodajalca in da je zato naravni sedež za uresničitev tega cilja tudi v luči podobnih iz-

kušanj, ki so poverjene drugim ustanovam in ki jih upravljajo politične oblasti, ki pa niso dosegle najboljših rezultatov in so jih bolj ali manj resnične in zainteresirane kritike tudi prizadele. Tudi glede tega vprašanja je TZ vedno na razpolago za razpravo o tem vprašanju, vendar pa le o resnih predlogih.

Sprejeti sistem, kaže, je še vedno najboljši. TZ upravlja 13-članski odbor, v katerem so zastopane vse kategorije, sektorji ter socialne in delavske organizacije. Odbor dopolnjujejo predstavniki Dežele in občin tržške pokrajine. Je torej 20-članski organ, ki je pravi upravitelj bencinskega sklada s sklepi, ki so podvrženi deželnim nadzornim organom. Organ diskurtira in sklepa o predlogih, o katerih je že prej razpravljala 4-članska komisija. Ker je prav ta organ za to vprašanje pristojna struktura, dodaja Tombesi, so obtožbe o »upravnem predsedništvu« skoraj smešne in odkrito žaljive za člane, ki komisijo sestavljajo. Res je sicer, da se vsi vedno ne strinjajo, predvsem ko gre za razdeljevanje denarja, pravila pa so zapisana v normativu. Sicer pa TZ ne zanika, da bi bile na začetku sicer manjše vsote dodeljene za uresničitev obronkih načrtov, predstavila pa so jih združenja in jih je TZ sprejela tudi zato, da bi finančna sredstva ne obtičala v predalih. Že letos pa je TZ ubrala drugačno pot, zaključuje Tombesi, in finančna sredstva preusmerila na »velike« načrte.

Ob koncu je predsednik Tombesi izjavil, da ta polemika prikazuje mesto kot nedorečenin razdeljeni Trst in v katerem se večkrat sliši sklicevanje na splošne interese z namenom, da bi se prikrili skrajni personalizmi.

Pogovor s predsednikom TO SKGZ Suadamom Kapićem Zakon o Krasu naj Dežela čim prej odobri in po možnosti izboljša

Kot smo že včeraj poročali, je pristojna deželna komisija odobrila osnutek zakona o razvoju Krasa, za katerega se je bila Dežela svoj čas formalno obvezala s predstavniki slovenske manjšine in krajevnega prebivalstva. O vsebini tega ukrepa smo se pogovorili s predsednikom Teritorialnega odbora SKGZ za Tržaško Suadamom Kapićem, ki je bil sam svoj čas soudeležen pri sporazumu z deželnimi oblastmi. Najprej smo ga seveda vprašali, kako ovenjuje sklep deželne komisije.

Rekel bi, da je treba pozdraviti dejstvo, da je končno stekla procedura za sprejetje zakona, ker je bil pač osnutek odobren v komisiji. V nasprotnem primeru, ko bi namreč nadaljevali z zavlačevanjem, bi to pomenilo ne samo veliko kršitev dogovorov, ki so jih sprejeli politični predstavniki, predstavniki deželnih in krajevnih oblasti, ampak bi s tem tudi močno prizadeli interes zainteresiranega območja in prebivalstva. Načelno torej izražamo zadovoljstvo, da se je premaknil postopek.

Sprejeto besedilo pa ne zadovoljuje v celoti pričakovanih kraške in splošno slovenske skupnosti.

Res je, žal moramo beležiti nekaj negativnih elementov. Predvsem to, da ni Kraški gorski skupnosti poverjeno upravljanje sredstev za razvoj in ohranitev nekaterih dejavnosti na Krasu, kar je pravzaprav odraz nepriznavanja, rekel bi institucionalne legitimnosti te ustanove, da zastopa širše kraško območje, in tudi dejstva, da bi preko KGS imele prizadete občine in prizadeto prebivalstvo najboljše jamstvo za dobro upravljanje sredstev in tega zakona.

V kolikšni meri je takemu omejevalnemu stališču botroval pritisk tržaških desničarskih in nacionalističnih krogov?

Po vsej verjetnosti je treba oceniti, da so demokratične sile in predvsem vladajoča koalicija podlegli tej ekstremni in razvpiti desnici, ki je z demagoškimi gesli nasprotovala temu zakonu. Med zaskrbljujočimi elementi pa je treba tudi omeniti uvedbo načrtovanja Kraškega parka, pri čemer slovenske organizacije načelno niso proti parku, so pa zelo občutljive na to tematiko, ker poudarjajo vselej načelo aktivnega razvoja tega območja in torej aktivne zaščite Krasa, ne pa pasivne, se pravi zaščite zgolj vinkulativne narave.

Sicer bo moral sedaj ukrep romati v deželno skupščino, kjer bo verjetno doživel tudi spremeni-jevalne predloge.

Predvsem bi rekel, da je treba apelirati na deželno skupščino, da čimprej sprejme ta ukrep, da ga tudi nekoliko izboljša: med možnimi izboljšavami, ki bi po vsej verjetnosti ne bile problematične, bi lahko bila recimo razširitev veljavnosti ukrepov ne samo na območje tržaške občine, ampak na širše območje tudi ostalih kraških občin, ki so vse bile prizadete z lokacijo sinhrotrona. Torej apel, da se čimprej odobri ta ukrep in s tem povezano seveda tudi apel, da bi potem Dežela, če že ni Kraški gorski skupnosti poverila skrb za upravljanje, dejansko upoštevala njeno vlogo in skupaj s prizade- tim prebivalstvom in organizacijami sestavila tisti programski sporazum za posege na teritoriju, ki ga odobreni osnutek izrecno ome- nja.

Na Kontovelu so ga sežgali na Mlaki S pustnimi pogrebi veselo slovo od letošnjega pusta

Pustni veseljaki so se včeraj s tradicionalnimi pustnimi pogrebi za vedno poslovili od letošnjega pusta. Na Krasu je bil spet najbolj veličasten pogreb, ki so ga priredili na Kontovelu in Proseku. Lepo vreme je privabilo na Kontovel na stotine ljudi, ki so se na dvorišču kontovelske društvene gostilne strnili okoli pokojnika Janeza Bkrice Mesarja XXII. in njegove užaloščene vdove Nježe Zjeljetove. Vdova je kljub globoki žalosti tudi letos delila prisotnim vrsto »življenjskih naukov«, pikrih bodic in strahovitih krikov, pri čemer so ji med samo pogrebno svečanostjo priskočili na pomoč monsinjor Kagaroli in drugi vzvišeni gostje.

Pustni sprevod se je ob zvokih prošeče godbe na pihala podal s Kontovela na Prosek, odtod pa se je spet vrnil na Kontovel, k Mlaki, zadnjemu počivališču letošnjega pusta. Tu so ga pogrebi ob prisotnosti nekaj sto radovednežev »povlekli« na sredo vod in ga zažgali. Tudi tokrat ni šlo brez pustnega toča, ki ga je izvedel Čada jr., s čemer je nadaljeval družinsko »moko« pustno tradicijo.

Po pogrebu so se udeleženci in gostje potolažili v kontovelski društveni gostilni in še dolgo obujali spomine na pravkar minulega pokojnika.

Podobne pogrebne slovesnosti so bile tudi v drugih okoliških vaseh po Krasu in v Bregu, pa tudi v mestu ni manjkalo živahnih pustnih pogrebov.

Svetoivančani so svojega pokojnika Franceleta pripeljali celo do Borznega trga, da bi se od njega poslovilo čim več Tržčanov. Nato so položili pare v Podlonjerju, pust pa je končal svojo pepelnično pot na Subanovem trgu, kot so domačini za to priložnost poimenovali trg pred znano svetoivansko gostilno.

V Škedenju je pogrebni sprevod spet zapolnil ozke ulice tega mestnega predela. Tu se je znašlo kar več vdov, ki pa so vse odlično izpeljale zadano jim tragično nalogo. Podobno je bilo tudi v Miljah, kjer je bil pust letos še posebno bogat in živahen.

Na sliki (foto Križmančič): Pustni sprevod na Kontovelu in Proseku.

PSI in zeleni o zakonu o Krasu

Pokrajinski tajnik socialistične stranke Alessandro Perelli je izrazil zadovoljstvo, ker je deželna svetovalska komisija odobrila zakonski osnutek o posegih v korist Krasa. Gre za obvezo, dodaja, ki so jo socialisti dosledno zasledovali v spoštovanju številnih problemov kraškega teritorija in glede vprašanj, ki posebej zanimajo slovensko narodnostno skupnost. Sedaj je potrebno na najboljši način izkoristiti posege s tem, da se v ta proces vključi krajevno prebivalstvo.

Do tega bo moralo priti v najkrajšem času, potem ko bo deželni svet v prihodnjih dneh odobril zakonski osnutek. S tem, da je bila Dežela določena kot upravitelj - v sodelovanju s KGS in z zainteresiranimi občinskimi upravami - je bila izbrana najbolj funkcionalna institucionalna rešitev po vstopu v veljavo državnega normativa, ki redefinira teritorije Gorskih skupnosti. Zakon za Kras - zaključuje pokrajinski tajnik socialistične stranke - predstavlja važen poseg v korist prebivalstva, ki tradicionalno živi na Krasu. Socialisti vsekakor zagotavljajo še druge pobude v korist krajevnih značilnosti in ponovnega teritorialnega ravnesja tistih področij, kot je kraško, ki so bila predolgo zanemarjena.

Vzdržanje Zelenih v prvi deželni svetovalski komisiji o zakonskem osnutku za Kras ni mogoče zamenjati s stališči drugih političnih sil, ki so naredile vse,

da bi preprečile razpravo in glasovanje o tem zakonskem osnutku. Tako pravi deželni svetovalec Zelenih Andrea Wehrenfennig, ki med drugim ugotavlja, da je njegova grupacija že od samega začetka - poleti leta 1991 - zahtevala, da bi v zakon vključili posege za vzdrževanje gozdov, za obnovo kraških hiš in za izboljšanje servisev za prebivalstvo vzhodnega Krasa na organski in racionalen način, da bi na tak način preprečili posamične in medseboj nepovezane in kontradiktorne posege.

Stranka Zelenih je mnenja, dodaja Wehrenfennig, da je že dozorelo prepričanje tudi za neslovensko komponento in za Kraško gorsko skupnost, da je Kraški park velika in edinstvena priložnost, da si lahko zagotovi specifično in avtonomno vlogo za ta teritorij in za njegovo prebivalstvo ter da se na tak način postavi ob stran stališče podrejenosti v odnosu s Tržaško občino (kot za sinhrotron). Kompromisna rešitev deželne komisije, ugotavlja svetovalec Wehrenfennig, ostaja v resnici nejasna in odprta vsaki možnosti v dobrem in v slabem in odlaga izbire o prioritetah in koordiniranju posegov na sporazum med zainteresiranimi ustanovami. Važna pa je - zaključuje Wehrenfennig - obveza deželnega odbora, ki je poveril nalogo za izdelavo ohranitvenega in razvojnega načrta parka.

Onesnaženost zraka v mestu spet čez dovoljeno mejo Vse več polemik o napovedanih omejevalnih ukrepih

Tudi v torek je stopnja prisotnosti ogljikovega monoksida v zraku presegala dovoljeno mero 10 mg na kubični meter, saj so izmerili kar 10,6 mg. Podatki o včerajšnjem dnevu niso še znani, glede na včerajšnje vreme pa ni pričakovati, da bi se bil položaj izboljšal. Vse torej kaže, da bi se znali že ta teden uresničiti pogoji, po katerih bi morali stopiti v veljavo omejevalni ukrepi, ki jih je napovedal občinski komisar Ravalli in ki predvidevajo, kot znano, prepoved zasebnega avtomobilskega prometa na celotnem mestnem območju v časovnih pasovih od 9. do 12. ure in od 16. do 18.30, to pa v primeru, da bi zabeležili tri dni zaporedoma prekomerno prisotnost ogljikovega monoksida v zraku. Napoved ukrepov je vsekakor že sprožila val negativnih reakcij in bo morda privedla celo do sodnega postopka. Protestom botruje verjetno spoznanje, da so napovedani ukrepi skorajda neizvedljivi, da bi bili vsekakor bolj malo učinkoviti ter da bi prinesli prebivalstvu veliko več težav kot pa realnega izboljšanja kvalitete zraka, ki ga prebivalci mesta vsak dan vdihavamo.

Razloge, zakaj so ukrepi občinskega komisarja Ravallija neustrezni, dovolj nazorno prikazuje tiskovna nota, ki so jo včeraj objavili

trije glasniki zelenih »smejočega se sonca« Zucchi, Menon in Ghersina. V noti je rečeno, da bi morali ukrepe proti onesnaženju navdihovati razumnost in racionalnost, teh pa ni videti pri institucijah, ki bi morale upravljati mesto. Edini možen ukrep, po mnenju zelenih, je popolno in trajno zaprtje mestnega središča, kot ga je v svojem znanem načrtu nakazala tržaška KZE, se pravi mnekako od Trga Foragigi do Nabrežij. Drugi ukrepi, ki sta jih dan za dnem predlagala najprej občinski odbor in zdaj komisar, niso nič drugega kot zavlačevalni manevri, saj so jasno neizvedljivi ter se zdijo pripravljeni nalašč za to, da ne bi bili nikoli realizirani.

Uradni predlog KZE bi bil po mnenju zelenih vsaj v prehodnem obdobju edini učinkovit in izvedljiv, ne da bi nalagal občanom prevelikih bremen. Osrednji problem pa ostaja vprašanje refinanciranja, krepitve in relansiranja javnih prevozov: treba je povečati število avtobusov in njihovo komercialno hitrost ter realizirati tako imenovano »lahko« podzemno železnico za povezavo med središčem in predmestji.

Stranka komunistične prenove pa meni, da bi pasivnost prejšnje občinske uprave in seda-

njega komisarja glede problemov zračnega in zvočnega onesnaženja utegnili predstavljati kazenski prekršek in je zato naslovila na državno pravdnštvo poziv k odprtju preiskave. Obstajajo namreč tako vsedržavne zakonske določbe kot občinski sklepi - poudarjajo pri SKO - po katerih bi morali v primeru, da bi tri dni zaporedoma zabeležili takšno stopnjo onesnaženosti, ki bi presegala dovoljeno mejo, takoj stopiti v veljavo omejevalni ukrepi. Teh pa ni bilo, zato mora nekdo nositi odgovornost, tudi kazenske narave. SKO protestira tudi, ker Tržaška občina še vedno noče objavljati dnevnih podatkov o onesnaženju, kot bi terjala demokracija in »glasnost« upravljanja.

Tudi za načelnika svetovalske skupine DSL v razpuščenem tržaškem občinskem svetu Giorgia De Roso so ukrepi, kakršne je napovedal Ravalli, neučinkoviti, če jih ne spremlja globalni načrt o ureditvi mestnega prometa. V bistvu je treba »na novo zarisati mesto«, kar seveda terja veliko časa in dela, dejstvo pa je, da se tega dela še nihče ni lotil. Druga ugotovitev De Rose je, da so občinski uradi pokazali vso svojo šibkost. Kdor je mislil, da bo občinska birokracija, osvobodena spon politikov, začela delati s polno paro, se je bridko motil.

Fotografska razstava kot uvod k 8. marcu

Z otvoritvijo fotografsko-dokumentarne razstave »Naša zgodovina« se danes začena niz letošnjih tržaških prireditvev ob mednarodnem dnevu žensk. Kratek pregled zgodovine ženskega gibanja v Trstu od začetka stoletja do naših dni sta pripravila krožek UDI-ZŽI »Il Caffé delle donne« in Deželni študijski inštitut CGIL. Zbrani dokumenti bodo razstavljeni v Tiskovnem centru tržaške Občine na Trgu Unità, in sicer od danes popoldne ob 17. uri, ko bo uradno odprtje, pa do 10. marca. Občinstvo si bo lahko razstavo ogledalo med 17. in 19. uro, v soboto tudi dopoldne od 10. do 12., v nedeljo pa samo dopoldne.

Razpečevalec mamil v mreži policije

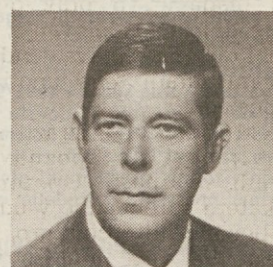
Agenti letkega oddelka so v okviru vsakodnevnega boja proti razpečevanju mamil preiskali stanovanje 46-letnega Maria Bertolija, za katerega so sumili, da ima opravka s prodajo mamil. Njihov sum je bil povsem utemeljen, saj so v stanovanju našli lekarniško digitalno tehniko za pripravljane doz mamila, poleg tega pa nekaj heroina in kisline, vedno za pripravljane doz.

Ob tem so odkrili tudi osem brizgalk. V listnici so našli dokumente, ki so jih neznanci ukradli lastniku 22. novembra lani, v žepu Bertolijevega jopiča pa več dragocenih predmetov, za katere preiskovalci sumijo, da jih je Bertoli (ali kdo drug) ukradel. Po vsej verjetnosti je osumljenec del dragocenih predmetov dobil od narkomanov kot plačilo za mamilo. Nadalje so agenti letkega oddelka v stanovanju našli tudi 6 milijonov lir.

Bertolija so prijaviili sodnim oblastem pod obtožbo posesti in razpečevanja mamil, dragocene predmete (na sliki D. Križmančiča) pa so zaplenili in so na ogled na tržaški kvesturi v sobi 40, da bi jih kdo prepoznal.

5. 3. 1983 5. 3. 1992
Ob 9. obletnici smrti

Virgila Tula
(ŽILKA)

se ga z ljubeznijo spominjajo
SVOJCI
Mačkolje, 5. marca 1992

**Drago gospo FANI MALALAN ob-
jokujejo družine**

Brus, Danieli, Jogan, Lupinc, Skrinjar, Zajec in izrekajo občuteno so-
žalje gospodu Karlu, Magdi in Nevi.

V Peterlinovi dvorani odprli razstavo slik Bare Remec

V Peterlinovi dvorani v Ulici Donizetti 3 so v ponedeljek odprli zanimivo razstavo pokojne slikarke Bare Remec, ki je umrla lani in je vsa povojna leta živel v emigraciji v Argentini. Njena dela je predstavila umetnostna zgodovinarica Irene Mislej, rojena v Argentini, ki pa že več kot desetletje živi in dela v Sloveniji.

Bara Remec se je rodila leta 1919 v Ljubljani, študirala pa je na znani zagrebški umetnostni akademiji. Njene slike iz argentinskega obdobja so svojevrstne, morda za naš evropski okus nekoliko eksotične, je med drugim dejala Irene Mislej. Ta dela predstavljajo poseben svet, ki je sicer realen, a vanj vdirajo sanjski elementi starodavnih indijanskih kultur in božanstev.

Ime te slikarke je bilo v Sloveniji dolga leta neznano. Sedaj je nastopil trenutek, da ponovno odkrijemo to pomembno umetnico, ki je sicer slikala v tujem okolju in se z vsem srcem živela vanj, vendar pa do smrti ostala izrazito Slovenka. Dela Bare Remec si je bilo mogoče ogledati že v Sloveniji in na Koroškem, v Trstu pa bo razstava odprta do ponedeljka, 16. marca. Prav bi bilo, je ob koncu poudarila Irene Mislej, da bi v matici ponatisnili tudi številne knjige, ki so izšle v Argentini in ki jih je ta slikarka kakovostno ilustrirala. (hj)

Na sliki (foto Križmančič): odprtje razstave slik Bare Remec v Peterlinovi dvorani.

Sergej Verč - Boris Kobal

IME MU BO JUST

Režija: SERGEJ VERČ

Igrata: Polona Vetrih in Boris Kobal

Predpremiera nocoj, ob 20.30 - Abonma RED E

Premiera v petek, 6. marca, ob 20.30 - Abonma RED A

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 5. marca 1992

EVZEBIJ

Sonce vzide ob 6.36 in zatone ob 17.57-
Dolžina dneva 11.21 - Luna vzide ob 6.31 in zatone ob 19.15.

Jutri, PETEK, 6. marca 1992

STANKA

PLIMOVANJE DANES: ob 3.51 najnižja -39 cm, ob 9.42 najvišja 38 cm, ob 15.45 najnižja -48 cm, ob 22.05 najvišja 51 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 6,4 stopinje, zračni tlak 1032,9 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 91-odstotna, nebo oblačno z meglo, morje mirno, temperatura morja 8,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Giorgia Gerchi, Cosima Grisancich, Andrea Tecchianti, Lisa Pertot, Giulia Soardo, Matteo Crepaldi.

UMRLI SO: en dan star Thomas Glessi, 81-letni Aldo Rossetti, 62-letni Aldo Pontini, 69-letni Giuliano Cuccagna, 93-letna Pia Apollinari, 67-letni Bruno Antolli, 84-letna Caterina Parma, 79-letni Cornelio Lorenzi, 81-letna Maria Coslovi, 88-letna Giuseppina Lupetti, 55-letna Anita Liliana Tonin, 86-letna Angela Radig, 75-letna Iole Iezzi, 80-letna Zorka Rojc, 79-letna Libia Boschin, 68-letni Giorgio Vassillà, 90-letna Rosa Cangli, 73-letni Floriano Ussai, 88-letna Regina Sannicolo.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 2., do nedeljke, 8. marca 1992

Normalen urnik lekarn:
8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. S. Giusto 1 (tel. 308982), Ul. Tiziano Vecellio 24 (tel. 727028), Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).

NABREŽINA (TEL. 200466) - samo po telefonu za nujne primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. S. Giusto 1, Ul. Tiziano Vecellio 24, Ul. Roma 15, Milje - Lungomare Venezia 3.

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za nujne primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Roma 15 (tel. 639042).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505 - TELEVITA

URAD ZA INFORMACIJE KZE
Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

kino

ARISTON - 17.30, 21.00 **J.F.K. - Un caso ancora aperto**, r. Oliver Stone, i. Kevin Costner.

EXCELSIOR - 16.30, 22.15 **La famiglia Addams**, i. Angelica Huston, Christopher Lloyd.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.00, 22.00 **L'altro delitto**, i. Kenneth Branagh.

NAZIONALE I - 16.00, 22.15 **Scacco mortale**.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 **Il principe delle maree**, i. Barbra Streisand, Nick Nolte.

NAZIONALE III - 16.00, 22.15 **Penetrations multiple**, porn., □□

NAZIONALE IV - 16.45, 22.15 **Delicateness**, i. Dominique Pinon.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 **Così fan tutte**, r. Tinto Brass, □□

MIGNON - 16.30, 22.15 **Volere volare**, r.-i. Maurizio Nichetti.

EDEN - 15.30, 22.10 **Capricci bestiali di Karin**, porn., □□

CAPITOL - 16.00, 22.00 **Donne con le gonne**, r.-i. Francesco Nuti.

LUMIERE - 16.30, 22.15 **La villa del venerdì**, r. Mauro Bolognini.

ALCIONE - 17.00, 22.15 **Rapsodia in agosto**, r. Akira Kurosawa, i. Richard Gere.

RADIO - 15.30, 21.30 **La porcona di Las Vegas ovvero...la ballata blues di Memphis**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Darujte v sklad

Mitje Čuka

Sestanek za učitelje in maturante učiteljska

Sindikata slovenske šole sporoča učiteljem in maturantom učiteljska, ki jih zanima nadaljevanje študija na Pedagoški fakulteti Ljubljanske univerze, enota Koper, da so vabljeni na takimenovani informativni dan.

Informativno srečanje za vpis na redni študij oziroma študij ob delu za naslednje akademsko leto bo jutri, 6. marca, ob 16. uri in v soboto 7. marca, ob 9. uri. Obakrat bo srečanje na sedežu Pedagoške fakultete v Kopru, Cankarjeva 5, 2. nadstropje.

gledališča

Kulturni dom Slovensko stalno gledališče
Danes, 5. t. m., ob 10. uri premiera otroške predstave Zore Tavčar PTICE NOČNEGA VRTA v režiji Maria Uršiča. Ponovitvi jutri, 6. t. m., ob 10. uri in v soboto, 7. t. m., ob 9.45.

S. Verč - B. Kobal - IME MU BO JUST - satirični kabaret v dveh delih. Režija Sergej Verč. **Danes, 5. t. m., ob 20.30** - Abonma RED E; v petek, 6. t. m., ob 20.30 - premiera - Abonma RED A; v soboto, 7. t. m., ob 20.30 - Abonma RED B, ob 16. uri izven abonmaja; v nedeljo, 8. t. m., ob 16. uri - Abonma RED C; v sredo, 11. t. m., ob 20.30 - Abonma RED D; v soboto, 14. t. m., ob 20.30 - Abonma RED F in v nedeljo, 15. t. m., ob 16. uri - Abonma RED G.

Gledališče Rossetti
Od 6. do 8. marca bo skupina Duetto 2000 predstavila FLOWERS Lindsaya Kempa. Predstava izven abonmaja. Popust za abonente. Veljavna CARTATE-ATRO 1, niso pa veljavne izkaznice.

Od 10. do 22. t. m. bo Teatro degli Incamminati predstavilo E. Rostanda CIRANO DI BERGERAC v režiji Marca Sciacaluga, v glavni vlogi Franco Branciaroli. V abonmaju odrezek št. 7. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v pasaži Protti.

Gledališče Verdi
Operna in baletna sezona 1991/92
Nocoj ob 20. uri (red F) deveta predstava opere IL CAMPIELLO. Režija Paolo Trevisi, dirigent Nikša Bazeza.

Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča. Zadnja predstava v nedeljo ob 16. uri za red L.

Abonenti reda S lahko do vključno nedelje, 8. marca dvignejo pri blagajni gledališča Verdi vsoto za eno predstavo »Mojstrov pevec iz Nürnbergga«, ki je odpadla zaradi vsedržavne stavke gledaliških delavcev.

La Contrada - Gledališče Cristallo
Danes ob 20.30 gostovanje gledališkega ansambla Comunità Teatrale Italiana iz Rima s komedijo Eduarda De Filippa LE BUGIE CON LE GAMBE LUNGHE. Režija Giancarlo Sepe. Nastopata Aroldo Tieri in Giuliana Lojodice.

Predstave bodo trajale do 8. marca.

koncerti

Società dei concerti
Tržaško koncertno društvo
V ponedeljek, 9. t.m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopili MICHEL DALBERTO.

Gledališče Miela
Jutri, 6. t. m., ob 21. uri bo na sporedu koncert holandske skupine BLAST. Na sporedu komorna in rock glasba. Nastopajo Frank Crijns, Dirk Bruinsma, Wim van der Maas in Ruud van Helvert. Koncert organizira Zadruga Bonaventura v sodelovanju z Združenjem More Music.

Nocoj ob 20.30 bo v gledališču Miela koncert KVARTETA SAKSOFONOV iz Perugie. Na sporedu bodo skladbe Praetoriusa, Bacha, Mozarta, Stravinskega in Bizeta.

razstave

V TK Galeriji razstavlja do 11. marca svoja najnovejša dela umetnik ATILIJ KRALJ.

V prostorih Tržaške kreditne banke so razstavljene slike umetnika ATILJA KRALJA.

V Društvu slovenskih izobražencev je na ogled razstava grafičnih listov slikarke BARE REMEC. Dela lani umrle slikarke, ki je živel v Argentini bo predstavila dr. Irena Mislej.

V galeriji Nadie Bassanese, na Trgu Giotti 8 (Inad.) je do 14. marca odprta razstava FRANKA VECCHIETA. Urnik: ob delavnikih od 17. do 20. ure.

V muzeju Revoltella je do 30. marca 1992 na ogled razstava "Mito sottile - Slikarstvo in kultura v mestu Sveva in Sabe".

V galeriji Cartesius je do 12. marca odprta razstava slikarja Concetta POZZATI. Urnik: 11-12.30, 16.30-19.30, ob praznikih 11-13.

V galeriji Malcanton - Ul. Malcanton 14/A - bodo v soboto, 7. t. m., ob 18. uri odprli razstavo slikarja Armanda CUCCHIJA. Razstava bo na ogled do 22. t. m. po običajnem urniku.

Na sedežu Turistične ustanove v Miljah je do 12. marca na ogled razstava slikarja LUCIANA VISENTINA. Urnik: vsak delavnik od 9. do 13. ure, ob nedeljah zaprto.

V razstavnih prostorih Turistične agencije v Ul. S. Nicolò 20 je do 14. marca na ogled fotografska razstava o Mongoliji. Urnik ogleda: od ponedeljka do petka od 10. do 17. ure in ob sobotah od 10. do 13. ure, zaprto ob praznikih.

V gledališču Miela so na ogled risbe in projekti risb za otroške knjige tržaške ilustratorke FEBE SILLANI.

V umetnostni galeriji Arte Segno - Ul. di Toppo 45 - VIDEM - razstavlja do 12. marca svoja dela slikarka Zora KOREN ŠKERK. Urnik: vsak dan od 17.30 do 19.30, ob ponedeljkih zaprto.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu obvešča, da je na razpolago še nekaj mest za izlet v Brda in v Kobardi, ki bo v torek, 10. t.m. Upisovanje na sedežu, Ul. Cicerone 8.

razna obvestila

KRUT obvešča, da se začnejo v torek, 10. in četrtek, 12. marca tedenske plavalne ure v bazenu v Strunjanu. Vpisovanje in informacije na sedežu Kruta v Ul. Cicerone 8/b v ponedeljek, 2. marca, od 9. do 12. ure. Tel. št. 360324.

Sklad M. Čuk prireja večerni tečaj pletenja in kvačkanja. Vse podrobne informacije dobite na tel. 212289 vsak dan od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro.

Mladinska sekcija Slovenske skupnosti v sodelovanju z Mladino evropskih narodnostnih skupnosti vabi vse mlade, ki si želijo stikov z vrstniki ostalih evropskih manjšin, na vsakoletni seminar, ki ga letos organizirajo mladi predstavniki danske manjšine v Nemčiji v Slensborgu od 11. do 17. aprila. Vse informacije na tel. št. 362628, 910081, 327365. Rok za prijavo zapade 10.3.1992.

Vpisovanje v koloniji v Dragi in Comegliansu. Opozarjamo starše, da je vpisovanje otrok za kolonijo Slokada v Dragi in gorsko kolonijo Slovenske Vincenceve konference v Comegliansu samo do 21. marca. Vpišejo se lahko otroci od 5. do 16. leta starosti. Vpisujejo šolske oziroma občinske zdravniške asistentke na Tržaškem in Gorškem. Vpišite otroke takoj, da ne bo prepozno.

Društvo slovenskih izobražencev vabi v ponedeljek, 9. t.m., ob 20.30 v Peterlinovo dvorano, na pogovor o pripravah na papežev obisk. Program obiska in slovenski delež bo predstavil Dušan Jakomin.

SPDT Trst sklicuje v petek, 20. t.m., ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v Gregorčičevi dvorani v ul. Sv. Frančiška v Trstu 38. REDNI OBČNI ZBOR. Dnevni red: 1) otvoritev občnega zbora; 2) izvolitev volilčne komisije; 3) poročila - predsednika, tajnika, blagajnika, gospodarja, načelnikov mladinskega, smučarskega, alpinističnega, jamarkega odseka, predavateljske in markacijske dejavnosti; 4) razprava in pozdravi gostov; 5)poročilo nadzornega odbora; 6) volitve novega odbora; 7) razno. Volilno pravico imajo člani s plačano članarino za leto 1992.

prispevki

V spomin na brata Alojzija, ob 47. obletnici smrti v nemškem taborišču, daruje sestra Ivanka Badalič 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim na Proseku.

Dorka in Sergij Husu darujeta 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim na Proseku.

V spomin na drago Danico daruje kolegica 50.000 lir za kombi šempetrske dvojzice šole.

Nameste cvetja na grob Viktorja Rojca daruje Pina Blažina 25.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

Ob 3. obletnici smrti predragih Sergija in Gabrita darujejo teti Pina in stric Pino ter Luciano in Claudio Tossutti 100.000 lir za FC Primorje.

V spomin na Sergija in Gabrita daruje družina Husu 100.000 lir za FC Primorje.

V spomin na Ivana Bana darujejo družine Husu 50.000 lir za ANPI - Prosek.

V spomin na Ivana Milkoviča daruje družina 200.000 lir za Zadrgo Ban.

V spomin na Marijo Korošec por. Zobec darujeta Miljo in Egidia Zobec 20.000 lir za MPZ upokojencev iz Brega.

V spomin na Viktorja Rojca darujeta Egidia in Ilde z družinama 50.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na Sabino Oblak daruje Marta Godina 15.000 lir za Dom J. Ukmarja.

Edvard Klauser in žena Zora darujeta 100.000 lir za Ljudski dom v Trebčah.

Ob svoji 85. letnici daruje Marija Milič 25.000 lir za CPZ Sv. Jerneja in 25.000 lir za cerkev sv. Jerneja.

Ob 6. obletnici smrti predragega Fabija Mosenicha darujeta družini Mosenich 50.000 lir za Ljudski dom v Trebčah.

V spomin na Viktorja Rojca darujejo Marija Gombač, Lina in Diomiro 100.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na Stanka Pupisa daruje družina Maver 100.000 lir za MPZ Fantje izpod Grmade in 100.000 lir za ŠD Sokol.

V spomin na draga svaka Marija Sedmaka in Slavka Štreklja daruje družina Furlan 30.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Nameste cvetja na grob Fani Malalan daruje družina Pappalardo 50.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Nameste cvetja na grob Fani Malalan daruje družina Bole 100.000 lir za Sklad Mitje čuka.

V spomin na Viktorja Rojca darujeta družini Zahar-Dilli (Bořst) 25.000 lir za SZ Bor in 25.000 lir za Društvo Edinost.

V spomin na Irmo Ciani darujeta Liana in Nadja Kriščak 100.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

menjalnica					
TUJE VALUTE			FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	
Ameriški dolar		1240,45	1180.—	—	—
Nemška marka		749,76	742.—	—	—
Francoski frank		220,64	218.—	—	—
Holandski florint	...	666,28	660.—	—	—
Belgijski frank		36,445	35,50	—	—
Funt šterling		2159,10	2135.—	—	—
Irski šterling		2003.—	1980.—	—	—
Danska krona		193,43	190.—	—	—
Grška drahma		6,49	6.—	—	—
Kanadski dolar		1042,50	980.—	—	—
Japonski jen		9,484	9,30	—	—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

razne prireditve

SKD Cerovlje - Mavhinje vabi vse zainteresirane na ŽENSKI ZUR (večerja s plesom), ki bo v soboto, 7. marca v gostilni Urdih v Mavhinjah z začetkom ob 20.30. Za informacije tel. na št. 299798 od 18. do 20. ure.

Zveza žena Italije - Dolina vabi vse ženske na DRUŽABNO VEČERJO, ki bo v soboto, 7. marca v gostilni pri Studencu, ob 19.30. Vpisovanje v trgovinah Tedesco in Kos v četrtek, 5. marca.

Amaterski oder J. Štoka Prosek - Kontovel priredi ob mednarodnem dnevu žena KULTURNO ZABAVNI VEČER v soboto, 7. marca ob 20. uri v Kulturnem domu na Proseku. Vstop z vabili, ki so na razpolago v cvetličarni Nadja.

KD I. Grbec vabi na otvoritev razstave žensk umetnic, ki bo v soboto, 7. t.m., ob 20. uri Škedenjska ul. 124. Razstavljajo: Patrizia Devide, Zlatka Lokatos, Jasna Merku, Klavdija Raza, Magda Tavčar in Ani Tretjak. Umetnice bo predstavil Sergij Cesar. Sodelujejo gojenke Glasbene maticе. Urnik galerije: nedelja, 8. t.m. od 10. do 12. ure in ponedeljek, 8. t.m. od 17. do 19. ure.

SKD Vigred priredi v ponedeljek, 9. t.m., ob 20.30 v društvene prostore na praznovanje Dneva žena z Vanko in Tonco. Vabljeni.

KD Route-Kolonkovec, Ul. Monteserzio 27, vabi na proslavo Dneva žena, ki bo v nedeljo, 8. t.m., ob 18.30. Pesmi domačih avtoric bo podala Fedra Paklich. Sledi domačnost z večerjo.

Glasbena Matica — koncertna abonmajska sezona 1991/92. V četrtek, 12. t.m., ob 20.30, v Kulturnem domu v Trstu KATJA MILIČ. Na sporedu: Kogoj, Berg in Skrbabin. Prodaja vstopnic eno uro pred predstavo pri blagajni K.d.

mali oglasi

ZASTOPNIK

LUCIOLA

UL. FLAVIA 104 - TRST

TEL. 383050

PRODAM fiat uno 45 S fire, letnik december '89 v odličnem stanju. Tel. ob uri kosila in večerje na št. 200172.

V POSLOVNEM CENTRU prodam stanovanje 100 kv. m potrebno popravil po primerni ceni. Tel. št. 631177 ali ob večernih urah na št. 418625.

ODDAM trosobno, konfortno, opremljeno stanovanje. Pismene ponudbe poslati na Publist SrL, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Center".

IŠČEM dvosobno stanovanje v Sežani. Tel. zvečer, po 20. uri na št. 228338.

GOSTILNO PAVLETIČ v Borštu dajem v najem po dogovoru. Tel. 228782.

IŠČEM delo za gospodinjko pomočnico v oklici Trsta. Tel. (003866) 81472.

20 - LETNO DEKLE s končano pedagoško šolo in znanjem italijanskega, angleškega, slovenskega in hrvaškega jezika išče delo. Tel. na št. 573141 - Lara od 19. do 20. ure v torek, sredo in četrtek.

19 - LETNO dekle išče delo kot baby sitter, daje tudi instrukcije iz angleščine in hrvaščine. Tel. 573141 od 19. do 20. ure v torek, sredo in četrtek.

22 - LETNO DEKLE z večletno delovno izkušnjo sprejme resno zaposlitev, tudi kot hišna pomočnica. Tel. 200882.

27 - LETNO DEKLE išče delo kot pedikerka ali gospodinjka pomočnica. Tel. (003866) 31344.

NUDIM instrukcije iz kemije in matematike. Telefon 040/212688.

NUDIM LEKCIJE iz latinščine, slovenščine in nemščine. Tel. 228658.

DIPLOMIRANA PREVAJALKA Mirjam Levstik opravlja strokovne in poslovne prevode v/iz nemščine, italijanščine in slovenščine. Inštruira nemščino, italijanščino in slovenščino na vseh stopnjah. Možen individualni ali skupinski pouk. Profesionalen pristop, zjamčen uspeh. Tel. 0481-522250.

GOSTILNA GUŠTIN v Zgoniku prireja večerjo s plesom v soboto, 7. t.m. ob praznovanju Dneva žena. Igra Aleksander Ipavec. Rezervacije tel. 229123.

GOSPA srednjih let, lepe zunanosti, iz Nove Gorice, išče kakršnokoli zaposlitev, pol ali del urnik. Telefonirati v večernih urah 003865/23106.

IŠČEMO najemnika z vpisom v R.E.C. za sezonski bar turistične cone briške jame. Telefon 327330.

SPREJEMAMO naročila za mladiče nemškega ovčarja, rojeni 24. 1. 1992. Odlični starši z rodovnikom. Informacije tel. 228315 od 19. do 20.30.

PRODAMO dve ovci, cena po dogovoru. Interesenti naj se zglasijo na tel. št. 226353.

PRODAM 3 stote koruze. Kovic Franc, Ul. Gradnikove brigade 7 Sovodnje — tel.0481-882421.

3. 3. 1992					
TUJE VALUTE			FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	
Švicarski frank		825,55	820.—	—	—
Avstrijski šiling		106,544	105.—	—	—
Norveška krona		191,38	188.—	—	—
Švedska krona		206,85	204.—	—	—
Portugalski eskudo		8,726	8.—	—	—
Španska peseta		11,936	11,30	—	—
Avstralski dolar		933,90	870.—	—	—
Jugoslov. dinar		—	6.—	—	—
ECU		1534,80	—	—	—
Slovenski tolar		—	13,75	—	—
Hrvaški dinar		—	11.—	—	—

Telef.: Sedež 040/67001
 Agencija Domo 831-131
 Agencija Rojin 411-611
 Filiala Cedad 0432/730-314

V ljubljanski Operi glas, ki ponuja sanje

Festival Ljubljana pripravlja v sodelovanju z Opero SNG Ljubljana razkošen večer opernih arij s sopranistko Katio Ricciarelli, zvezdo svetovnih opernih odrov. Koncert sodi v ciklus Mojstri pevci in bo v ponedeljek, 9. marca, ob 20. uri v ljubljanski operni hiši. Veliko umetnico, ki z bleščečim stilom velike primadone izvablja navdušenje občinstvu od Londona do San Francisca, bo spremljal korepetitor milanske Scale pianist Vincenzo Scalera. Na sporedu bodo arije iz klasičnega repertoarja velikih mojstrov: Rossini, Vivaldi, Handel, Tosti, Puccini, Cilea, Catalani.

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Svinec naš vsakdanji strup

O nevarnosti zastrupitve s svincem smo brali nič kolikokrat, vsakič pa so podatki o razširjenosti take zastrupitve čedalje bolj zaskrbljujoči.

Pred nedavnim je o tem pisal tudi ameriški tednik Newsweek, iz katerega povzemamo nekaj zanimivih misli in podatkov. Seveda izhaja to pisanje predvsem iz ameriške stvarnosti, vendar je prav gotovo velik del resnice v trditvi, da je svinec prvenstveni element pri zastrupljanju okolja in predvsem mladih, da je sicer Amerika počasna v konstruktivnih ukrepih proti take-mu zastrupljanju, da pa je Evropa v tem še počasnejša.

Svinec je predvsem nevaren otrokom, ker ga užijejo več kot odrasli, poleg tega ga otroški organizem absorbira več kot organizem odraslih. Otroci zaužijejo več svinca zato, ker v razmerju s svojo telesno težo jedo več kot odrasli, poleg tega pa velikokrat sesajo prste, ki so se pred tem dotikali vsemogočega. Organizem v rasti pa absorbira skoraj 50 odstotkov vsega zaužitega svinca, kar pri odraslih znaša 10 odstotkov. V telesu svinec napade možgane in druge organe, ki ga zamenjujejo s kalcijem. Svinec nato napade za organizem pomembne encime (spodbujevalne snovi), zaradi česar postanejo vitalne življenske funkcije lahko neuravnovešene.

Telo namreč razvija naravno obrambno proti svin-cu šele z rastjo, ker pa se svinec ne izloča iz telesa in ne razpada, se v telesu čedalje bolj kopiči, v večjih koncentracijah pa lahko škodi tudi odraslemu organizmu.

Pri zastrupitvi otrok navadno najprej toži, da ga boli želodec, nato postane siten in razdražljiv. Predvsem če je zelo majhen, joka brez posebnega vzroka in včasih preide njegov jok v podzavestno stokanje. Otroke boli glava, postanejo hiperaktivni, v šoli ne morejo pozorno slediti pouku. Zdravniki so mnenja, da so negativne posledice na možgane, zaradi rednega (nehotene) uživa-nja svinca, za stalno nepopravljive. Svinec je lahko v barvah, ki jih uporabljamo za pohištvo in druge pre-dmete, ki nas obkrožajo, prihaja iz vodovodnih pip z vodo iz svinčenih cevi, največ svinca pa izpuhtevajo avtomobili, ki uporabljajo neprečiščen bencin.

Nekatere visoko razvite države so začele odpravljati svinčene proizvode že od leta 1920. Začeli so na primer nadomeščati svinčene vodovodne cevi z bakrenimi, z letom 1970 se je začela kampanja za uporabo neosvinčene-ga bencina. Prav gotovo vsi ti poskusi niso bili povsem brezplodni. Dejstvo pa je, da kljub takim prizade-vanjem proizvodnja svinca v svetu postopoma raste.

Svinec se pravzaprav ohranja in krepi na paradoksu: čeprav je naravni element, za katerega ni znano, da bi

bil kakemu živemu bitju koristen, nasprotno - vsem je škodljiv, ker ubija tako plankton kot, denimo, krave, je za obrtništvo in industrijo enkraten. Brez velikih napo-rov ga lahko oblikujemo in predelujemo, nikoli ne raz-pade, je odličen zvočni izolator, ne prepušča vode, izoli-ra celo elektriko in radiacije. Tako ljudje odkrijemo vedno nove načine izkoriščanja te kovine, ki je dobila svojo vlogo v akumulatorjih in v tiskanem vezju.

Svetovna stvarnost nam kaže še drugačno podobo: na eni strani so države Vzhodne Evrope velike proizva-jalke svinca, ker pri njih zakon ne ureja filtriranja stu-penih plinov iz tovarn, na drugi so, denimo, države kot Grčija in Portugalska, ki imajo sicer z zakonom urejeno proizvodnjo svinca, hkrati pa izvažajo velike količine umetniške keramike s škodljivimi količinami svinca.

Koliko mikrogramov svinca na deciliter krvi lahko vsebuje otrokov organizem, je v luči sedanjih različnih zakonodaj še nerazrešena zagonetka.

Še pred dvajsetimi leti je oblast menila, da so otroci varni, če imajo manj kot 40 mikrogramov svinca na de-ciliter krvi. Danes se je ta meja v ZDA znižala na 10 mikrogramov na deciliter. Ameriški zdravniki tudi pri-poročajo, da bi redno testirali količino svinca v otrokovi krvi pri rutinskih zdravniških pregledih. V evropski gospodarski skupnosti so se že lani dogovarjali, kako bi dosedanje varnostno mejo svinca v otroškem organizmu morali zmanjšati na 10 do 15 mikrogramov, vendar do-slej tega nobena evropska država še ni storila. Hkrati pa v primerjavi z ZDA, kjer le 5 % vseh vozil še uporablja osvinčen bencin, se tega bencina poslužujeta v Evropi kar dve tretjini vseh vozil in oblasti ne kažejo nobenega občutka ali prave volje do hitrega reševanja problema zastrupljanja okolja s svincem.

Zdravniki menijo, da se zastrupitvam s svincem la-hko izognemo, če ukrepamo preventivno. V to dejstvo bi se morali globoko zamisliti, kajti zastrupitev s svincem je najobičajnejši in najbolj razširjen način zastrupljanja okolja, ki je predvsem škodljiv majhnim otrokom.

Prav gotovo se razmišljanje o svin-cu in zastrupitvah, ki jih povzroča, ne more nehati s tem zapisom. Še veliko je odprtih vprašanj, zanimivih odgovorov in priporočil. Kako omejiti škodljivost svinca, ki ga zaužijemo z vodo iz svinčenih vodovodnih napeljav? Kako pomagati otro-kom, zastrupljenim s svincem? Ali so posledice povsem odpravljive? In ali je dovolj, če neka država skrbi za odpravo svinca, ko pa sosedje naprej onesnažujejo zrak? O tem obširneje v prihodnji rubriki.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 6.55 Aktualno: Unomattina 10.00 Jutranji dnevnik 10.05 Gospodarstvo 10.15 Aktualno: Ci vediamo 11.00 Kratke vesti 11.05 Ci vediamo (2. del) 11.55 Vreme in variete Piacere Raiuno, vmes vesti 13.30 Dnevnik - tri minute 14.00 Variete: Piacere Raiuno 14.30 Otroški variete 15.00 Aktualnosti: Primiissima, 15.30 Cronache italiane 16.00 Mladinski variete: Big! 17.55 Iz Parlamenta in vesti 18.05 Variete: Hočeš zmagati? (vodi Laura D'Angelo) 18.30 Aktualno: Ora di punta 19.35 Aktualno: Una storia 19.50 Vreme in dnevnik 20.40 Film: Arizona Junior (kom., ZDA 1987, r. Joel Cohen, i. Nicolas Cage) 22.15 Aktualno: Volitive 1992 - Tiskovna konferenca (vodi Nuccio Fava) 23.10 Dnevnik 23.25 Aktualno: Evropa 0.15 Dnevnik in vreme 0.45 Danes v Parlamentu 0.55 Rubrika opolnoči 1.15 Glasba: Spazio d'autore (vodi Gianni Minà) 2.15 Nočni spored	RAI 2 7.00 Nanizanke in risanke 8.45 Ne samo o kmetijstvu 9.00 Dok.: Profondo verde 9.55 Film: La battaglia di El Alamein (vojni, ZDA) 11.50 Kratke vesti 11.55 Variete: I fatti vostri 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.20 Gospodarstvo 13.25 Rubrika: Nonsolonerò 13.40 Volitive 1992 14.10 Nad.: Quando si ama, 15.05 Santa Barbara 15.35 Rubrika o lepoti, Kronika v živo, Diogenes 17.25 Vesti in iz Parlamenta 17.35 Aktualno: Bellitalia 17.55 Glasba: Rock café 18.05 Športne vesti 18.20 Nanizanka: Miami Vice 19.10 Nad.: Beautiful 19.45 Dnevnik in šport 20.30 Film: Chisum (r. Andrew V. McLaglen, i. John Wayne) 22.25 Aktualno: Missione reporter - Lakota 23.20 Nočni dnevnik 23.35 Košarka (pokal Italije) 0.25 Vreme in horoskop 0.30 Glasba: Rock café 0.35 Film: La strana guerra del sottoufficiale Asch (r. Paul May)	RAI 3 10.55 Šport: motokros, 11.30 plavanje 92 - Trialusa 12.00 Krožek ob 12 12.05 Kratke vesti iz Milana 14.00 Deželne vesti 14.30 Popoldanski dnevnik 14.45 Dokumenti: Intervista all'edilizia, 15.15 Anatomia di un restauro 15.45 Šport: pregled amaterskega nogometa, 16.10 rubrika o kolesarstvu, 16.35 rubrika o atletiki 17.00 TG3 - Derby 17.40 Pregled tujega tiska in televizije: La Rassegna 18.00 Dok. oddaja: Geo 18.40 Volitive 1992 - Tiskovna konferenca 18.50 Vremenska napoved 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Risanke: BlobCartoon 20.05 Variete: Blob 20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbato 20.30 Aktualno: Samarcanda (vodi Michele Santoro) 23.30 Dnevnik 23.35 Aktualno: On-off 24.00 TG3 Reportaža 0.45 Dnevnik in vreme 1.10 Filmske novosti 1.20 Variete: Fuori orario	TV Slovenija 1 9.50 Video strani 10.00 Spored za otroke: Pedenžep, 10.30 risanka Mačkon in njegov trop 10.55 Šolska TV: Nekoč je bilo življenje, 11.20 Anglesščina, 11.40 Popis prebivalstva, 11.50 Zakaj nastane ivje, kako nastane snežinke 12.00 Poročila 15.10 Napovednik 15.15 Športna sreda: PPZ Feinord-Tottenham 16.55 Poslovne informacije 17.00 Dnevnik 17.10 Slovenska kronika 17.20 Spored za otroke in mlade: nan. Superbabi-ca, 17.45 Živ Žav 18.40 Svetovalno izobraževalna oddaja: Že veste 19.10 Risanke 19.17 Napovednik 19.30 Dnevnik, vreme in šport 20.05 Nanizanka: Razrednik 20.30 TVariete 22.25 Dnevnik, vreme, šport 22.55 Poslovna borza 23.05 Napovednik 23.10 Sova, vmes nadaljevan-ki Sovražnikov sovraž-nik in Cellini 0.50 Video strani	TV Koper 13.00 Nadaljevanki: Rayano-vi, 13.20 Amandoti 14.00 Film: Afera v Renu 15.10 Nanizanka: SWAT 16.00 TV Novice 16.10 Otroški program 17.00 Pogovori med resnob-nostjo in nasmeškom 17.30 Aktualno: Sever Vzhod 18.30 Studio 2 18.50 Odprta meja 19.00 Dnevnik - Vsedanes 19.25 Eurogol 19.45 Nad.: Amandoti 20.30 Aktualno: Meridiani 21.10 Glasbena odd. v živo: Juke box, vmes dnevnik 23.20 Nanizanka: SWAT	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Dopisnice z najbližnjega vzhoda; 8.40 Orkestri; 9.00 Evergreeni; 9.30 Beležka; 9.40 Dvajset minut z...; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Stereofonski koncert; 11.30 Roman: Dim (4. del); 11.45 Melodije; 12.00 Skozi tančico molka; 12.20 Lahka glasba; 12.40 Naša pesem: MePZ Obala; 12.50 Orkestri; 13.25 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Evergreeni; 15.30 Spoznaj-mo Slovenijo; 15.50 Orkestri; 16.00 Mi in glasba: Madžarska zbora Bela Bartok iz Peca in Canticum iz Szegeda; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Četrtekova srečanja; 17.40 Mladi val; 19.20 Zaključek.	TV Slovenija 2 15.30 Sova, vmes nanizanka Krila, nad. Sovražnikov sovražnik in dok. 17.40 Euroritem (42. del) 18.00 Regionalni programi 19.00 Videolestvica 19.25 Napovednik 19.30 TV Dnevnik RAI 20.05 Gospodarska oddaja 20.35 Umetniški večer: film Cyrano De Bergerac (Fr. 1980, i. G. Depardieu) 23.05 Yutel	RADIO SLOVENIJA 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.00 Radio plus; 8.30 Dnevnikov odmev; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila; 14.05 Poslovne informacije; 14.30 iz tujega tiska; 15.00 Radio da-nes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Ob-vestila; 17.05 Studio ob 17.00; 18.30 Var-nostna kultura; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Podoknica; 23.05 Nočno.	RADIO KOPER (slovenski program) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Modri val - Na rešet; 11.00 Hladno-Toplo-Vroče; 12.00 Souve-nir d'Italy; 12.30 Opoldnevnik RK; 13.00 Halo, radio; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Stereo note; 16.30 Aktualna tema; 16.40 Črno na belem; 17.00 Glasba po že-ljah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Mla-dim poslušalcem; 19.00 Prenos RS.	RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.45 Kulturni koledarček; 7.00 Simfonija zvezd, horoskop; 8.00 Pozdravljeni; 8.15 Raba in zloraba italijanskega jezika; 8.25 Pesem tedna; 8.45 Uganka; 9.00 Glasba je...; 9.35 Glasbene družje; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Svet velike ideje, recepti in nasveti; 11.00 Sanje o počitnicah; 12.00 Glasba po željah; 13.35 Pesem tedna; 13.45 Edig Galletti; 14.00 Želja po glasbi; 14.33 Alphabet street; 16.00 Popolndne ob štirih; 16.05 Promocija glasbe; 16.20 Kulturni koledarček; 16.50 Rock-slovar; 17.40 Kantavtorji; 18.00 Spomin iz Italije; 18.45 Jazz glasba; 20.00 Nočni program.	ODEON 13.00 Risanke 15.30 Nad.: Happy end 16.30 Film: Le mie due mogli (kom., ZDA 1940, r. G. Kamin, i. Cary Grant, Irene Dunne) 18.00 Nad.: Rosa selvaggia (i. Veronica Castro) 19.30 Risanke 20.00 Nanizanka: Ivanhoe 20.30 Film: Un'adorabile idio-ta (kom., 1963, r. E. Molin-aro, i. Brigitte Bardot, Anthony Perkins) 22.15 Zakulisne zanimivosti o video glasbi in radiu 23.15 Film: La vendetta del ragno nero (fant., 1958)	TELEFRIULI 10.45 Telefriuli non stop 15.00 Dokumentarec: Storie di uomini e moto 16.00 Kratke vesti 17.00 Ena rastlina na dan 18.00 Kratke vesti 18.05 Nad.: La padroncina 19.00 Večerne vesti 19.30 Oddaja o volitivah 20.00 Rubrika: Belo & Črno 21.30 TV film: Una tranquilla coppia di killer (dram., i. Ray Lovelock, 1. del) 22.45 Nočne vesti 23.15 Rubrika: Led in sneg	TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	ITALIA 1 6.30 Odprti studio 7.00 Otroška varjete: Ciao Ciao in risanke 8.30 Odprti studio 9.05 Nanizanke: SuperVicky, 9.30 Chips - I vigilanti, 10.30 Magnum P.I. 11.30 Odprti studio 11.45 Variete: Mezzogiorno italiano (vodi G. Funari) 14.00 Odprti studio 14.30 Nanizanke: Genitori in blue jeans - Amicizia a doppio effetto, 15.00 Sup-percar - Cuori di pietra, 16.00 La bella e la bestia - Il processo, 17.00 A-Team - Acciaio, 18.00 MacGyver 19.00 Odprti studio 19.30 Studio sport in vreme 19.40 Kviz: Il gioco dei nove 20.30 Film: Le strade della pa-ura (dram., ZDA 1988, r. Eric Red, i. Roy Scheider, Adam Baldwin) 22.15 Film: Fico d'India (kom., It. 1980, r. Steno, i. Renat-o Pozzetto, Gloria Gui-da, A. Maccione) 0.10 Vreme in Odprti studio 0.35 Studio sport 0.50 Nočni spored	TMC 8.30 Nanizanke: Batman, 9.00 Ai confini dell'Arizona 10.00 Nad.: Lampiao e Maria Bonita, 11.00 Vite rubate 11.45 Variete: Kosilo z Wilmo 12.30 Nanizanka: Get Smart 13.00 Dnevnik in šport 14.00 Variete: Ottovolante 14.30 Mladinski variete: Oscar junior 15.00 Film: Causa per diffama-zione (dram., ZDA 1987, r. E. Till, i. Edward Asner)
--	---	---	---	---	--	---	--	--	--	--	---	--	--	--

Pogovori o usklajevanju železniškega in cestnega prometa

Postajališči v Gradišču in Mošu bodo ukinili - prevoz z avtobusi

Uprava železnic ima že nekaj časa pred očmi dva cilja: posodabljanje potniškega in tovarnega prometa, kar pomeni tudi ponovno pridobivanje konkurenčnosti, po drugi strani pa je močno občutiti posledice racionalizacije, usmerjene v zaganje suhih vej in zmanjševanje deficita.

Racionalizacija bo v kratkem prizadela potniški promet na ožjem goriškem območju s tem, da bodo odpravili postajališča v Mošu in Gradišču. Uprava železnic utemeljuje tako odločitev s podatki, da je potniški promet v teh dveh krajih izredno omejen.

Postavlja pa se vprašanje, kako vsaj deloma nadomestiti javno storitev, ki se, oziroma ki se bo ukinila. O tem in nekaterih drugih vprašanjih je tekla beseda na nedavnem srečanju med predstavniki državnih železnic Rosello Cettul, Corradom Leonarduzzi-jem in Lorisom Manganom ter pokrajinskim odbornikom Edoar-dom Bressanom.

Prav Pokrajina naj bi namreč, preko podjetja APT, poskrbela za alternativne možnosti prevoza. Ker gre za avtobusni medkrajevni prevoz, ne bi smelo biti dvomov, kdo lahko ta prevoz opravlja, so med drugim ugotovili na srečanju, kjer so opozorili tudi na potrebo po boljši uskladitvi, vsaj kar zadeva urnike, med avtobusnim in železniškim prevozom.

Začeli pa so tudi razpravo o možnosti uvedbe nekakšne skupne vozovnice za železniški in avtobusni prevoz.

Vprašanje kako zagotoviti nadomestni prevoz z avtobusi iz krajev, kjer bodo odpravili postajališča, bodo skušali rešiti na novem srečanju, kjer bodo obravnavali pretežno tehnične aspekte.

Sicer pa je bil sestanek priložnost za začetek pogovorov o sodelovanju med upravo železnic in Pokrajino še na nekaterih drugih področjih. Eno od takih področij je recimo vključevanje železnice v nove turistične pobude, ki naj bi segale tudi preko državne meje.

Uprava državnih železnic men-da že dela na tem, da bi se občani v znatno večji meri posluževali javnih prevoznih sredstev na medkrajevnih progah, v mestih pa uporabljali kolo, mopede ali druga, okolju bolj prijazna prevozna sredstva.

Predstavitev kandidatov DSL

Goriška federacija DSL bo danes, ob 18. uri, priredila volilni shod v kinodvorani Vittoria na Travniku. Predstavila bo svoje kandidate za senat in za poslansko zbornico. Ob tem bodo brezplačno vrteli film Il Portaborse Danieleja Luchettija. Na tak način DSL namerava ožigosati nekatere hibe, ki so se vgnezdile v italijanskem političnem svetu, in izraziti potrebo po večji moralnosti in prozornosti v političnem življenju. Strankini kandidati bodo v tem smislu tudi podpisali poseben proglas.

Za župnijo Rupa-Peč je skrbel 32 let

Včeraj so v Rupih pokopali prof. Dragotina Butkoviča

V Rupih so včeraj pospremili na zadnji poti Dragotina Butkoviča, dolgoletnega župnika v tem kraju. Pokopali so ga ob Karlu Reji, ustanovitelju župnije Rupa-Peč.

Spominu pokojnega duhovnika, vzgojitelja in profesorja so se poklonili pripadniki župnijske skupnosti, številni Sovodenjci in krajanje okoliških vasi, številni nekdanji dijaki. Med udeleženci na pogrebu smo, poleg drugih, opazili tudi ministra Dularja.

Krsto so včeraj sredi dopoldneva prepeljali v cerkev v Štandrežu, kjer je bil ob 15. uri žalni obred, ki ga je vodil nadškof Bommarco ob somaševanju msgr. Renata Podveršiča in Silvana Cocolina ter številnih sobratov.

Najprej se je s pesmijo in šopkom cvetja od pokojnika poslovil otroški zbor, v imenu sobratov pa je zatem spregovoril dr. Oskar Simčič. V imenu rupenskih pevcev in farne skupnosti se je za 32 let poslanstva zahvalil Ivič Kovic, medtem ko je prof. Marija Češcut izrazila besede hvalečnosti sovođenjske skupnosti, kolegov profesorjev in vseh, ki so imeli priložnost pokojnega kulturnega delavca poznati ali z njim so-

delovati. Sožalno pismo je poslal koprski škof Metod Pirihi.

Zadnji se je od pokojnika poslovil gospod Jožef Žorž.

Med žalnim obredom v cerkvi in zatem na pokopališču je pel zbor iz Rupe.

koncerti

New Swing Quartet bo jutri, 6. t.m. ob 20.15 nastopil v veliki dvorani Kulturnega doma v Novi Gorici, z gostjo, odlično pevko Alenko Godec. Rezervacije in informacije po tel. št. 003865/25608.

V dvorani L. Fogar pa bo nocoj, ob 20.30 nastopil kvartet solistov, ki deluje v okviru simfoničnega orkestra RAI. Izvajali bodo skladbe Rossinija. Koncert je v okviru sezone društva Lipizer.

Fant in dekle v poletni noči

Emile in Luis sta se spoznala čisto slučajno. Ugajata si, morda bosta živela skupaj. O vsem tem pa v Emilinem stanovanju ostaja samo rahel šum. To je v skopih obrisih zgodba filma Poletna noč v mestu, ki ga bo Kinoatelje predstavil nocoj ob 20.45 v kinu Vittoria v sporedu Gorica kinema. Film je delo francoskega režiserja Michela Devilleja, v glavnih vlogah nastopata Marie Trintignant in Jean Hughes Anglade.

Popravek

V članku o prireditvi na Vrhu, je prišlo do pomote, oziroma zamenjave imena. O namenu mladih, da sami in z lastnimi silami pripravijo prešernovo proslavo je spregovorila Dolores Černic in ne Marta Tuniz, kakor smo pomotoma zapisali.

■ **V enoteki La Serenissima** bo drevi, ob 18. uri srečanje, ki ga pripravila pokrajinsko vodstvo PSI ob 8. marcu. Družabnosti se bodo udeležili tudi kandidati za parlament iz goriške pokrajine.

razna obvestila

V Katoliškem domu bo drevi ob 20.30 Joško Kragelj predaval o Filipu Terčelju in Srečku Gregorcu.

Sindikat upokojencev CGIL nudi vsa pojasnila v zvezi vprašanji socialnega skrbstva v Doberdobu vsak četrtek med 16. in 17. uro na sedežu društva krvodajalcev v občinski ambulanti.

Društvo upokojencev obvešča zainteresirane za izlet v nedeljo, 8. marca, v Castelfranco Veneto, da bo prvi avtobus odpeljal ob 7.30 s Travnika ter nato pešal mimo gostilne Primožič in Podgore v Štandrež, drugi avtobus pa bo odpeljal ob 7.45 iz Sovodenj v Štandrež.

Krožek Briška mladina s Plešivega prireja v sodelovanju s PD Podgora v soboto, 7. marca, z začetkom ob 19.30 dan slovenske kulture v Gradnikovi kleti na Plešivem.

gledališča

PDG v Novi Gorici, danes, ob 20. uri: S. Shepard "Pokopani otrok". Predstava za red Četrtek in izven, v gledališki dvorani v Solkanu.

kino

Gorica

VITTORIA 18.00 »Il portaborse«. Ob 20.45 Gorica kinema: »Poletna noč v mestu«. Rež. M. Deville, i. M. Trintignant in J. H. Anglade.

CORSO 17.30-22.00 »Paura d'amare«. M. Pfeiffer.

VERDI 18.00-22.00 »Henry«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Al Moro dr. Alesani — Trg de Amicis 10 — tel. 530268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Centrale — Trg Republike 26 — tel. 410341.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU Lekarna Pri Jezeru — Vrtna ulica 2 — Via Giardino 2 — tel. 78300.

pogrebi

Danes, 10.00 Carmen Gon vdova Trevisan, iz bolnišnice Janeza ob Boga v Starancan, 11.00, Maria Scaramella vdova Citta iz splošne bolnišnice v cerkev v Podturnu in na glavno pokopališče, 12.30 Lojzka Dorni iz bolnišnice San Giusto v Pevmo.

Že od ponedeljka gorijo pobočja Stola nad Breginjem

Obsežen požar, ki je izbruhnil v ponedeljek popoldne je opustošil obširna južna pobočja Stola nad Breginjem. Materialna škoda je sicer omejena, saj je ogenj uničil v glavnem travišča in se ni razširil na gozd, na obojni strani gore. Vrh gore je namreč sneg, ki je zaustavil ognjene zublje. Prav tako je sneg "zavaroval" tudi planinsko postojanko na Vrhu. Težko je v tem trenutku določiti ekološko škodo, ki jo je povzročil ogenj in jo še povzroča, saj po več kakor dveh dneh požara še niso uspeli pogasiti. Celoten obseg škode zaradi požarov na goratem območju je mogoče ugotoviti šele v nekaj letih, saj posledice običajno trajajo dalj časa. Na požganih traviščih si voda izdolbe rojice, ki se sčasoma spremenijo v manjše drče, ki se z erozijo poglobljajo.

Po informacijah, ki smo jih dobili včeraj popoldne, je na nekaterih območjih še zmeraj gorelo, vendar pa je požar kot se zdi pod nadzorstvom.

Gašenje je težavno zaradi izredno sušnega obdobja in strmine, padajočega kamenja, ki se proži po pustošenju ognja in tudi nevar-

nosti ob občasni eksplozijah v zemlji še zmeraj skritega vojnega materiala.

V torek se je proti ognjenim zubljem borilo okrog sto gasilcev in domačinov. Približno tolikšno število jih je bilo na pobočjih Stola tudi včeraj, ko so uspeli zaustaviti ognjeni pas nad Borjano in zaenkrat preprečili, da bi se požar razširil preko meje, proti pobočjem Breškega Jalovca na Tipano.

Po informacijah, ki smo jih dobili, so ognjeni pas nad Borjano zaustavili s tem, da so opravili požig v nasprotni smeri.

Zaradi obsežnosti območja, strmih pobočij in težkega dostopa in seveda izredne vnetljivosti suhe trave bo gašenje trajalo najbrž dalj časa, kakor je bilo morda sprva predvideno. S požarom bi v razmeroma kratkem času opravil dež, vendar za zdaj tega še ne bo.

Zaradi izredno sušnega obdobja prav gotovo ni odveč priporočilo za skrajno previdno ravnanje z ognjem. Tudi glede požara na Stolu se zdi, da ga je, nehote, zanetil domačin, ki se je lotil pomladanskega čiščenja travnika oziroma pašnika.

Odgovor uprave na vse številnejše proteste občanov

Zakaj je občina odpravila brezplačne vrečke za odpadke

Goriška občina ne bo več razdeljevala brezplačnih plastičnih vrečk za odpadke. Brezplačno razdeljevanje so prekinili že pred časom in s tem izzvali kar precej protestov občanov, ki se hudujejo, da občinski možje ne držijo svojčasa dane obljube. Ko so pred leti namreč odpravili posode za odpadke, so zagotovili, da bodo v zameno brezplačno nudili vrečke. Sedaj pa že nekaj časa na občini trdijo, da vrečk pač nimajo. Spriču vse več protestov občanov je včeraj prišel odgovor občinskega odbora: sklep o odpravi brezplačnih vrečk gre pripisati naraščajočim stroškom, zaradi katerih bi bili morali podražiti občinsko takso na odpadke. Sprašujemo pa se, ali so res vrečke, ki jih bodo sedaj občani morali vsekakor plačevati iz lastnega žepa v trgovinah, tako odločilno vplivale na stroške.

■ **Na preturi v Gorici** se danes nadaljuje sodna obravnava proti občinskima svetovalcema zelenih iz Gorice in Pordenona Renatu Fiorelliju in Mariu Piuattiju, ki sta obtožena, da sta 30. junija lani bila organizatorja nedovoljene manifestacije za solidarnost s Slo-

venijo. Proces se je začel pred tremi tedni. Danes bodo nadaljevali z zasliševanji policijskih funkcionarjev in cele vrste razbremenilnih prič.

Šef policije Parisi na obisku v Gorici

Včeraj popoldne se je mudil na obisku v našem mestu šef policije Vincenzo Parisi. Na prefekturi se je srečal s prefekti iz Trsta, Vidma, Pordenona in Gorice ter s predstavniki krajevnih oblasti z županom Tuzziem na čelu, v kasarni pri Rdeči hiši pa se je sestal s poveljniki krajevnih policije. Tu je tudi sprejel sindikalne predstavnike policistov, ki so mu izročili spomenico o odprtih problemih na svojem delovnem mestu. S posebnim poudarkom so omenili vprašanje zvočnega in zračnega onesaženja, kateremu so izpostavljani med službo na mejnih prehodih.

Parisi je zaključil svoj obisk v Gorici s predavanjem na Fakulteti za mednarodne in diplomatske vede. Govoril je o evropskih pobudah za zaježitev organiziranega kriminala.

Vozniki pozor! Prehod za rogače

Marsikateri pešec se je še včeraj nekoliko v zadregi izogibal zebirstega prehoda na Korzu Italia prav pred Palace hotelom. Pustni hudomušneži so namreč na obe strani prehoda za pešce postavili prometni tabli (videti sta res enaki pravim) s silhueto poskočnega srnjaka in dokaj zgovornim napisom. Mimoidoči so se pristrčno nasmihali posrečeni šali, ko pa je bilo treba čez cesto...

(foto Marinčič)

Pustni pogrebi: v Tržiču »pokopali« predsednika industrijskega konzorcija

Z Lovretom za letos konec pusta

Po veliki zabavi na pustni torek je včeraj napočil dan dokončnega slovesa od pusta, ki so ga pospremili k enoletnemu počitku s pogrebi po raznih krajih Goriške. Osrednja slovesnost, tako zaradi dolgoletne tradicije kot zaradi množične udeležbe ljudi, je bila v Doberdobu, kjer so se poslovili od strica Lovreta. Pogreb je potekal po ustaljenem obredu, ki ga bonsinor Stanko Kosič že mojstrsko obvlada. Tudi letos je - za spremembo - zagotavljal, da je tokrat zadnjič, prepričani pa smo, da bo s kako novostjo še lep čas on bral Lovretovo oporoko. Letos je bonsinor imel ob sebi novo šjoro Putanico, don Gaetana iz Červinja-na, pa seveda vdovo in številne Lovretove sirote pustnih klap z vseh koncev Krasa, Goriške, Slovenije in Furlanije in še čež.

Lovre je letos imel na sebi delovno obleko varilca v ladjedelnic. Izvedeli smo, da je namreč še do pred kratkim delal tam, potem pa so ga poslali v predčasnji pokoj. Možakar pa si je šel krajšat čas v novogoriški Casino, tam zmagal čedno vsoto, si seveda privoščil pijače in ženske in naposled stegnil krake. Na občinski tehnični je bonsinor Kosič lahko ugotovil (kljub parkiranemu avtomobilu, s

katerim vred so stehali Lovreta) da se je porednež od lani malenkost zredil in dosegel 117 kilogramov. V oporoki pa je zapustil kar precej litrov vina po vseh vaških gostilnah in osmicah ter marsikatero pikro na račun Doberdobcev, njihovih upraviteljev in drugega.

Pustni pogreb s kočijo in celo četo vdov so priredili včeraj popoldne tudi v Gorici, v Tržiču pa so se pustovalci "maščevali" nad predsednikom industrijskega konzorcija Pacorjem: prejšnje dni je prijavil zaradi obrekovanja neznanec, ki so dali po Tržiču nalezljive osmrtnice, v katerih so se norčevali iz njega. Včeraj pa so zabavljaji prilili bencina na ogenj: "umrlemu" Pacorju so namreč priredili pravcati pustni pogreb z njegovo lutko in krsti.

Na sliki (foto Marinčič) prizor z Lovretovega pogreba, ki ga je v Doberdobu vodil monsijor Kosič

Premiera otroške novitete pisateljice Zore Tavčar

Dogodivščine Ptice nočnega vrta v zabavo najmlajših gledalcev

Zato da zaživi otroška predstava, niso potrebni veliki odri ali pretiran pomp, bistvena sta le ljubezen do gledališča in prepričljivost, saj so otroci najzahtevnejši gledalci. Skupina teh gledalcev, ki se ne dajo kar tako prelisčiti, se bo zbrala danes zjutraj v Kulturnem domu na premieri otroške novitete pisateljice Zore Tavčar. *Ptice nočnega vrta* so se rodile kot radijska igra, a srečanje z živimi igralci je nekaj povsem drugega kot poslušanje govoreče škatlice, pa naj iz nje prihaja še tako lepo žvrgolenje. Predstavo namenja SSG šolam, ki ne premorejo gledališkega odra in luči, pač pa telovadnice ali razrede, zato tudi ni razkošna predstava z mnogimi igralci. S *Pticami nočnega vrta* se je režijski ukvarjal Marij Uršič, njegova je tudi scenska zamisel, kostume je izdelala Giuliana Gerdol, glasbo pa je oskrbel Gojmir Lešnjak. Igrajo Primož Ekart, Franko Korošec in Alda Sosič, junaki pa so Sovi s svojimi nočnimi dogodivščinami, Sinička, Kos, Slavček in vrsta drugih frifotavcev, njihovi prijatelji Beli Muci in Mali Pes in manj prijatelji, pravzaprav pravi nebodijhtreba, kakršne je Veliki Pes. No, boste že videli...

Ta teden v gledališču Cristallo

Odličen Aroldo Tieri v Lažeh dolgih nog

Predstava, ki je ta teden na sporedu v gledališču Cristallo je ena tistih, pri katerih pridejo na svoj račun vsi gledalci, tako prostodušneži, ki se želijo le nasmejati in prijetno preživeti popoldan ali večer, kot prefinjeni poznavalci, ki strokovno presojujejo igro, režijo, sceno in vse, kar sodi zraven.

Komedijo *Laži z dolgimi nogami* (Le bugie con le gambe lunghe) je Eduardo De Filippo napisal leta 1947. V njej se glavni junaki otepaajo s spremembami in zlasti s stiskami povojnega časa, ko se nihče več ne meni za predvojno spodobnost, saj je »gospod grdo je videti umrl pod bombami, gospo dostojanstvo pa so ustrelili«, kot ugotavlja glavni junak, filatelista Libero Incoronato, ki se s sestro Costanzo težavno prebija skozi življenje. Toda konvencionalnost je preživela, zunanji videz je še vedno pomemben. Costanza se kljub bratovem nagovarjanju poroči s sicer premožnim, a neverjetno skopuškim Robertom Perrettijem in hlini, da je srečna. Sosea Benedetto in Olga Cigolella kljub vzajemni nezvestobi igrata vlogo srečnega zakonskega para, čeprav vsi vedo, da je pravi oče Olginega otroka ameriški oficir in da je Benedettovo nosečo ljubico poročil njegov uslužbenec v zameno za napredovanje. V končnem monologu glavni junak ugotavlja, da imajo laži dolge noge, saj jim tisti, ki od tega ničesar nimajo, ne ugovarjajo, medtem ko jim tisti, ki imajo od njih korist, pomagajo naprej, tako da po vsem svetu zavladajo kot resnica. Ta pa ima kratke, zelo kratke noge in se zato le s težavo in izredno počasi prebija naprej.

Režiser Giancarlo Sepe je predvsem poudaril grenko in satirično ogorčenost brez tančice dobrodušnosti, ki si jo gledalci

navadno pričakujejo v Eduardovih delih. »Neapeljskost« komedije je podana brez pretiravanja, narečje je komaj nakazano. Funkcionalna scena in kostumi Uberta Bertacce točno opredeljujejo čas dogajanja. Uspeh predstave vsekakor sloni na odličnem Aroldu Tieriju, ki je vdahnil v protagonista pravo mero vdanosti v usodo, naivnosti, upornosti in tudi kanček stvarnega cinizma. Ostali igralci mu uravnovešeno stojijo ob strani, predvsem Giuliana Lojodice (na sliki s Tierijem) kot Olga in Gianni Parisi kot njen mož Benedetto. Clara Rindi igra Olgino vsiljivo in spletkarsko mamo, Isabella Salvato realistično podaja nesrečno Costanzo, medtem ko je Nicola Di Pinto komičen, a prepričljiv skopuh Roberto Perretti. (bov)

Primorci in Prešernove lovorike

Pridružujem se čestitki Zore Tavčar, ki jo je izrekla Boris Pahorju v Primorskem dnevniku 23. februarja t.l., čeprav se ne morem strinjati z njenimi pogledi na »mračno obdobje« ter s trditvijo, »da je Slovenija, vsaj kar se literature tiče, gledala na zamejstvo s polovičnim očesom: videla ga je le na pol, v kolikor ga je sploh videla.« V svoji preproščini tudi ne razumem, kakšno grozno krivico do Borisa Pahorja je »končno popravila nova slovenska demokratična država«, saj so mu objavljali knjige in celo ponatise tudi v zadnjih letih »svinčenih časov«, iz Pahorjeve dnevniške knjige *Ta ocean strašno odprti, pa se vidi le to, da so ga udobovci enkrat nekaj ur zasliševali ter mu zaplenili večje število izvodov Odiseja ob jamboru, za katerega ni imel uvoznega dovoljenja.*

V takšnem kontekstu je tudi trditev, da je Boris Pahor prvi Primorec, ki je dobil Prešernovo nagrado, že kar zavajajoča. Morda so s pristnimi Primorci mišljeni le zamejci in sem ne štejejo Prešernovi laureati od Cirila Kosmača in Franceta Bevka do Cirila Zlobca, Toma-

ža Šalamuna in še koga. Slika se namreč spremeni (in postane moteča glede groznega nasilja prejšnjih oblasti), če upoštevamo še nagrade Prešernovega sklada, ki jih je med zamejci prejel kar nekaj: od piščinega moža Alojza Rebule pa do Miroslava Košute, Marka Kravosa, Renata Quaglie, nekaj nagradencev je še med glasbeniki, slikarji, gledališčniki, pa tudi Korošci niso bili prezrti, tako grozno, kot zgleda v članku Zore Tavčar.

K temu lahko dodam še nekaj iz svojih skromnih uredniških izkušenj. Ko sem marsikatero ugledno zamejsko ime prosjačil za kakšen prispevek, sem dobil vzvišen odgovor, da mu ni treba objavljati v provinci- alni reviji, ker so mu odprta vrata v ljubljanski Parnas, kjer lahko objavi vse, kar hoče. In če sem prav poučen, je tudi med člani Združenja književnikov Primorske manjše število zamejskih korifej, kot jih šteje Društvo slovenskih pisateljev.

Kje je tako opevana odrinjenost, prezrtost, preganjanje... zamejstva?

ZOLTAN JAN

Pogovor z letošnjim Prešernovim nagrajencem Urošem Krekom

Skladatelj o glasbi in sebi

Akademik Uroš Krek, rojen leta 1922, nekdanji profesor na Akademiji za glasbo, je že drugi skladatelj iz rodu Krekov iz Poljanske doline. Kronologija rodu sega do leta 1537. Bili so trdni kmetje, kar je po besedah Uroša Kreka, dobra baza za slovensko inteligenco. Njegov znameniti prednik Janez Evangelist Krek je bil teolog, politik, pisec, začetnik krščanskega socialnega gibanja in vnet pobudnik za ustanovitev prve Jugoslavije. Uroš Krek, letošnji Prešernov nagrajenec za življenjsko delo posvečeno glasbi je prvič prejel Prešernovo nagrado leta 1952, kasneje še druge nagrade: nagrado za filmsko muziko, beograjsko nagrado, Župančičevo nagrado.

»Z glasbo sem se ukvarjal že pet let star in potem v presledkih do sedemnajstega leta, potem sem se zanj dokončno odločil. Še preden sem poznal note, sem igral violino. Iz pripadnosti in ljubezni do slovenstva sem se vpisal tudi na slavistiko, ki pa so jo Italijani med vojno ukinili in sem se nato posvetil samo muziki. Za mojo življenjsko opredelitev je veliko pomenilo prijateljstvo mojih staršev z družino Smerkolj iz okolice Trsta (iz nje je izšel baritonist Samo Smerkolj). Smerkoljevi so bili veliki domoljubi in so po prvi svetovni vojni pribežali v Jugoslavijo pred pritiski Italijanov na slovenski življenj. Takrat je prišlo v Slovenijo veliko Primorcev. Tako sem že v otroštvu spoznal primorski temperament, veliko se je prepevalo. Moj oče in gospod Smerkolj sta pela v Glasbeni matici. Družili smo se tudi z Emilom Adamičem, tako mi je prišla zborovska pesem v kri.

Sem Gorenjec in hkrati Slovenec v najširšem pomenu besede, ko rečijo nima pravice ustvarjati meje med nami. K temu naj dodam, da je bila moja mama Dunajčanka, ne čista Avstrijka. Njen rod je izhajal iz poljsko moravskih in čeških krajev. Tako sem na ta svet gledal drugače kot drugi, bolj nacionalistično usmerjeni Slovenci. Kmalu sem spoznal, da je muzika moja domovina. In ko mi je pri sedemnajstih mama podarila prve partiture

Beethovna, Schuberta, sem se tam počutil doma, izhajal sem iz teh strogih, zelo premišljenih vzorov. Mislec Leibniz je trdil, da je muzika neke vrste matematika: Muzika je skrivnostna matematika, ki pa sama sebe ne zna preštevati - *Musica est exercitium occultum arithmeticae que non se numerari.*

Latinsčina je moj priljubljeni jezik. Prijatelji smo si pogosto pisali epistole in smo v njih uporabljali tudi latinske besede. Dan pred podelitvijo Prešernove nagrade sem šel v bližnjo vas Vrbo na Prešernov dom in sem Prešernu v spominsko knjigo napisal latinsko epistolo. Mislim, da me je doletela prevelika čast.

Že mlad sem začel delati v orkestru, igral sem violino, kontrabas, klavir - komponist mora dobro poznati vse instrumente. Potem sem prišel na radio kot urednik, šef glasbenega programa. Tam sem spoznal svojo ženo. Povabil sem jo v tajništvo kot izredno vestno in strokovno usposobljeno dekle. Važno je, koga imaš poleg sebe v življenju. Z radia sem odšel proučevati etnomuzikologijo - glasbeno ljudsko zapuščino v Sloveniji. Moji biografi omenjajo, da je moje delo tesno povezano s slovenskim ljudskim melosom. To mi je bilo v krvi in srečna usoda me je pripeljala na Etnomuzikološki inštitut, kjer sem to muziko spoznaval, gojil in proučeval do potankosti. Tako je slovenska zemlja pričujoča v moji glasbi.

Kako gledate na stanje po odcepitvi Slovenije kot potomec Janeza Evangelista Kreka, enega najpomembnejših ustanoviteljev Jugoslavije pred prvo svetovno vojno? Izguba prostrane domovine menda ne vpliva najboljše na umetnost v Sloveniji?

»Jaz sem prepričan, da bi Jugoslavija lahko bila pametna in dobra

Uroš Krek (drugi z leve) s prvo skupino slovenskih in italijanskih raziskovalcev ljudskega izročila v Režiji leta 1962 (Foto iz Strajnarjeve knjige Citira)

politična zveza narodov, če ne bi bilo teh iracionalnih agresivnih nagonov. Glede širšega kulturnega prostora se slovenski glabeniki naenkrat čutimo okrnjeni v vseh ozirih - od stikov s koncertanti, komponisti iz drugih republik in tudi v materialnem smislu. Skozi vsa ta leta smo skupaj ustvarjali organizacijo, ki je zastopala naše interese doma in v tujini. Zdaj tega ni več in mi to občutimo kot veliko škodo. Ljudje ne razločijo med politiko nekega naroda in narodnim značajem. Med Srbi sem srečal zelo dobre, pametne ljudi, včasih tudi ljudi s širšim obzorjem kot drugod. Nikdar nisem podpiral tistega ozkega šovinstičnega slovenskega pogleda, ki je bil še nam samim v napoto in bo še nekaj časa. Mislim, da sem dober

Slovenec, ki zna ceniti vse velike stvari, ki so se v naš prid zgodile. Vprašanje pa je, kako jih bomo v svoj prid obračali. Branim se tudi povezovanja kakršnihkoli čustev s političnimi gesli. Dolgo sem na svetu, pa vem, kam je to pripeljalo.

Janez Evangelist Krek je bil po mojem mnenju velik duh za Slovence. Danes spet delijo take ljudi na klerikalce in liberalce, kar je popolnoma uničujoče za nas zdaj, ko je v Evropi čas združevanja - mi pa se gremo eno bedasto strankarstvo.

Morda današnji čas tudi na splošno ni naklonjen glasbi. Govorim kot laična poslušalka - policija s hrupom, nenehno navijanje hreščočih radijskih sprejemnikov v javnih prostorih. Doma si izbe-

rem tišino. Glasba je na ta način marsikomu izgubljena dežela.

»Danes se je zgodil zločin nad glasbo. Poslušamo jo kot hrup, hrup pa je odpad glasbe. To ovira današnjega človeka v razumevanju te umetnosti, v vrednotenju in uživanju. Pa nisem noben purist, ki bi zagovarjal samo eno zvrst glasbe. Na koncertih sem opazil, kako dobro deluje muzika, kadar se razlikuje od hrupa, od vsakdanjih bombardiranj z zvoki.

Človeštvo ni nikdar znalo prav ravnavati s svojimi iznajdbami. General govori o dobrem orožju, kadar je silno učinkovito. To orožje pa je napravljeno na podlagi znanstvenikovih iznajdb. Tako človek obrne vse v svojo škodo. Verjetno je bilo vedno tako. Ne delajmo si utvar, da živimo v izrednem stoletju.

Eden glavnih problemov današnjega ustvarjanja, ki se včasih imenuje kriza, je ravno v tem, ali zmore današnji ustvarjalec posredovati tudi zelo kompleksne misli ali probleme na tak način, da bi jih tudi neuki v glasbi lahko razumeli. To je ena od mojih nalog, ki sem si jo še mlad zastavil. Že pred vojno se je razrasla zapoved za vse ustvarjalce glasbenike, da morajo biti po vsej sili napredni, kar je pomenilo odtujitev publiki. Hermetičnost izražanja v primerjavi s sposobnostjo razumevanja publike je postala vse večja. Nastala je razpoka.

Še komponirate?

»Moram biti motiviran, branim se rutinskega dela. Nekaj mora priti vmes med mojo zmoglostjo ustvarjanja in tistim, ki mi veleva - to moram narediti. Jaz temu po domače pravim: ljubezen mora priti. Drugače je to larplartizem.«

In katere vaše skladbe so vam najbolj pri srcu?

»Predvsem tiste, kjer sem se najbolj eksaktno izrazil - Koncert za violino in orkester, Simfonietta, nekaj vokalnih za zbor ali za spremljavo s klavirjem. Vendar se to spreminja. Čas prinese neko merilo ocenjevanja, ki ga komponist ne more uravnavati. Tako se nekatera dela umaknejo, druga pa spet priključijo.«

Razgovor zapisala NEVA MIKLAJČIČ PREDAN

V včerajšnjih srečanjih v treh evropskih nogometnih pokalih Torino in Genoa odlična Sampdoria in Roma razočarali

V včerajšnjih pokalnih srečanjih so italijanske enajsterice igrale s spremenljivo srečo. V 3. kolu finalnega dela pokala prvakov je Sampdoria izgubila proti Anderlechtu in si otežila pot proti finalu. Roma je v prvi četrtfinalni tekmi pokala pokalnih zmagovalcev igrala neodločeno brez gola proti Monacu in tvega izločitev. Dobro pa se je v prvih četrtfinalnih srečanjih pokala UEFA končalo za Torino in Genoa.

POKAL PRVAKOV

ANDERLECHT - SAMPDORIA 3:2 (0:1)

STRELCI: v 26' Vialli, v 53' Degryse, v 62' Vialli, v 66' in v 89' Nilis
ANDERLECHT: Maes, Crasson, Koiman, Rudjes, De Wolf, Walem, Versavel, Oliveira (v 67' Lamptey), Degryse, Nilis, Boffin (v 76' Van Baekel)
SAMPDORIA: Pagliuca, Mannini, Katanec, Pari, Vierchowod, Lanna, Lombardo, Cerezo, Vialli, Mancini, I. Bonetti

SODNIK: Schimidhuber (Nem.); GLEDALCEV: 20 tisoč.

BRUSELJ — Kaže, da se pustno razpoloženje za Sampdorio ni končalo v torek, saj je radodarno darovala zmago Anderlechtu, ki si je gotovo ni zaslužil.

Moštvo Vujadina Boškova je prikazalo prave nogometne bisere ob grobih napakah in se domov vrača z veliko grenkobe in jeze. Na trenutke je igralo nekako brezvoljno, raztreseno, a je kljub temu bilo dvakrat v vodstvu. Začelo je dobro, za prvi gol pa sta poskrbela Mancini in Vialli (prosti strel Mancinija in udarec z glavo Viallija). V drugem polčasu so domači nadaljevali dosti bolj odločno, Sampdoria pa jim je »šla na roko«. Najprej je izenačil Degryse v 8. minuti, vendar je Vialli z odličnim uradecem s kakih 20 metrov spet povedel svoje v vodstvo. Gol bi bil moral spraviti domače na kolena, vendar jih je še bolj podžgal. Do izenačenja so prišli po slabi podaji Manninija do Pagliuce, žoge se je polastil Nilis in zatresel mrežo. Sampdoria je zatem zarpavila še nekaj ugodnih priložnosti in Anderlecht je z Nilisom na koncu zabil še tretji zadetek.

Ostali izid 3. kola: Panathinaikos - Crvena zvezda 0:2 (0:0).

Lestvica: Crvena zvezda 4 točke, Sampdoria in Anderlecht 3, Panathinaikos 2.

SKUPINA B

Izida 3. kola: Dinamo Kijev - Barcelona 0:2 (0:1); Benfica - Sparta Praga 1:1.

Lestvica: Barcelona 5, Sparta Praga 3, Dinamo Kijev in Benfica 2.

Fiorin (levo) skuša zaustaviti Soundersa na srečanju Genoa - Liverpool (AP)

POKAL POK. ZMAGOVALCEV

ROMA - MONACO 0:0

ROMA: Zinetti, De Marchi (v 46' Garzya), Carboni, Bonacina, Aldair, Nela, Haessler, Di Mauro, Völler, Salzano (v 51' Carnevale), Rizzitelli.

MONACO: Ettori, Valery (v 7' Dior-kaeff), Sonor, Petit, Mendy, Puel, Barros, Dib, Weah, Passi, Fofana (v 69' gnako).

SODNIK: Navarrete (Šp.); GLEDALCEV: 40.336.

RIM — Več kot 40.000 gledalcev je z žvižgi sprejelo nogometne Rome, ko so le-ti stopili na igrišče, in še z večjim negodovanjem ter žvižgi jih je »pozdravilo«, ko so se ti ob koncu tekme vračali v slačilnice.

In žvižge so si tudi rimski nogometaši povsem zaslužili, saj je bila včerajšnja njihova nogometna pod vsako kritiko. Bianchijevi varovanci so namreč igrali lagodno, brez vsake volje do zmage. Že dejstvo, da so prvič streljali na nasprotnikova vrata šele v 33. min., jasno kaže, s kakšnim odnosom do igre so Völler in soigralci včeraj stopili na igrišče. Izgledalo je, da igra Roma na tujem in ne Monaco.

Francoski nogometaši bi si gotovo zaslužili zmago na tem srečanju, saj so dvakrat zadeli vratnico. Gostje so že od uvodnih minut zagospodarili na sredini igrišča, kjer so nogometaši Rome vselej igrali podrejeno vlogo.

In tudi povsem upravičeno je razočaranje trenerja Monaca Wengerja, ki je po tekmi izjavil: »Skozi vse srečanje smo bili v premoči in bi si zaslužili zmago. Prepričan sem, da nam bo uspelo izločiti Romo v povratni tekmi, čeprav rimski nogometaši igrajo bolje v gosteh kot doma.«

Ostali izidi: Werder (Nem.) - Galatasaray (Tur.) 2:1; Feyenord (Niz.) - Tottenham (Ang.) 1:0; A. Madrid (Šp.) - Buges (Bel.) 3:2

Povratne tekme bodo 18. marca.

POKAL UEFA

BK KOPENHAGEN - TORINO 0:2 (0:1)

STRELCA: Casagrande v 37' in Policano v 73'

BK KOPENHAGEN: Risum, Wegner, I. Nielsen, Pieknik, Birkedal, B. Larsen, O. Nielsen (v 62' Andrsbjerre), Uldbjerg, Manniche, Martin Johansen, Michael Johansen (v 71' Lyng).

Torino: Marchegiani, Bruno, Mussi, Fusi, Annoni, Cravero, Scifo (v 85' Venturin), Lentini, Casagrande, Martin Vazquez (v 85' Sordo), Policano.

SODNIK: Spasov (Bolg.).

KOPENHAGEN — Torino si je s »čisto« zmago v Kopenhagnu skoraj prislužil polfinale, saj je malo verjetno, da bi danski nogometaši v povratnem srečanju v Turinu presentili Mondonicovo moštvo.

Turinčani so včeraj igrali z dokajšnjo taktično zrelostjo, pri tem pa so

imeli nemalo sreče, saj so gostitelji večji del tekme napadali. Danski strelci pa so bili skrajno nespretni, poleg tega pa je tudi vratar Torina Marchegiani drzno posredoval pri nekaterih envarnih akcijah in italijanski nogometaši so tako v Kopenhagnu iztržili pomembno zmago z dvema zadetkoma razlike.

Prvi zadetek je padel v 36. min., ko je Policano odlično podal Casagrandeju, ki se je pri dosežku zadetka tudi lažje poškodoval. Torino pa je povedel v drugem polčasu z močnim strelom Policana, ki je presenetil domačega vratarja Risuma, ki je nato ubranil enajstrmetrovko, ki jo je izvedel Scifo.

Čeprav je bilo srečanje še kar korektno, pa je sodnik pokazal rumeni karton kar sedmim igralcem, od le-teh petim Turinčanom (Martin Vazquez, Policano, Fusi, Annoni in Bruno).

GENOA - LIVERPOOL 2:0 (1:0)

STRELCA: V 40' Fiorin, v 88' Branco. GENOA: Braglia, Torrente, Branco, Eranio, Collovati, Signorini, Ruotolo, Bortolazzi, Aguilera, Skuhravy, Fiorin (v 70' Onorati)

LIVERPOOL: Hooper, R. Jones, Burrows, Nicol, Wright, Marsh, Saunders, Houghton, Walters (v 83' venison), Molby, McManaman

SODNIK: Forstinger (Av.); GLEDALCEV: 39.000.

GENOVA — »Zgodovinsko srečanje« med Genoa in Liverpoolom se je začelo že mnogo prej kot ... uradna tekma. Navijači obeh ekip, predvsem pa temperamentni »reds« so pred tekmo sklenili mirovni pakt, ki pa so ga kršili takoj pred pričetkom srečanja, ko je prišlo ob vhodu stadiona do pretepa in prerivanja. Na srečo pa je policiji uspelo vzpostaviti mir.

Samo srečanje je potekalo ob terenski premoči gostov, ki pa niso uspeli izkoristiti velikega števila akcij, ki so se vselej razblinile ob nasprotnikovem kazenskem prostoru. Nasprotno pa so bili gostitelji zelo učinkoviti prav pri zaključevanju na vrata. Prvi gol je namreč padel v 40. min. po lepi skupni akciji Skuhravija in Aguilere, ki je podal Fiorinu, ki je s krasnim »volem« ugnal vratarja Hoopera. Prav tako lep je bil tudi Branco gol v 88. min., ki je iz prostega strela usmeril pravo bombo proti vratom Liverpoola. Tudi to pot je bil Hooper povsem brez moči.

Prednost dveh zadetkov za povratno srečanje je za Genoa že dobro jamstvo, čeprav je Liverpool na domačih tleh še kako nevaren.

Ostala izida: Sigma (ČSFR) - Real M. (Šp.) 1:1; Gand (Bel.) - Ajax (Niz.) 0:0

Disciplinski nogometni ukrepi

Danelutt in Conca diskvalificirana

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je v A ligi za eno kolo izključila 12 nogometašev. Izključeni so: Rizzitelli (Roma), Battistini in Fontolan (Inter), Reuter in Julio Cesar (Juventus), Bonacina (Roma), Carbone (Bari), Cuoghi (Parma), Dezotti (Cremone-se), Gaudenzi (Cagliari), petrescu (Foggia) in Pioli (fiorentina).

V B ligi ta teden ni ukrepov, ker bodo v nedeljo drugogoligaši prosti.

V C ligi pa sta prepoved igranja za eno kolo med drugimi dobila tudi nogometaša Triestine Conca in Danelutti.

Pri Milanu zanikajo nakup Jean Pierra Papina

MILAN — Jean Pierre Papin ni last Milana, vsaj zaenkrat. Tako trdi sporočilo italijanskega prvotigaša, ki je zanikalo vesti, da so kupili srednjega napadalca marsejskega Olympiqueja. Vsekakor so govorice glede Papina, kot prej glede Savičevića in drugih, vznemirile Ruuda Gullita, ki se pritožuje, da je preveč nejasnosti glede njegovega položaja pri Milanu in naj bi bil že zavrnil mesto med rezervami, ki naj bi mu bilo namenjeno v prihodnji sezoni.

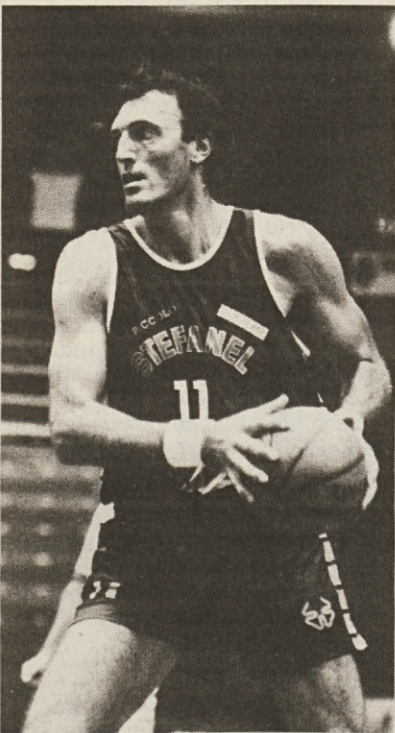
Pele zahteva spremembe

PUNTE DEL ESTE (Urugvaj) — Bivši sloviti nogometni as Pele terja nova pravila, ker naj bi sedanja, že zastarela, peljala nogomet v propad. Pele je v nekem intervjuju tudi izjavil, da se po svetovnem nogometnem prvenstvu v ZDA namerava vrniti k svojemu nekdanjemu klubu, Santosu, kjer naj bi se posvetil izključno pripravi mladih nogometašev. Profesionalnega nogometa, je pritavil, mu je čez glavo.

Koper v polfinalu

KOPER — Na območju koprške nogometne zveze se odvija pokalno nogometno tekmovalje. Včeraj je na Bonifiki v četrtfinalni tekmi Koper z 2:0 (0:0) premagal Jadran s Kozine in se uvrstil v polfinale. Pred okrog 150 gledalci je sodil Tabar iz Portoroža, zadetka pa sta dosegla Ban in Zobec. Simpatični gostje so zapustili soliden vtis, Koprčani pa so, verjetno z mislijo že na nedeljskem derbiju z Mariborom, igrali lahkotno in med drugimi priložnostmi je Ban zastreljal dve enajstmetrovki. (Kreft)

V Forliju za italijanski košarkarski pokal Tudi tržaški Stefanel

Dino Meneghin bo drevi v Forliju imel gotovo veliko posla.

FORLI' — Vse oči italijanskih ljubiteljev košarke bodo danes in jutri uprte v Forli, kjer bo danes polfinale, jutri pa finale letošnjega italijanskega košarkarskega pokala.

Letošnja, 16. izvedba tega pokala pa bo še posebno zanimiva za tržaške košarkarske privrčence, saj bo v »final-four« nastopal tudi Stefanel. Tržačani se bodo drevi v drugem srečanju ob 20.30 spoprijeli v polfinalu z Benettonom iz Trevisa, ki uvršča dva velika asa, kot sta Kukoč in Del Negro. Skansijevo moštvo je v drevisnji tekmi favorit, sicer tudi Tanjevičeva ekipa ni brez možnosti. Sedaj, ko Stefanel lahko računa tudi na centra Cantarel-

la, je nedvomno bolj solidna tudi pod košema in če bodo tržaški košarkarji igrali odločno in samozavestno, bi lahko tudi pripravili prijetno prsenečenje in se prvič uvrstili v finale tega pokala.

Ob 18.30 pa bo v Forliju prvi polfinale med bolonjskim Knorrom in Scavolinijem iz Pesara. Jure Zdovc in ostali, ki so uspešno na prvem mestu dokončali regularni del v evropskem pokalu, se bodo pomerili s Scavolinijem, ki ga trenira Bucci, ki je že lani z Glaxom iz Verone presenetljivo, toda tudi zaslužno osvojil italijanski pokal. To srečanje naj bi bilo dokaj izenačeno, čeprav kaže, da je Scavolini le v rahli prednosti, saj bodo Bolonjčani nastopili brez Morandottija, pa tudi Bon ni še povsem naređ.

Jutri bo na sporedu veliki finale, s pričetkom ob 20. uri. Finala za 3. mesto pa ne bo.

Ženski »All stars game«

PESCARA — Enajsta izvedba ženskega »all stars game«, ki je bila tokrat v Pescari in na kateri je nastopilo 20 najboljših igralok italijanskega prvenstva, je imela velik uspeh. Selekcija Juga je premagala izbrano ekipo Severa s 93:74 (42:40). Najboljša igralca srečanja je bila Caroline Jones (Viterbo), ki je tudi dala 18 točk.

Posebno nagrado kot najboljša evropska košarkarsica za leto 1991 je prejela hrvaška igralka Danira Nakić, ki ni igrala zaradi poškodbe.

Caratti izločen

INDIAN WELLS (ZDA) — V prvem kolu mednarodnega teniškega turnirja v ameriškem kraju Indian Wells je »veteran« Jimmy Connors premagal Italijana Cristiana Carattija s 6:4, 6:4. Po Pescosolidu, ki ga je premagal Rus Čerkasov, je torej izločen s turnirja tudi Caratti.

Od ostalih srečanj naj omenimo, da je Američan Agassi z veliko težavo premagal Peruana Yzago s 6:3, 6:7, 6:3.

Avtomobilski rally po Portugalski

Aghini presenečča

ESTORIL — Nova žrtev med gledalci (zaradi okvare na volanu je Portugalac Madeira izgubil nadzorstvo nad vozilom in do smrti povozil nekega 31-letnega mladeniča) ni ustavila avtomobilskega rallyja po Portugalski, drugi preizkušnji svetovnega prvenstva avtomobilskih hiš in 3 za pilote. Po 9 kronometriranih voznjah vodi Fordov pilot Francois Delecour, na 2. mestu pa je presenetljivo Andrea Aghini (lancia). Šele na 5. mestu z zaostankom 1'45" je lanski zmagovalac, Španec Carlos Sainz (toyota).

Zaradi okvare pa sta morala že odstopiti zmagovalca Montecarla Didier Auriol (lancia) in Makinen (Fin., nissan).

Prva etapa se je zaključila ponoči, druga pa starta danes jutraj ob 10. uri.

Vrstni red po 9 kronometriranih voznjah: 1. Delecour-Grataloup (ford sierra) 1.25'14"; 2. Aghini-Farnocchia (lancia delta) po 32"; 3. Biasion-Siviero (ford sierra) po 39"; 4. Kankunen-Piironen (lancia delta) po 50"; 5. Sainz-Moya (toyota celica) po 1'45"; 6. Alen-Kivimaki (toyota celica) po 1'52"; 7. Schwartz-Hertz (toyota celica) po 2'09"; 8. Eriksson-Parmander (mitsubishi) po 2'11"; 9. Salonen-Silander (mitsubishi) po 2'35"; 10. Bardolet-Autet (ford sierra) po 5'48".

America 3 vodi pred Stars and Stripes

SAN DIEGO — Na prvi regati 3. »round robin« med branilci pokala Amerika je jadrnica »America 3« Američana Billa Kocha, ki je bila v vodstvu že po 2. krogu (16 točk), z 1'11" premagala »Stars and Stripes« Dennisa Connerja in tako povečala svoje vodstvo na skupni lestvici.

Floridski milijarder je že pred regato napovedal, da je svoje plovilo opremil s futurističnim jadrom iz karbonskih vlaken, ki tehta polovico manj od tradicionalnega. Kaže, da se je novo jadro obneslo. Koch pa ga namerava nuditi ameriški ekipi na olimpijskih igrah v Barceloni.

Trenutna lestvica jadrnic, ki bo določila, kdo bo za San Diego Yacht Club branil prestižno trofejo, je naslednja:

1. America 3 (konzorcij America 3) 20 točk; 2. Stars and Stripes (konzorcij Dennis Conner) 7; 3. Defiant (konzorcij America 3) 4.

»Stars and Stripes« Dennisa Connerja (na sliki AP) je trenutno na 2. mestu med branilci pokala Amerika

kratke vesti - kratke vesti

Italija boljša od Anglije

CASERTA — V prijateljski nogometni tekmi je italijanska reprezentanca under 21 B lige z 2:1 (2:1) premagala selekcijo Anglije. Za slednjo so nastopili tudi nekateri Skotje in Irce, poleg tega zanje ni veljala starostna omejitev.

Messina odslovila Colauttija

MESINA — Vodstvo italijanskega nogometnega drugoligaša Messine je zaradi slabih rezultatov odslovilo trenerja Maria Colauttija. Messina ima trenutno 22 točk in je pri spodnjem delu razpredelnice.

Vendarle Biondi in Evansova

INDIANAPOLIS — Matt Biondi in Janet Evans sta na ameriških kvalifikacijah za olimpijske igre v Barceloni končno uspela zmagati. Biondi je bil prvi na 100 m prosto s časom 49"31, Janet Evans pa je zmagala na 400 m prosto s 4'09"47.

Sisley premagal Il Messaggero

TREVISO — Sisley iz Trevisa je v zadnjem kolu regularnega dela italijanske odbojarske A-1 lige premagal Messaggero iz Ravene s 3:0 (15:13, 15:11, 15:12) in je zasedel drugo mesto na lestvici.

LESTVICA: Maxicono in Sisley 42; Il messaggero 40; Mediolanum in Gabeca 38; Charro 32; Carimonte in Sidis 26; Aquater 24; Olio Venturi 22; Alpitour 18; Terme Acireale 10; Ingram 4; Gabbiano 2.

Predstavniki Plavalnega kluba Bor kar na treh tekmovanjih Zadovoljiv nastop naših

Plavalni klub Bor je opravil v preteklih dneh kar tri tekmovanja na krajevni in deželni ravni. Naši tekmovalci so opravili nekaj zadovoljivih nastopov, med drugim so nekateri dosegli tudi svoje nove osebne rekorde. Najprej so v Latisani nastopili na 4. deželnem tekmovanju začetniki A kategorije, kjer je Bor sodeloval s štirimi svojimi tekmovalci. Na 100 m prosto je s časom 1'22"7 Mojca Kovačič zasledla 18. mesto med 38 nastopajočimi. Čeprav uvrstitev ni bila v vrhu lestvice, je postavila svoj osebni rekord, s katerim je izboljšala svoj prejšnji najboljši čas za 4 sekunde. S tem pa še vedno ni izkoristila vseh svojih možnosti, saj je sposobna plavati tudi mnogo hitreje. Eliza Frandolič se je tokrat na isti progi uvrstila nekoliko slabše od Kovačičeve.

Jasna Simčič je tekmovala v dveh disciplinah. Na 200 m hrbtno, ki sicer ni njena specialna disciplina, je dosegla dober čas 3'13"2, boljši pa je bil njen dosežek na 100 m prsno, kjer je dosegla odlično 8. mesto s časom 1'39"6.

Tekmoval je tudi Tomaž Metlika, ki pa na progi 200 m prsno ni dosegel vidnejšega izida.

Na 4. deželnem tekmovanju začetnikov B kategorije v S. Vitu sta nastopila dva borovca. Micol Rosa je na 100 m prosto in 100 m prsno nastopila prvič. Bolje je plavala v prostem slogu, kjer se je uvrstila v za njo dobro sredino lestvice.

Miloš Kalc se je zelo dobro odrezal na 200 m prsno, kjer je svoj osebni rekord izboljšal za 6 sekund in je z njim osvojil 13. mesto.

V Trstu so tekmovali najmlajši za "Trofejo delfini". Tokrat je bila najboljša med borovci v kategoriji deklic M. Alejandra Glavina, ki je na 50 m prosto osvojila 4. mesto (56"5), na 50 m prsno pa 5. mesto (1'14"9) in je s tem zbrala skupno 14 točk, s katerimi se je trenutno uvrstila na 7. mesto lestvice. Ostali borovci se niso uvrstili na točkovno lestvico. Na 50 m prosto je bila 17. Katja Spetič, 19. pa Giulia Giorgi. Na 50 m prsno je bila 17. Giulia Giorgi.

Med dečki je bil na 50 m prosto 11. Luka Peric z dobrim časom 51"1, 15. Valter Bullo, 18. Oskar Perosa, 46. Federico Pobega, 49. Marco Coletta, na 50 m prsno pa 12. Valter Bullo, 18. Luka Peric, 25. Oskar Perosa, 36. Aljoša Kalc, 39. Tomaž Jazbec, 40. Federico Pobega, 41. Marco Coletta, 43. Ivan Zupan.

Na ekipni lestvici je Bor trenutno na 5. mestu z dobrimi možnostmi, da na prihodnjem tekmovanju osvoji mesto višje na lestvici. (-boj-)

Namizni tenis: Bor in Kras v finalu

Borovke so se uvrstile v finalni turnir italijanskega državnega namiznoteniškega prvenstva za mladinke. Na kvalifikacijah v Latisani so premagale tamkajšnjo istoimensko ekipo z glatkim izidom 3:0. V finalu bo nastopal tudi Kras, vendar si je pravico do sodelovanja pridobil zato, ker njegova igralka Biserka Simoneta tekmuje v 2. kategoriji, kar - po pravilniku FITET - zagotavlja društvu pravico do tega nastopa. (-boj-)

V 1. amaterski nogometni ligi (sk. B) Zarji se slabo piše

Akcija z derbija med Zarjo in Vesno

(foto D. Križmančič)

V 1. amaterski ligi so odigrali že 23. kolo, a položaj bazoviške Zarje je še vedno izredno pereč. Medtem ko je v tej B skupini Primorje samo na vrhu lestvice in je kriška Vesna na povsem solidnem 5. mestu s samo 5 točkami zaostanka za Prosečani, pa so Bazovci predzadnji (zbrali so vsega skupaj 18 točk, eno manj ima le Corno). Tudi z zamenjavo trenerja se položaj Zarje na lestvici ni bistveno popravil, čeprav je glede taktične razporeditve na igrišču bilo opaziti napredek. Lahko bi torej domnevali, da za težave ne gre kriviti trenerja, ki ima poleg vsega v tem obdobju velike preglatvice s sestavo ekipe: v nedeljo je namreč nastopila dokaj okrnjena in doživela hud poraz proti Tolmezzu (4:0), a tudi za prihodnje kolo se ne obeta nič dobrega, saj je več igralcev diskvalificiranih.

Vzrok za težave gre torej iskati drugje. Kot je ugotovil tudi naš dopisnik in obenem igralec bazovskega moštva Boris Grgič, igralci namreč ne kažejo prevelike zbranosti in volje: »Manjka nam discipline, ki je lani označevala ekipo, bodisi glede samega ponašanja na terenu kot tudi izvajanja navodil. Seveda bo zelo težko, da se rešimo izpada, če bomo nadaljevali po tej poti.«

Zakaj je letos prišlo do tega negativnega preobrata?

»V amaterskih ligah, potem ko osvojiš prvenstvo, se nekako privadiš uspehom. Tako smo vsi mislili, od igralcev do odbornikov, da bo lahko tudi letos. Seveda se je izkazalo, da ni tako, prav obratno, in ko ni rezultatov, zmanjka tudi veselje do dela na treningih in volje na tekmi. Poleg tega se pomanjkanje volje

do dela kaže obenem v večji nedisciplini. Če se te dni ne bomo nekoliko prebudili, bo obstanek nemogoč. Rešitev je torej v večji angažiranosti s strani igralcev.«

Poleg tega vam tudi nadaljnji spored ne gre na roko...

»V nedeljo nas čaka Cividalese, zatem derbi z Vesno, nakar imamo nekaj "lažjih" tekem. Naša usoda pa bo precej odvisna prav od nedeljskega srečanja s Cividalesejem.«

Žal imate več diskvalificiranih, kar vam bo še otežilo položaj...

»Postavlja se celo vprašanje, kako zbrati 11 igralcev. Poleg diskvalificiranih ne moremo računati še na Mitjo Žagarja, ki si je pretegnil mišico, in na Ferlugo, ki ima nogo v mavcu in je zanj sezona končana. Upati je vsaj, da bo nastopil Damjan Fonda, ki ga je pestila lažja poškodba, in da bo na igrišču steber vezne vrste Auber.« (db)

Disciplinski ukrepi: Zarja zdesetkana

Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je v promocijski ligi med drugimi za eno kolo izključila Paola Chizzolinija (Juventina). V 1. amaterski ligi pa je ta teden bazoviška Zarja ostala »zdesetkana«. prepoved enega kola neigranja so namreč prejeli: Adriano Borelli, Robert Kalc, Robert Voljč in Ivo Grgič. V 2. amaterski ligi so bili za eno kolo diskvalificirani kar trije Krasovci nogometaši, in sicer: Igor Tul, Giuseppe Padoan in Andrea Massai. Prepoved igranja za eno kolo je v tej ligi prejel tudi igralec Sovodenj Lucio Modula.

V 7. povratnem kolu v mladinskih nogometnih ligah na Goriškem Našim ekipam ni šlo posebno od rok

NARAŠČAJNIKI

JUVENTINA - S. SERGIO 1:2 (0:1)
STRELEC za Juventino: Ripa
JUVENTINA: Pavia, Scimone, Todde, Trampuš, Zanier, Ambrosi, P. Gergolet, Gallo, Ferfolja (Černigoj), D. Gergolet, Ripa.

V goste k Juventini je prišlo drugo najboljšo moštvo v ligi, ki se je kot tako tudi izkazalo, zlasti v prvem polčasu. Čeprav so bili v zelo okrnjeni postavi, pa Štandrežci niso igrali podrejene vloge.

Gostje so povedli že v prvih minutah in podvojili na začetku drugega polčasa. Odtlej je pobudo prevzela Juventina in po izredno lepi akciji je zaostanek znižala. Štandrežci so imeli še nekaj zrelih priložnosti, vendar jih niso znali izkoristiti.

V nedeljo bodo naraščajniki Juventine gostovali v Miljah pri tamkajšnji Mugessani. Tekma bo ob 10.30.

Ostali rezultati 7. kola povratnega dela: Aris - Pro Gorizia 1:5, Pro Romans - Staranzano 1:0, Lucinico - Mugessana 0:0, Natisone - Real Isonzo 3:0, San Michele - Azzurra 1:3, San Canzian - Pieris 1:5.

Lestvica: Pro Gorizia 40, San Sergio 33, Pieris 31, Pro Romans 28, Staranzano 25, Juventina 18, Aris 18, San Canzian 17, Mugessana 17, Natisone 17, Lucinico 9, Real Isonzo 8, San Michele 8, Azzurra 8.

NAJMLAJŠI

SOVODNJE - SANROCCHESI 0:14
SOVODNJE: Rassu, Ozbót, Bertogna, Devetak, Pahor, Farra, Tomšič, Prinčič, Subani, Ferletič, Figelj.

Zaradi številnih odsotnosti se je Juventina znašla v precejšnjih težavah, o čemer zgovorno priča tudi sam rezultat. Sanrocchese je vseskozi napadal, naša okrnjena enajsterica pa se je po žrtvovalno upirala do konca, nekajkrat je sicer tudi prišla na nasprotnikovo polovico igrišča, a žal brez uspeha. Kljub vsem nevšečnostim pa je sovodenjska ekipa trdno odločena, da vztraja do konca prvenstva. (A.G.)

Rezultati 7. kola povratnega dela: Corno - Pro Farra 1:0, Azzurra - Pro Gorizia 0:1, Sovodnje - Sandrocchese 0:14, Mossa - Isontina 1:1, Natisone - Pro Romans 0:1.

Lestvica: Pro Gorizia 30, Sandrocchese 22, Isontina 20, Pro Romans 20, Corno 17, Azzurra 16, Pro Farra 16, Natisone 8, Mossa 7, Sovodnje 2.

ZAČETNIKI

MONFALCONE - MLADOST 1:0

(1:0)
MLADOST: D. Devetak, M. Devetak, Sergo, Jarc, Peteani, D. Ferletič, Černic (Moro), Jelen, Florenin, Gorjan, M. Ferletič (Cotič).

V prvi tekmi povratnega dela so se mladi igralci Mladosti z gostovanja v Trzihu vrnili praznih rok. Dokaj močnim domačinom so, kljub okrnjeni postavi, nudili dober odpor in z malo več športne sreče bi domov prinesli vsaj točko.

v nedeljo, 8.3.92, igrajo Doberdobci doma proti moštvu iz Ronk. To ekipo so naši v prvem delu že premagali. Upati je torej, da bodo uspeh ponovili. Ostalih izidov in lestvice žal nismo pravočasno prejeli, ker jih tržiška nogometna Zveza pošilja z veliko zamudo. (VP)

Ekipa začetnikov Mladosti s trenerjem Dariom Frandoličem

Jutri v Primorski košarkarski ligi za mladince

Jadran ZŠSDI - Nova Gorica

Košarkarska selekcija Jadrana ZŠSDI bo jutri v 2. kolu Primorske košarkarske lige za mladince (letnik 1973 in mlajši) igrala na domačem igrišču proti Iskri iz Nove Gorice. Po uvodnem porazu v Postojni bodo naši tokrat nastopili brez najmočnejših Borovih in Kontovelovih predstavnikov, saj so le-ti konec tedna polno zaposleni v mladinskem in članskem prvenstvu, in to v zelo zahtevnih tekmah.

Jadranov trener Janez Drvarič pa bo tako lahko »poskusil« nekatero druge košarke, ki bodo lahko na takih tekmah pokazali svoje znanje.

Srečanje Jadran ZŠSDI - Iskra Nova Gorica bo jutri, v telovadnici Pristaniških delavcev pri Briških ob 17.30.

OSTALI PARI 2. KOLA: Alpkomerc Tolmin - Iskra Idrija; Micom Marcus Koper - Kraški zidar Sežana; Portorož - Postojna.

Pokal Mars: naši drugi

Končal se je četrtfinalni del Pionirskega košarkarskega festivala za Pokal Mars za letnik 1977, na katerem je nastopala tudi združena ekipa Jadrana ZŠSDI igralcev Bora, Kontovela, Poleta in Sokola. Trener pa je bil Jure Krečič, sicer Jadranov pomočnik Drvarič pri članskem moštvu.

Naši so v tem prvenstvu sicer zasedli prvo mesto skupno z ekipo Nova Gorica. V medsebojnem obračunu pa so bili Novogoričani boljši za pet točk in so se tako uvrstili v polfinale. Vsekakor je treba naše pohvaliti za poštovovalnost. Povejmo še, da je naša selekcija skoraj vedno nastopila okrnjena, saj je igralce v tem obdobju pestila gripa.

IZIDI: Jadran ZŠSDI - Nova Gorica 88:78; Alpkomerc - Nova Gorica 59:66; Jadran ZŠSDI - Alpkomerc 84:77; Nova Gorica - Jadran ZŠSDI 94:79; Nova Gori-

ca - Alpkomerc 73:52; Nova Gorica - Jadran ZŠSDI 49:74.

KONČNA LESTVICA: 1. Goap Nova Gorica 6 (medsebojni obračun 172:167); 2. Jadran ZŠSDI 6 (167:172); 3. Alpkomerc Tolmin 0.

Kontovelci danes proti Goričanom

Kontovelova kadetska ekipa, ki je trenutno na 3. mestu lestvice, bo danes igrala zelo pomembno zaostalo srečanje proti goriškemu Bernardiju. Po nepričakovanem porazu Stefanela v Pordenonu proti Thesisu so Kontovelci spet v boju za 2. mesto, saj se bi z eventualno današnjo zmago proti Goričanom približali vodilni dvojici Don Bosco, Stefanel na 4 točke. Tekma Kontovel - Bernardi Gorica bo danes ob 18.15 v telovadnici Pristaniških delavcev pri Briških.

obvestila

ŠD PRIMOREC obvešča, da bo jutri, 6. t.m. ob 20.30 v Ljudskem domu v Trebčah 26. občni zbor z naslednjim dnevnim redom: volitve in razno.

ŠD BREG - SMUČARSKI ODSEK ob zamejskem prvenstvu 15. marca organizira avtobusni izlet v Sappado. Vpisovanje v telovadnici v Dolini danes, 5. in jutri, 6. marca od 19.30 do 20.30.

SK BRDINA vpisuje za tekmo tržaškega prvenstva (veleslalom), ki bo 8. marca v Sappadi. Obvezno so izkaznice FISU. Telefonirati na št. 212859 ali 299573.

ZŠSDI obvešča, da bo danes, 5. t.m., ob 20. uri na sedežu ZŠSDI v Trstu seja izvršnega odbora.

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Zanimivo predavanje Petra Skoberneta

Mislím, da so vsi tisti, ki so se prejšnji četrtek potrudili v Gregorčičevo dvorano in prisostvovali izredno zanimivemu predavanju dr. Petra Skoberneta o naravni dediščini na Slovenskem v priredbi SPDT, odhajali duhovno obogateni in polni vtisov o prelepih, slikovitih naravnih kotičkih, ki jih premoremo Slovenci na svoji primorski zemlji. Predavatelj je nazorno v sliki in besedi prikazal naravne zanimivosti, ki jih marsikdaj v svoji

vsakdanji naglici in pehanju spregledamo, oziroma gremo mimo, ne da bi na te lepote postali pozorni in jih znali ceniti v vsej naravni izrednosti.

Dr. Skoberne je pokazal niz diaprojektivov raznih bolj ali manj skritih krajev in zanimivih naravnih pojavov, ki so posejani širom po Primorski in so vzbudili veliko zanimanje pri poslušalcih, med katerimi je bilo več takih, ki so sklenili, da bodo v krajši ali daljši bodočnosti poiskali in si približe ogledali to, kar so v četrtek videli na lepih, barvitih slikah. Vsekakor

so bili vsi prisotni mnenja, da bi bilo treba prirediti več takih zanimivih predavanj o našem naravnem bogastvu.

Zimski pohod na Snežnik

Planinsko društvo »Snežnik« iz Ilirske Bistrice pripravlja v soboto, 14. in v nedeljo, 15. marca tradicionalni zimski pohod na Snežnik in vabi vse vnete planince, da se ga udeležijo. Še vsako leto se je zimskega pohoda na Snežnik udeležilo večje število planincev iz zamejstva in prireditelji so prepričani, da jih tudi letos ne bo manjkalo. SPDT vabi svoje člane in somišljenike, da se udeležijo pohoda na Snežnik, pri čemer bodo na željo prireditelja nekaj prispevali za stroške organizacije.

Občni zbor SPDT

Kot je bilo že prejšnji teden najavljeno, bo v petek, 20. marca v Gregorčičevi dvorani 38. redni občni zbor SPDT, na katerem bodo odborniki podali obračun doslej opravljenega bolj ali manj uspešnega dela. Odborniki vsekakor pričakujejo, da bodo tudi prisotni člani izrekli svoje pripombe in nasvete, ki bodo nedvomno koristni in jih bodo člani bodočega odbora tudi upoštevali. Dogaja se namreč, da le redki posegajo v razpravo in izrekajo svoje pripombe, ker pa bi bilo zelo zaželeno. Zato bi bilo primerno, da se posamezniki, ki se bodo občnega zbora udeležili, pripravijo tudi na razpravo.

Objava o sklicu občnega zbora SPDT v časopisu velja kot vabilo vsem članom, da se občnega zbora udeležijo. (L.A.)

Tekmovalci na startu veleslaloma za 25. zimske športne igre, ki jih je v nedeljo na Zoncolanu priredilo SPDT

(foto Zvonko Vidau)

Naročnina: za Italijo mesečna 23.000 Lir - Prednaročnina do 29. 2. 1992 200.000 Lir. Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska, Trst 13512348; za Slovenijo: mesečna 450 SLT (dnevna 22 SLT). Letna prednaročnina 5.000 SLT za tiste, ki jo poravnajo do 29. 2. 1992. Ziro računa 50101 - 601 - 85845, ADIT Sežana - Partizanska 75 a, telefon 067/73360; Fax 067/72441.

Oglaš: 1 trgovski modul (šir. 1 stolpec viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni 120.000 lir; ob praznikih povišek 20%; mali oglaš 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Iva 19%. Naročila sprejemajo: iz dežele Furlanije-Juljske krajine agencija PUBLIEST Srl, Trst, ul. Montecchi 6 - Tel. 7796-611 - Fax 768697; iz drugih dežel v Italiji podružnice SPI; iz Slovenije in Hrvaške STUDIO VISTA d.o.o., Ljubljana, tel.-fax 216155 vsak dan od 9. do 13. ure razen sobote.

primorski

dnevnik

četrtek, 5. marca 1992

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190 - FAX 0432/730462

Odgovorni urednik **Vojimir Tavčar**

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Po drugih podatkih pa naj bi v turškem rudniku Kozlu umrlo nad 500 rudarjev

V eksploziji vsaj 300 žrtev

ANKARA — Eksplozija treskavega plina (mešanica zraka in metana, katerega koncentracija preseže 6 do 7 odstotkov) v turškem rudniku Kozlu na področju Zonguldaka, do katere je prišlo v torek pozno zvečer, naj bi po doslej znanih podatkih zahtevala najmanj 300 življenj. Do nesreče je prišlo, ko je bilo v jami približno 2.000 rudarjev. Po eksploziji so začeli uhajati strupeni plini, v rudarskih jaških je začelo goreti in kljub takojšnji pomoči, je število žrtev izredno visoko. Reševalne ekipe se še vedno borijo s plameni, predvsem pa skušajo iz plamenov potegniti trupla nesrečnikov.

Doslej so na plan prinesli 81 trupel, pod zemljo, izven dosega reševalcev, pa naj bi bilo še vsaj 220 nesrečnikov, ki jih uradno še vodijo kot »pogrešane«. Do tega števila so prišli po preštevanju rudarskih svetilk, ki manjkajo v skladišču. Po mnenju enega od organizatorjev reševalne akcije dejansko ni možnosti, da bi kdo od »pogrešanih« lahko preživel eksplozijo, saj iz uničenih rudniških jaškov uhajajo »oblaki« ogljikovega monoksida. Rudnik je razdeljen na 15 predelov, od katerih jih je devet eksplozija popolnoma uničila. V vsakem od teh oddel-

kov je običajno delalo od 50 do 60 rudarjev.

»Bilo je, kot da bi udarila strela,« je povedal eden izmed preživelih. »Pometalo nas je po jašku,« so povedali drugi, ki so delali v glavnem rovu. Zaradi eksplozije so se morali spustiti nižje v rudnik in od tam so se po dveh urah uspeli prebiti na plano. Rudarji, ki so se rešili, so ves dan ostali na prizorišču tragedije in spremljali brezupna prizadevanja reševalcev, da bi rešili zasute rudarje. Ob vsem tem se vsi bojijo, da bo število mrtvih še precej večje, saj naj bi bilo po nekaterih drugih podatkih približno 500 m pod zemeljskim površjem še približno 460 rudarjev, za katere praktično ni več nobenega upanja.

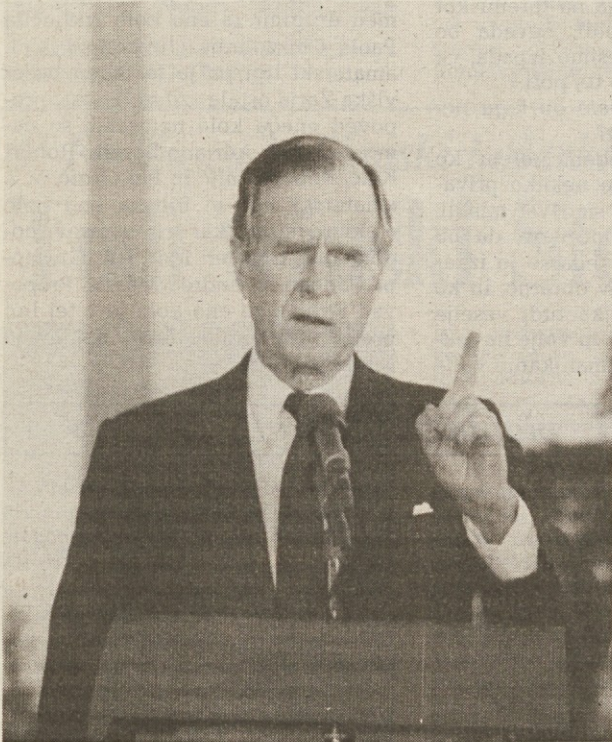
V Ankari se je včeraj na izredni seji sestala turška vlada, sindikalna konfederacija Turk-is pa je obtožila rudniško upravo, da ni poskrbela za zadostne varnostne ukrepe v rudniku. Na področju Zonguldaka je po podatkih sindikata v rudniških nesrečah od leta 1941 dalje umrlo že 3.328 rudarjev, prav v rudniku Kozlu pa se je januarja lani po stavki rudarjev v Zonguldaku začel veliki »pohod na Ankaru«, s katerim so rudarji zahtevali modernizacijo rudnikov, ki jih je turška vlada celo nameravala zapreti.

Reševalci z mrtvim rudarjem po eksploziji v rudniku

Telefoto AP)

George Bush je spet razočaral demokrati pa so razpršeni

WASHINGTON — Ameriški predsednik George Bush (na sliki AP) je ponovno doživel okrnjeno zmago na predvčerajšnjih treh republikanskih primarnih volitvah. Že res, da je v Georgii, Koloradu in Marylandu zmagal, a je prejel manj glasov, kot so pričakovali, da pa bi bila mera polna, je njegov republikanski tekmeč, bivši televizijski uvodničar Pat Buchanan, požel nepredviden uspeh.

Na nasprotni, demokratski fronti, pa je položaj še slabši, ker se še ni izluščil kandidat, ki bi se zoperstavil republikanskemu na novembrskih predsedniških volitvah. Na petih primarnih in dveh »caucusih« so namreč zmagali kar štirje demokratski kandidati. Bill Clinton v Georgii, Paul Tsongas v Marylandu in Utahu, Jerry Brown v Koloradu in Tom Harkin v Minnesoti in Idaho.

Bush še vedno vztraja, da so njegove okrnjene zmage posledica nezadovoljstva in gospodarske recesije. Če je to veljalo v New Hampshireu, pa to gotovo ne velja za bogato Georgio, kjer je prejel 60 njegov tekmeč pa 40%. Najbolj podjetna ameriška zvezna država je svojemu predsedniku obrnila hrbet, ker »nima hrbtenice«. Tako ima vsaj mnenje o Bushu bivši predsednik Reagan. Bush bo v pričakovanju »supertorka«, ko bodo primarne in »caucusi« v enajstih zveznih državah skušal pridobiti na svojo stran konservativne in desničarske glasove, ki mu jih sedaj odvzema Buchanan, s tem pa bi lahko srednji napredni sloj republikancev pahnili v demokratsko naročje.

Turistična promocija Slovenije v ZDA

LJUBLJANA — V letošnjem letu naj bi novo državo na sončni strani Alp obiskalo trideset tisoč ameriških turistov, prihodnje leto pa že okroglih sto tisoč. Takšen je cilj projekta »Promocija slovenske turistične ponudbe v ZDA«, s katerim želi novoustanovljeno Združenje slovenske turistične industrije TDA - Tourism Development Association v Slovenijo privabiti čim več obiskovalcev iz Amerike.

Projekt, ki je eden od prvih zelo konkretnih programov nastopa Slovenije na tujih trgih, so pred dnevi predstavili na tiskovni konferenci v Ljubljani. Dejstvo je, kot so poudarili minister za informiranje Jelko Kacin, predsednik iniciativnega odbora združenja Milan Zagoda in predsednik Mitja Logar, da je po lanski vojni turistična dejavnost med najbolj prizadetimi gospodarskimi panogami. Zato se je treba zdaj še bolj potruditi za ustvarjanje nove identitete Slovenije in za njeno evropsko destinacijo, saj naj bi potencialni tuji gostje na podlagi kakovostne

promocije turistične ponudbe na novo odkrivali »najstarejšo novo evropsko državo«.

V omenjeni projekt, ki bo veljal 280 tisoč dolarjev, še enkrat toliko sredstev pa bo namenjenih za tako imenovane direktne stroške, je vključen tudi ameriški partner Yankee Traders. Na ta način želi združenje (ki nastopa kot članica GZS) organizirano nastopiti na trgu ZDA po tem, ko bodo Slovenijo le-te priznale. Hkrati pa se tako stvari približujejo neki normalni izhodiščni točki za leto 1993.

V združenju, ki ga tvorijo članice s področja turistične industrije, drugih sovpadajočih dejavnosti in druge poslovno zainteresirane članice (pri čemer ni nujno, da samo iz Slovenije), napovedujejo, da bo inavguracija že sredi marca v Seattlu. Nadaljnja predstavitev naj bi potekala na ravni županstev, k sodelovanju pa nameravajo povabiti tudi predstavnike slovenskega političnega življenja. (NIA)

Poluradno je že potrjeno, da bodo Združene države priznale Slovenijo in Hrvaško brž ko bodo na hrvaška krizna območja prišle modre čelade. Tedaj bo podoben korak najbrž storila tudi Japonska. Prav tako je pričakovati, da se bodo za priznanje kmalu odločile tudi neuvrščene dežele. Tudi v Združenih narodih menijo, da je takorekoč »zamuda« Združenih držav v zvezi s priznanjem konec koncev upravičena, saj si Washington, ki je zdaj dejansko prvi v lestvici svetovne politike, ne more več privoščiti »prehitrih korakov«, kakršnih je v preteklosti napravil veliko, pogosto pa so bili tudi zgrešeni.

Skratka, razumljivo je, če zdaj Združene države ne »hitijo« s priznanjem; očitno je, da si žele zagotoviti »zaledje«, kakor pravi pomemben mož ameriške zunanje politike Egelburger. Zaledje pa naj bi kajpak predstavljale sile Združenih narodov; zaledje seveda v tem primeru pomeni predvsem jamstvo, da ne bi v prihodnosti prišlo do kakih novih, za zdaj nepredvidenih prekucelijav; ki na področju, kakršen je Balkan, žal niso izključeni.

Mirovne sile Združenih narodov bodo na Hrvaškem zanesljivo opravljale odgo-

Srbi spet igrajo na karto muslimanske nevarnosti

vornejšo vlogo, kakor to delajo drugod po svetu; »zaščitne« bodo za to, da bodo takorekoč ščitile srbsko prebivalstvo, toda hkrati tudi zato, kakor razlaga hrvaški zunanji minister Zvonimir Šeparović, da bi prevzela »del hrvaške suverenosti« na kriznih območjih ter jo uveljavile do konca. Dejstvo je, da je bila Hrvaška žrtev napada in da Vancejeva listina zavrača stanje, ustvarjeno zasedbo. V sarajevskem dogovoru je jasno napisano, da meja ne bodo smeli nasilno spreminjati.

Vse to seveda pomeni, da »fait accompli« v tem primeru ne bo veljal. Med drugim je zanimiv del sarajevskega dogovora, v katerem je rečeno, da bodo policijske sile na kriznih območjih (kajpak poleg sil Združenih narodov) sestavljene »v skladu z demografskim stanjem« pred agresijo, se pravi, da še zdajšnji napor zavojevalca, da bi

popačil podobo zasedenih krajev, ne bi smeli spremeniti prvotnega stanja. Znano je, da je okupator zasedel kar 26 odstotkov hrvaškega ozemlja.

Na prizorišču bivše Jugoslavije pa je te dni pomembno zlasti to, da je Hrvaško priznala tudi Turčija; ta namreč postaja v tem delu Evrope dejavnik številka ena; hrvaška politika je turško priznanje ocenila kot »korak k miru in k uspehu«. Meni namreč, da nevarnosti tako imenovanega panturcizma v tem delu Balkana ni; Muslimanom gre bržčas samo za »konfesionalne« pravice, ne pa za politiko. V Zagrebu s tega zornega kota tudi sodijo, da ni nobene zveze denimo med Muslimani v Bosni ali pa Muslimani na Kosovu, med katerimi so globoke razlike tako v tradicijah, kakor v kulturi, v jeziku in še pri marsičem.

Hrvatski predstavniki ugotavljajo, da so Srbi tisti, ki zadnje čase namenoma svarijo

pred nevarnostjo »panturcizma« ter da to spreminjajo že v ideologijo. Hrvati nemara nimajo z Muslimani nobenega odprtega vprašanja; dobri so odnosi tako z Muslimani na Hrvaškem, kakor z Muslimani v Bosni in Hercegovini. Srbsko vodstvo pa si prizadeva napraviti v vprašanju odnosa do Muslimanov, oziroma z muslimansko politiko, tudi akutno etično vprašanje.

Modre čelade bodo na kriznih območjih Hrvaške v nekaj dneh; praske tudi v prihodnosti kajpak niso izključene in bil bi čudež, če jih ne bi bilo; napadalci niso povsem vrgli puške v koruzo, pa čeprav je pri njih v zadnjih dneh marsikaj novega. V Srbiji raste napetost pred 9. marcem, ko naj bi bile velike demonstracije proti Miloševiću. Milošević sam pa se je, potem ko na Hrvaškem in drugod po nekdanji Jugoslaviji ni uspel ustvariti rezultatov, kakršne si je zastavil, opazno umaknil; o čemer navsezadnje priča privolitev v prihod modrih čelad, pa tudi v nadaljevanje Carringtonove mirovne misije in konference.

Hrvatska politika je v tem trenutku v razmahu.

MIRO KOCJAN